

Επίσημη Εφημερίδα L 120

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

48ο έτος
12 Μαΐου 2005

Περιεχόμενα

I Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 711/2005 της Επιτροπής, της 11ης Μαΐου 2005, για καθορισμό των κατ' αποκοπή τιμών κατά την εισαγωγή για τον καθορισμό της τιμής εισόδου ορισμένων οπωροκηπευτικών 1

- ★ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 712/2005 της Επιτροπής, της 11ης Μαΐου 2005, για την τροποποίηση των παραρτημάτων I και II του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2377/90 του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινοτικής διαδικασίας για τον καθορισμό ανώτατων ορίων καταλοίπων κτηνιατρικών φαρμάκων στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης, όσον αφορά τη λασαλοσίδη και τα άλατα αμμωνίου και νατρίου βιτουμινοθειικών αλάτων ⁽¹⁾ 3

II Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση

Επιτροπή

2005/373/ΕΚ:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 16ης Μαρτίου 2004, σχετικά με κρατική ενίσχυση που προτίθεται να χορηγήσει η Πορτογαλική Δημοκρατία στην Infineon Technologies, Portugal, SA [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2004) 326] ⁽¹⁾ 5

2005/374/ΕΚ:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 20ής Οκτωβρίου 2004, σχετικά με την ενίσχυση που εδόθη από τη Γερμανία στην Kvaerner Warnow Werft [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2004) 3921] ⁽¹⁾ 21

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

- ★ Απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ αριθ. 198/03/COL, της 5ης Νοεμβρίου 2003, για τροποποίηση για τεσσαρακοστή φορά των διαδικαστικών και ουσιαστικών κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων με τη διαγραφή των κεφαλαίων σχετικά με τις ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, τις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση και τις ενισχύσεις για την απασχόληση 39

⁽¹⁾ Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 711/2005 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 11ης Μαΐου 2005

για καθορισμό των κατ' αποκοπή τιμών κατά την εισαγωγή για τον καθορισμό της τιμής εισόδου ορισμένων οπωροκηπευτικών

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3223/94 της Επιτροπής, της 21ης Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με τις λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος κατά την εισαγωγή οπωροκηπευτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 1,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 3223/94, σε εφαρμογή των αποτελεσμάτων των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης, προβλέπει τα κριτήρια για τον καθορισμό από την Επιτροπή των κατ' αποκοπή τιμών κατά την εισαγωγή από τρίτες χώρες, για τα προϊόντα και τις περιόδους που ορίζονται στο παράρτημά του.

- (2) Σε εφαρμογή των προαναφερθέντων κριτηρίων, οι κατ' αποκοπή τιμές κατά την εισαγωγή πρέπει να καθοριστούν, όπως αναγράφονται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Οι κατ' αποκοπή τιμές κατά την εισαγωγή που αναφέρονται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3223/94 καθορίζονται όπως αναγράφονται στον πίνακα που εμφανίζεται στο παράρτημα.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει στις 12 Μαΐου 2005.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2005.

Για την Επιτροπή
J. M. SILVA RODRÍGUEZ
Γενικός Διευθυντής Γεωργίας και
Αγροτικής Ανάπτυξης

⁽¹⁾ ΕΕ L 337 της 24.12.1994, σ. 66· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1947/2002 (ΕΕ L 299 της 1.11.2002, σ. 17).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

του κανονισμού της Επιτροπής, της 11ης Μαΐου 2005, για τον καθορισμό των κατ' αποκοπή τιμών κατά την εισαγωγή για τον καθορισμό τιμών εισόδου ορισμένων οπωροκηπευτικών

(EUR/100 kg)

Κωδικός ΣΟ	Κωδικός τρίτης χώρας ⁽¹⁾	Κατ' αποκοπή τιμή κατά την εισαγωγή
0702 00 00	052	133,9
	204	89,5
	212	122,7
	999	115,4
0707 00 05	052	90,0
	204	64,6
	999	77,3
0709 90 70	052	89,4
	204	35,2
	999	62,3
0805 10 20	052	44,2
	204	43,8
	212	58,6
	220	49,1
	388	70,8
	400	50,3
	624	55,9
999	53,2	
0805 50 10	052	49,5
	388	62,9
	528	65,0
	624	58,3
	999	58,9
0808 10 80	388	97,4
	400	137,7
	404	124,6
	508	71,9
	512	72,5
	524	63,3
	528	69,3
	720	68,0
	804	101,3
	999	89,6

⁽¹⁾ Ονοματολογία των χωρών που καθορίζεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2081/2003 της Επιτροπής (ΕΕ L 313 της 28.11.2003, σ. 11). Ο κωδικός «999» αντιπροσωπεύει «άλλες καταγωγές».

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 712/2005 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 11ης Μαΐου 2005

για την τροποποίηση των παραρτημάτων I και II του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2377/90 του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινοτικής διαδικασίας για τον καθορισμό ανώτατων ορίων καταλοίπων κτηνιατρικών φαρμάκων στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης, όσον αφορά τη λασαλοσίδη και τα άλατα αμμωνίου και νατρίου βιτουμινοθειικών αλάτων

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2377/90 του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, για τη θέσπιση κοινοτικής διαδικασίας για τον καθορισμό ανώτατων ορίων καταλοίπων κτηνιατρικών φαρμάκων στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης⁽¹⁾, και ιδίως τα άρθρα 2 και 3 και το άρθρο 4 τρίτο εδάφιο,

τις γνώμες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων που διατυπώθηκαν από την επιτροπή φαρμάκων για κτηνιατρική χρήση,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Όλες οι φαρμακολογικές δραστικές ουσίες που χρησιμοποιούνται εντός της Κοινότητας σε κτηνιατρικά φάρμακα που προορίζονται για χορήγηση σε παραγωγικά ζώα πρέπει να αξιολογούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2377/90.
- (2) Η ουσία λασαλοσίδη πρέπει να συμπεριληφθεί στο παράρτημα I για τα πουλερικά, εξαιρουμένων των ωστόκων πτηνών των οποίων τα αυγά προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο.
- (3) Τα άλατα αμμωνίου και νατρίου βιτουμινοθειικών αλάτων έχουν συμπεριληφθεί στο παράρτημα II για όλα τα παραγωγικά είδη θηλαστικών, εξαιρουμένων των ζώων των οποίων το γάλα προορίζεται για κατανάλωση από τον άνθρωπο. Η καταχώριση των ουσιών αυτών πρέπει να επεκταθεί ώστε να καλύψει τις γαλακτοπαραγωγικές αγελάδες.
- (4) Συνεπώς, ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2377/90 πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.

- (5) Πρέπει να προβλεφθεί επαρκής προθεσμία πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, ώστε να μπορέσουν τα κράτη μέλη να προβούν στις τροποποιήσεις που ενδέχεται να είναι αναγκαίες, υπό το πρίσμα του παρόντος κανονισμού, στις άδειες κυκλοφορίας των εν λόγω κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων που χορηγήθηκαν σύμφωνα με την οδηγία 2001/82/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2001, περί κοινοτικού κώδικος για τα κτηνιατρικά φάρμακα⁽²⁾, ώστε να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

- (6) Τα μέτρα που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της μόνιμης επιτροπής κτηνιατρικών φαρμάκων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Τα παραρτήματα I και II του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2377/90 τροποποιούνται σύμφωνα με το παράρτημα του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από τις 11 Ιουλίου 2005.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2005.

Για την Επιτροπή
Günter VERHEUGEN
Αντιπρόεδρος

⁽¹⁾ ΕΕ L 224 της 18.8.1990, σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 75/2005 της Επιτροπής (ΕΕ L 15 της 19.1.2005, σ. 3).

⁽²⁾ ΕΕ L 311 της 28.11.2001, σ. 1· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2004/28/ΕΚ (ΕΕ L 136 της 30.4.2004, σ. 58).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. Η ακόλουθη ουσία προστίθεται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2377/90.

2. **Αντιπαράσιτικά φάρμακα**
 2.4. **Φάρμακα κατά των πρωτόζωων**
 2.4.4. **Ιοντοφόρα**

Φαρμακολογικός δραστική(-ές) ουσία(-ές)	Κατάλογο – δείκτης	Ζωικά είδη	ΑΟΚ	Ιστοί-στόχοι
«Λασαλοσίδη	Λασαλοσίδη Α	Πουλερικά (1)	20 µg/kg 100 µg/kg 100 µg/kg 50 µg/kg	Μύες Δέρμα + λιπώδης ιστός Ήπαρ Νεφροί

(1) Να μην χρησιμοποιείται σε ζώα που παράγουν αυγά για κατανάλωση από τον άνθρωπο.»

B. Οι ακόλουθες ουσίες προστίθενται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2377/90.

2. **Οργανικές ενώσεις**

Φαρμακολογικός δραστική(-ές) ουσία(-ές)	Ζωικά είδη
«Άλατα αμμωνίου και νατρίου βιτρουμνοδεκικών αλάτων	Όλα τα παραγωγικά είδη θηλαστικών (1)

(1) Για τοπική χρήση μόνο.»

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 16ης Μαρτίου 2004

σχετικά με κρατική ενίσχυση που προτίθεται να χορηγήσει η Πορτογαλική Δημοκρατία στην **Infineon Technologies, Portugal, SA**

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2004) 326]

(Το κείμενο στην πορτογαλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2005/373/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Η Πορτογαλία με επιστολή της της 23ης Δεκεμβρίου 2002, που πρωτοκολλήθηκε στις 3 Ιανουαρίου 2003, ανακοίνωσε σύμφωνα με το πολυτομεακό πλαίσιο ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα για μεγάλα επενδυτικά σχέδια ⁽²⁾ (που καλείται στο εξής «Πολυτομεακό πλαίσιο»), την πρόθεσή της να χορηγήσει ενίσχυση επενδύσεων στην Infineon Technologies-Fabrico de Semicondutores, Portugal, SA (που καλείται στο εξής «Infineon Portugal»). Η προβλεπόμενη ενίσχυση καταχωρίστηκε με τον αριθμό N 1/03.
- (2) Η Επιτροπή επιβεβαίωσε τη λήψη της κοινοποίησης, με επιστολή της της 15ης Ιανουαρίου 2003. Με επιστολή της της 17ης Ιανουαρίου 2003 ενημέρωσε την Πορτογαλία ότι η κοινοποίηση είχε κριθεί ελλιπής και της υπέβαλε σειρά ερωτήσεων. Μετά από επιστολή υπενθύμισης της Επιτροπής, η Πορτογαλία υπέβαλε επιπλέον πληροφορίες, με επιστολή της της 6ης Μαΐου 2003, η οποία πρωτοκολλήθηκε την επόμενη ημέρα. Η Επιτροπή με επιστολή της της 9ης Ιουλίου 2003 [C(2003) 2004 τελικό], ανακοίνωσε στην Πορτογαλία ότι είχε αποφασίσει να κινήσει κατά της εν λόγω ενίσχυσης τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης. Η απόφαση κίνησης της διαδικασίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ⁽³⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το συγκεκριμένο μέτρο ενίσχυσης.
- (3) Η Πορτογαλία με τις επιστολές της αριθ. 2531 της 6ης Αυγούστου 2003 (που πρωτοκολλήθηκε στις 13 Αυγούστου 2003) και αριθ. 2540 της 7ης Αυγούστου 2003 (που πρωτοκολλήθηκε στις 19 Αυγούστου 2003), απάντησε σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας.

⁽¹⁾ ΕΕ C 235 της 1.10.2003, σ. 55.

⁽²⁾ ΕΕ C 107 της 7.4.1998, σ. 7.

⁽³⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

- (4) Η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις τεσσάρων ενδιαφερομένων μερών. Οι παρατηρήσεις αυτές διαβιβάστηκαν στην Πορτογαλία ώστε να της δοθεί η ευκαιρία να απαντήσει σχετικά. Οι παρατηρήσεις της Πορτογαλίας διαβιβάστηκαν με την επιστολή της αριθ. 825 της 15ης Δεκεμβρίου 2003 (που πρωτοκολλήθηκε στις 23 Δεκεμβρίου 2003).

II. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. Δικαιούχος

- (5) Η Infineon Portugal είναι μια θυγατρική κατά 100 % επιχείρηση της Infineon Technologies, NV, η οποία από την πλευρά της ελέγχεται από την Infineon Technologies AG (που καλείται στο εξής «Infineon»). Η Infineon είναι μητρική επιχείρηση ενός μεγάλου ομίλου που λειτουργεί σε τέσσερις κύριους τομείς: καλωδιακή επικοινωνία, ασφαλείς λύσεις για την κινητή τηλεφωνία, μνήμες και αυτοκινητοβιομηχανία και βιομηχανία. Το κεφάλαιο της Infineon εισήχθη στο χρηματιστήριο τον Μάρτιο 2000 και η εταιρεία είναι τεχνολογικός της Siemens AG, συμπεριλαμβανομένων και των δραστηριοτήτων της στον τομέα των ημιαγωγών.
- (6) Η Infineon Portugal υπάγεται στον τομέα των προϊόντων μνήμης: μελετά, αναπτύσσει, κατασκευάζει και εμπορεύεται προϊόντα ημιαγωγών για μνήμες. Η Infineon Portugal είναι μια μονάδα στήριξης («back-end»), που ασχολείται με τη συναρμολόγηση, την τελική δοκιμή και τη συσκευασία μνημών DRAM (*Dynamic Random Access Memory*) 64MB, 128MB και 265MB. Κατόπιν συμφωνίας με τις πορτογαλικές αρχές, οι εγκαταστάσεις της Infineon που βρίσκονται στην Πορτογαλία αποτελούν μία μόνο μονάδα στήριξης στον τομέα παραγωγής μνημών DRAM στην Ευρώπη.
- (7) Η Πορτογαλία υπέβαλε τα ακόλουθα στοιχεία όσον αφορά τον κύκλο εργασιών και το προσωπικό που απασχολεί η Infineon, ανάλογα με τις ανά τον κόσμο αγορές, στον ΕΟΧ και στην Πορτογαλία.

Πίνακας 1

Στοιχεία κύκλου εργασιών

(σε εκατ. ευρώ)

	Παγκόσμια		ΕΟΧ		Πορτογαλία	
	Κύκλος εργασιών	Αριθμός υπαλλήλων	Κύκλος εργασιών	Αριθμός υπαλλήλων	Κύκλος εργασιών	Αριθμός υπαλλήλων
1998	3 178	21 861	1 861	14 401	[...] (*)	
1999	4 237	24 541	2 444	15 695		
2000	7 283	29 166	3 259	17 656		
2001	5 671	33 813	3 005	21 821		
2002	5 207	30 423	2 395	20 306		

(*) Τμήματα του κειμένου αυτού έχουν διαγραφεί έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η μη δημοσιοποίηση των εμπιστευτικών πληροφοριών· τα τμήματα αυτά είναι εντός αγκυλών και σημειώνονται με αστερίσκο.

2. Σχέδιο

- (8) Το σχέδιο επένδυσης αφορά τη Vila do Conde (ευρύτερη περιφέρεια του Porto), ζώνη βοηθούμενη βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ, όπου η μέγιστη επιτρεπόμενη ένταση της ενίσχυσης για τη στήριξη νέων επενδύσεων ανέρχεται για τις μεγάλες επιχειρήσεις σε 32 % καθαρά.
- (9) Η εκτέλεση του σχεδίου άρχισε τον Ιούνιο 2000, και ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2003. Η επένδυση είχε ως στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης μέσω της αύξησης της παραγωγής μνημών DRAM από 16 και 64 MB σε 256 και 512 MB. Επίσης, η επιχείρηση εισήγαγε την καλούμενη τεχνολογία «board on chip» (μια νέα μορφή συσκευασίας για chip μνήμης) που αύξησε την αξία του τελικού προϊόντος. Η Infineon Portugal προώθησε το νέο προϊόν, το «Chip Sized Package» (συσκευασία μεγέθους chip), ένα είδος μνήμης πολύ μικρών διαστάσεων.

- (10) Πριν από την υλοποίηση του σχεδίου επένδυσης, η Infineon Portugal παρήγε σχεδόν 2 εκατομμύρια chip την εβδομάδα. Μετά την ολοκλήρωση του σχεδίου, η ικανότητα παραγωγής της αυξήθηκε σε 5 εκατομμύρια chip την εβδομάδα. Η αύξηση της παραγωγής που προέκυψε από την εφαρμογή του σχεδίου ανέρχεται κατά συνέπεια σε 150 %.
- (11) Σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, η Infineon κατέχει ένα ποσοστό 3,5 % της αγοράς ημιαγωγών και 12,8 % της αγοράς των DRAM (στοιχεία που αφορούν το 2002).
- (12) Οι επιλέξιμες δαπάνες επένδυσης ανέρχονται συνολικά σε 141 036 103 ευρώ (σε τιμές του 2000). Οι δαπάνες του σχεδίου καταχωρίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 2

(ποσά σε ευρώ)

	Συνολικές δαπάνες			Επιλέξιμες δαπάνες		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002
[...] (*)						
Σύνολο	141 472 781			141 036 103		

(*) Τμήματα του κειμένου αυτού έχουν διαγραφεί έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η μη δημοσιοποίηση των εμπιστευτικών πληροφοριών· τα τμήματα αυτά είναι εντός αγκυλών και σημειώνονται με αστερίσκο.

- (13) Σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, το σχέδιο επέτρεψε τη δημιουργία 252 άμεσων θέσεων απασχόλησης και άλλων 30 έμμεσων θέσεων απασχόλησης στην ίδια περιφέρεια. Επιπλέον, η Πορτογαλία θεωρεί ότι το σχέδιο εξασφάλισε τη διατήρηση 596 θέσεων απασχόλησης, πράγμα που αντιστοιχεί συνολικά στις θέσεις απασχόλησης της Infineon Portugal.

3. Μέτρα της ενίσχυσης

- (14) Σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, ο δικαιούχος ζήτησε κρατική ενίσχυση τον Απρίλιο 1999. Η ενίσχυση αυτή συνίσταται σε δάνειο που χορηγείται βάσει του καθεστώτος N 667/1999 (4) και σε φορολογικό κίνητρο που χορηγήθηκε βάσει του καθεστώτος N 97/1999 (5).
- (15) Το συνολικό ποσό του δανείου ανέρχεται σε 56 414 441 ευρώ άτοκα. Το 2005, ποσό 42 310 831 ευρώ θα μετατραπεί σε μη επιστρεπτέα επιχορήγηση. Το υπόλοιπο ποσό του δανείου, ήτοι 14 103 610 ευρώ θα επιστραφεί σε 8 εξαμηνιαίες ισόποσες δόσεις (κατά την περίοδο 2005-2008). Η χορήγηση του εν λόγω δανείου εγκρίθηκε από τις πορτογαλικές αρχές στις 21 Νοεμβρίου 2001, αλλά μέχρι στιγμής δεν έχει καταβληθεί κανένα ποσό.
- (16) Επιπλέον, η Infineon Portugal θα τύχει φορολογικών κινήτρων μέγιστου ποσού 20 450 235 ευρώ. Τα κίνητρα αυτά θα χορηγηθούν υπό μορφή φορολογικής απαλλαγής εισοδήματος νομικών προσώπων επί των κερδών που θα προκύψουν από την κοινοποιηθείσα επένδυση. Προβλέπεται ότι το φορολογικό κίνητρο θα χρησιμοποιηθεί από την Infineon σύμφωνα με το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα: 795 000 ευρώ το 2004, 1 327 000 ευρώ το 2005, 15 331 235 ευρώ το 2006, 1 462 000 ευρώ το 2007 και 1 535 000 το 2008. Οι πορτογαλικές αρχές επισημαίνουν ότι δεν θα υπάρξει υπέρβαση κατ' ουδένα τρόπο του προαναφερθέντος φορολογικού κινήτρου. Τα κίνητρα αυτά εγκρίθηκαν από τις πορτογαλικές αρχές, στις 12 Ιουνίου 2000.
- (17) Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται συνοπτικά η ένταση της ενίσχυσης των προαναφερθέντων μέτρων.

(4) Που εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 26 Ιουλίου 2000, με την επιστολή της SG(2000) D/106085 της 8ης Αυγούστου 2000.

(5) Που εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 8 Σεπτεμβρίου 1999, με την επιστολή της SG(1999) D/07974 της 6ης Οκτωβρίου 1999.

Πίνακας 3

(ποσά σε ευρώ)

Κίνητρο	Ονομαστικό κίνητρο	Κίνητρο ΑΙΕ	Κίνητρο ΚΙΕ
Επιστρεπτέο δάνειο	14 103 610 (!)	5 074 471	3 673 917
Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	42 310 831	32 068 350	23 217 486
Φορολογικά κίνητρα	20 450 235	14 612 896	14 612 896
Σύνολο	76 864 676	51 755 717	41 504 299

(!) Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο επιστρεπτέο τμήμα του δανείου, ήτοι 56 414 441 ευρώ (συνολικό ποσό του δανείου) – 42 310 831 ευρώ (επιχορήγηση).

(18) Για τον υπολογισμό του ΑΙΕ και του ΚΙΕ των μέτρων ενίσχυσης χρησιμοποιήθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το επιτόκιο αναφοράς που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του ποσού της ενίσχυσης βάσει της ημερομηνίας έναρξης της επένδυσης (Ιούνιος 2000), και που επίσης χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό των εξοικονομούμενων πόρων από την καταβολή τόκων επί του επιστρεπτέου δανείου, ανέρχεται σε 5,70 %, το οποίο αντιστοιχεί στο επιτόκιο που εφαρμόζοταν στην Πορτογαλία το 2000.

β) το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης των μέτρων (ΑΙΕ) υπολογίστηκε αφαιρώντας τα ποσά της ενίσχυσης από τις ροές ονομαστικής χρηματοδότησης, του Ιουνίου 2000.

γ) το καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης των μέτρων (ΚΙΕ) υπολογίστηκε βάσει της τιμής μετατροπής που προβλέπεται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την Πορτογαλία [$KIE = AIE \times (1 - 27,6 \%)$], σύμφωνα με αίτημα των πορτογαλικών αρχών.

Η καθαρή ένταση της ενίσχυσης (ποσό της ενίσχυσης σε ΚΙΕ/συνολικών επιλέξιμων δαπανών) ανέρχεται, ως εκ τούτου, σε 29,4 % (41 504 299 ευρώ/141 036 103 ευρώ).

4. Λόγοι κίνησης της επίσημης διαδικασίας εξέτασης

(19) Στις 9 Ιουλίου 2003, η Επιτροπή ενημέρωσε την Πορτογαλία ότι είχε αποφασίσει να κινήσει σχετικά με την προβλεπόμενη κρατική ενίσχυση την επίσημη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ. Η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με τα ακόλουθα στοιχεία:

α) την επιλεξιμότητα της Infineon Portugal για περιφερειακές ενισχύσεις επενδύσεων, ιδίως όσον αφορά τη χρηματοοικονομική της ικανότητα.

β) εάν η αίτηση χρηματοδοτικής ενίσχυσης που υπέβαλε ο δικαιούχος στις πορτογαλικές αρχές είχε προηγηθεί της εκτέλεσης του σχεδίου ή εάν η ενίσχυση είχε ήδη καταβληθεί.

γ) τους υπολογισμούς που υπέβαλε η Πορτογαλία όσον αφορά το ΚΙΕ και την ένταση της ενίσχυσης.

δ) την εφαρμογή των διαφόρων παραγόντων μείωσης της μέγιστης έντασης της ενίσχυσης που μπορεί να εγκριθεί βάσει του πολυτομεακού πλαισίου και κυρίως τον παράγοντα ανταγωνισμός (Τ) και τον παράγοντα κεφάλαιο/απασχόληση (Ι). Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεν διαθέτει αξιόπιστες πληροφορίες για να καθορίσει οριστικά τα χαρακτηριστικά της αγοράς, μη αποκλεισμένης και της πιθανότητας ο συγκεκριμένος τομέας να βρίσκεται σε μια κατάσταση πλήρους παρακμής ή ανάλογη. Η Επιτροπή εξέφρασε επίσης αμφιβολίες για το κατά πόσον διατηρήθηκαν όλες οι υπάρχουσες στο πορτογαλικό εργοστάσιο θέσεις απασχόλησης χάρη στο σχέδιο επένδυσης.

III. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΕΒΑΛΑΝ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

- (20) Η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις τεσσάρων ενδιαφερομένων: ενός ερευνητικού ιδρύματος που ασχολείται με την προώθηση διαδικασιών παραγωγής των μονάδων στήριξης, από το Πορτογαλογερμανικό Εμπορικό Επιμελητήριο, από ένα πορτογαλικό ίδρυμα ανάπτυξης νέων τεχνολογιών και από ένα δικηγорικό γραφείο που εκπροσωπεί έναν ανταγωνιστή της Infineon. Οι παρατηρήσεις αυτές διαβιβάστηκαν στην Πορτογαλία με επιστολή της 10ης Νοεμβρίου 2003, οι δε πορτογαλικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους με επιστολή τους της 15ης Δεκεμβρίου 2003.
- (21) Τρία από τα ενδιαφερόμενα μέρη εκφράστηκαν υπέρ της ενίσχυσης. Επεσήμαναν τη σημασία της διατήρησης δραστηριοτήτων παραγωγής των μονάδων στήριξης μνημών DRAM στην Ευρώπη, ιδίως στους τομείς μετά την παραγωγή τους, οι οποίοι χρησιμοποιούν DRAM. Αναφέρθηκαν επίσης στα οφέλη για την πορτογαλική οικονομία λόγω της ύπαρξης βιομηχανιών αυξημένης προστιθέμενης αξίας. Αναφέρθηκαν στη θετική συνεργασία μεταξύ της Infineon Portugal και των πορτογαλικών πανεπιστημίων ιδίως όσον αφορά τις ερευνητικές δραστηριότητες. Κατά τη γνώμη τους, είναι σημαντικό η ΕΕ να προωθή αυτού του είδους επενδύσεις οι οποίες προσελκύουν ιδιαίτερα καινοτόμες ΜΜΕ, εμποδίζοντας έτσι την μεταφορά των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων αυτών προς ασιατικές χώρες στις οποίες χορηγούνται σημαντικές κρατικές ενισχύσεις.
- (22) Το δικηγорικό γραφείο που εκπροσωπεί έναν ανταγωνιστή της Infineon αντιτάχθηκε στην ενίσχυση. Προέβαλε ως επιχείρημα ότι ο όμιλος Infineon αντιμετωπίζει δυσχέρειες και δεν μπορεί έτσι να διεκδικήσει περιφερειακές ενισχύσεις. Υποστήριξε επίσης ότι η αγορά των DRAM παρουσιάζει διαρθρωτικό πλεόνασμα παραγωγικής ικανότητας και ότι αν υποτεθεί ότι η Επιτροπή εγκρίνει την ενίσχυση, το αντίστοιχο ποσό θα πρέπει να μειωθεί σημαντικά ώστε να αποφευχθεί αθέμιτη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Τέλος, προέβαλε ως επιχείρημα ότι αν η Επιτροπή αποφασίσει να μειώσει το ποσό της προβλεπόμενης ενίσχυσης, η Πορτογαλία θα πρέπει να υποβάλει νέα κοινοποίηση, δεδομένου ότι θα έχουν παρέλθει δέκα μήνες από την κοινοποίηση του μέτρου και ότι θα έχουν μεταβληθεί οι συνθήκες της αγοράς.

IV. ΣΧΟΛΙΑ ΤΗΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑΣ

- (23) Η Πορτογαλία στις παρατηρήσεις της σχετικά με την κίνηση της επίσημης διαδικασίας εξέτασης υπέβαλε στοιχεία βάσει των οποίων αποδεικνύεται ότι η αίτηση ενίσχυσης είχε υποβληθεί πριν από την έναρξη εκτέλεσης του σχεδίου (επιστολή του Απριλίου 1999 την οποία είχε αποστείλει ο δικαιούχος στην πορτογαλική κυβέρνηση, και με την οποία ζητούσε χρηματοδοτική ενίσχυση για την εν λόγω επένδυση). Υπέβαλε επίσης στοιχεία βάσει των οποίων αποδεικνύεται αναμφίβολα ότι η ενίσχυση δεν είχε ακόμα καταβληθεί (δήλωση των επίσημων ελεγκτών των λογαριασμών της Infineon Portugal, δήλωση του πορτογαλικού οργανισμού επενδύσεων και δήλωση του Υπουργείου Οικονομικών).
- (24) Οι πορτογαλικές αρχές υπέβαλαν επίσης ισοζύγια και λογαριασμούς κερδών και ζημιών της Infineon Portugal για τη χρονική περίοδο από 1998 έως 2002.
- (25) Η Πορτογαλία υπέβαλε διορθωμένα στοιχεία όσον αφορά τις συνολικές και τις επιλέξιμες δαπάνες της επένδυσης. Διαπιστώθηκαν ορισμένες διαφορές ελάχιστα σημαντικές σχετικά με ορισμένα κεφάλαια και υποδιαρέσεις κεφαλαίων σε σύγκριση με τα προηγούμενα στοιχεία, χωρίς μεταβολή των συνολικών ποσών. Η Πορτογαλία δήλωσε επίσης ότι τα προβλεπόμενα ποσά επένδυσης εκφράζονται όλα σε τιμές του 2000 και, ως εκ τούτου, δεν χρειαζόταν κανενός είδους αναπροσαρμογή για τον υπολογισμό του ΑΙΕ και της έντασης της ενίσχυσης των σχετικών μέτρων.

- (26) Μετά από αίτηση της Επιτροπής, η Πορτογαλία υπέβαλε λεπτομερείς υπολογισμούς σχετικά με το ΚΙΕ των μέτρων ενίσχυσης και την αντιστοιχία έντασης. Βάσει των υπολογισμών αυτών προκύπτει καθαρή ένταση της ενίσχυσης 29,4 %.
- (27) Όσον αφορά τα στοιχεία της αγοράς που ζήτησε η Επιτροπή και τα οποία χρειάζονται για τον υπολογισμό του παράγοντα ανταγωνισμού, η Πορτογαλία θεωρεί ότι το κριτήριο που πρέπει να εφαρμοστεί είναι η μέση τιμή χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας (σύμφωνα με το σημείο 3.3 του πολυτομεακού πλαισίου), παρά η φαινόμενη κατανάλωση. Βάσει τούτου, οι πορτογαλικές αρχές υπέβαλαν στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι δεν υπήρχε κανένα πλεόνασμα διαρθρωτικής ικανότητας στην αγορά των *microchips* κατά την περίοδο 1998-2002.
- (28) Η Πορτογαλία δήλωσε ότι σε περίπτωση που η Επιτροπή αποφάσιζε να στηριχτεί στα στοιχεία της φαινόμενης κατανάλωσης ο ορθός δείκτης αντιστοιχεί στην καταναλωθείσα χωρητικότητα σε *bits* και όχι στην αξία των συναλλαγών. Υποστήριξε ότι η Επιτροπή ήδη χρησιμοποίησε τον δείκτη αυτό στις προηγούμενες αποφάσεις της βάσει του πολυτομεακού πλαισίου. Ισχυρίστηκε επίσης ότι η Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη της τις διαταραχές που προκάλεσαν στην αγορά οι επιχορηγήσεις στην *Hynix*, μιας κορεατικής κατασκευάστριας *DRAM*. Η ίδια η Επιτροπή αναγνώρισε ότι οι επιχορηγήσεις αυτές οδήγησαν σε «δραματική μείωση» των τιμών των μνημών *DRAM* στην Κοινότητα, κατά την περίοδο από 1998 έως 2001, και υπέβαλε αντισταθμιστικό δασμό ύψους 34,8 % στις κορεατικές *DRAM*. Για τους λόγους αυτούς, η Πορτογαλία θεωρεί ότι η αξιολόγηση της εξέλιξης της αγοράς βάσει της αξίας δεν οδηγεί σε ορθή γενική άποψη της αγοράς αυτής.
- (29) Οι πορτογαλικές αρχές υπέβαλαν επίσης πληροφορίες σχετικά με το τμήμα της αγοράς της *Infineon* στον τομέα των *DRAM* (12,8 % το 2002) καθώς και μια εκτίμηση του 17,1 % σχετικά με το 2003. Κατέληξαν ότι το τμήμα της αγοράς της *Infineon* μετά την πραγματοποίηση της επένδυσης δεν θα υπερβαίνει το 40 %.
- (30) Όσον αφορά την αίτηση της Επιτροπής να δικαιολογήσει η Πορτογαλία τον αριθμό των διαφυλασσόμενων με την επένδυση θέσεων απασχόλησης, προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι δεδομένου του προηγούμενου όγκου παραγωγής και του είδους προϊόντων, το πορτογαλικό εργοστάσιο δεν θα είχε μπορέσει να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά του χωρίς την επένδυση, πράγμα που θα οδηγούσε αναπόφευκτα στην έξοδό του από την αγορά (υποβλήθηκε μια εκτίμηση των δαπανών κλεισίματος των εγκαταστάσεων). Επίσης, η αύξηση κατά 50 % της συνολικής παραγωγής μετά την επένδυση απαιτήσε σημαντικές προσπάθειες κατάρτισης ώστε να εξασφαλιστεί η αναπροσαρμογή του υπάρχοντος προσωπικού στις νέες διαδικασίες παραγωγής. Επίσης προεβλήθη ο ισχυρισμός ότι οι μονάδες παραγωγής *back-end* είναι σαφώς κινητές λόγω των χαμηλών δαπανών μεταφοράς και της όλο και μεγαλύτερης ανάθεσης σε υπεργολαβία αυτού του είδους εργασιών. Αναφέρθηκε επίσης το παράδειγμα μιας επιχείρησης στον τομέα *DRAM* που είχε παύσει τις δραστηριότητές της στην Πορτογαλία γιατί δεν είχε επενδύσει κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίσει βιώσιμη ανταγωνιστικότητα.
- (31) Οι πορτογαλικές αρχές καταλήγουν ότι η Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη της τη διατήρηση των 596 θέσεων εργασίας, πράγμα που αντιστοιχεί στο σύνολο του προσωπικού που απασχολείτο πριν από την πραγματοποίηση της επένδυσης. Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η δημιουργία 252 νέων θέσεων απασχόλησης στον τομέα της παραγωγής, μετά την επένδυση. Ο συνολικός αριθμός των 848 θέσεων απασχόλησης αντιστοιχεί σε μια αναλογία 166 316 ευρώ της νέας επένδυσης ανά θέση απασχόλησης, πράγμα που συνεπάγεται έναν παράγοντα κεφαλαίου/απασχόλησης ίσον προς 1.

V. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

A. Κρατική ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ

- (32) Στο άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ορίζεται ότι, με την επιφύλαξη αντίθετης διάταξης, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά και απαγορεύονται, στο μέτρο που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, οι ενισχύσεις που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό, ευνοώντας ορισμένες επιχειρήσεις ή την παραγωγή ορισμένων προϊόντων.

- (33) Τα χρηματοδοτικά μέσα που πρέπει να χορηγήσει το κράτος, δηλαδή δάνειο 55 414 441 ευρώ και τα χρηματοδοτικά κίνητρα 20 450 235 ευρώ, ανακινώθηκαν από την Πορτογαλία ως μέσα ενίσχυσης. Τα συγκεκριμένα μέσα προέρχονται από κρατικούς πόρους και παρέχουν πλεονέκτημα στην επιχείρηση η οποία κατ' άλλο τρόπο θα έπρεπε να υποστεί το σύνολο των δαπανών της επένδυσης. Δεδομένου ότι υπάρχει ανταγωνισμός και εμπορικές συναλλαγές στον συγκεκριμένο τομέα τα οικονομικά πλεονεκτήματα των οποίων απολαύει η επιχείρηση έναντι των ανταγωνιστών της απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κρίνει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα πρέπει να θεωρηθούν ως κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του προαναφερθέντος άρθρου.

B. Επιλεξιμότητα της επιχείρησης

- (34) Από τα στοιχεία που παρέσχε η Πορτογαλία προκύπτει ότι η Infineon Portugal σημείωσε ζημία 1,4 εκατ. ευρώ το 1998, κατόπιν, κέρδη 21,2 εκατ. ευρώ το 1999 και 27,3 εκατ. ευρώ το 2000. Όσον αφορά το 2001 και το 2002, παρατηρείται μείωση των κερδών, από 15,7 εκατ. ευρώ σε 4,4 εκατ. ευρώ αντιστοίχως. Τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι η Infineon Portugal δεν αντιμετώπιζε οικονομικές δυσχέρειες τη στιγμή της εκτέλεσης της επένδυσης, παρά τη μείωση των κερδών της κατά τα τελευταία έτη.
- (35) Όπως αναφέρεται ανωτέρω, η Infineon Portugal ανήκει σε έναν μεγαλύτερο όμιλο, τον όμιλο Infineon. Τη χρονιά που άρχισε η επένδυση (2000), ο όμιλος αυτός σημείωσε κέρδη 1 126 εκατ. ευρώ, το δε σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού της ανήρχετο σε 8 853 εκατ. ευρώ. Κατά τα τέλη του οικονομικού έτους 2000, τα ίδια κεφάλαιά της ανήρχοντο σε 5 806 εκατ. ευρώ. Το 2001, 2002 και 2003 ο όμιλος σημείωσε ζημία 591 εκατ. ευρώ, 1 021 εκατ. ευρώ και 435 εκατ. ευρώ αντιστοίχως. Τα ίδια κεφάλαιά του κατά τα τέλη του 2001, 2002 και 2003 ανέρχονταν σε 6 900 εκατ. ευρώ, 6 158 εκατ. ευρώ και 5 666 εκατ. ευρώ αντιστοίχως. Το ταμειακό υπόλοιπο της Infineon το 2000 ανέρχονταν σε 875 εκατ. ευρώ, και μειώθηκε σε 568 εκατ. ευρώ το 2001 και 177 εκατ. ευρώ το 2002. Το 2003 η τιμή αυτή αυξήθηκε σε 328 εκατ. ευρώ. Κατά τα δύο τελευταία τρίμηνα, ήτοι από την 1η Ιουνίου 2003 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2003 και από την 1η Οκτωβρίου 2003 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2003 η επιχείρηση σημείωσε κέρδη 49 εκατ. ευρώ και 34 εκατ. ευρώ αντιστοίχως.
- (36) Τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι, όσον αφορά την επένδυση, η Infineon ήταν μια επιχείρηση αποδοτική, η οποία χαρακτηριζόταν από σταθερές χρηματοοικονομικές συνθήκες και από επαρκή ίδια κεφάλαια. Το 2001 και 2002 η επιχείρηση αντιμετώπισε δυσχέρειες, διατηρώντας ωστόσο ένα επαρκές επίπεδο ιδίων πόρων. Η Infineon αντιμετώπισε επίσης δυσχέρειες κατά το πρώτο εξάμηνο του 2003, αποκατέστησε όμως την αποδοτικότητά της, κατά το δεύτερο εξάμηνο.
- (37) Βάσει των προαναφερθέντων χρηματοοικονομικών στοιχείων, η Επιτροπή κρίνει ότι η προτεινόμενη ενίσχυση δεν αποτελεί επείγουσα ενίσχυση ή ενίσχυση αναδιάρθρωσης που χορηγείται σε προβληματική επιχείρηση και ότι θα πρέπει, ως εκ τούτου, να αξιολογηθεί ως περιφερειακή ενίσχυση επενδύσεων.

Γ. Υποχρέωση κοινοποίησης

- (38) Το κόστος του σχεδίου ανέρχεται σε 141,5 εκατ. ευρώ υπερβαίνοντας κατά 50 εκατ. ευρώ το ανώτατο όριο που καθορίζεται στο σημείο 2.1 i) του πολυτομεακού πλαισίου. Η σωρευμένη ένταση της ενίσχυσης ανέρχεται σε 29,4 % των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης, το οποίο υπερβαίνει κατά 50 % το εφαρμοζόμενο όριο περιφερειακής ενίσχυσης που είναι 32 %. Επιπλέον, η ενίσχυση ανά δημιουργηθείσας ή διατηρηθείσας θέση απασχόλησης υπερβαίνει τις 40 000 ευρώ. Κατά συνέπεια, το σχέδιο υπόκειται στην υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο σημείο 2 του πολυτομεακού πλαισίου, και θα πρέπει να αξιολογηθεί βάσει του πλαισίου αυτού.
- (39) Όσον αφορά τις διαδικαστικές πλευρές της υπόθεσης, η Πορτογαλία ενέκρινε τα φορολογικά κίνητρα υπέρ της Infineon Portugal τον Ιούνιο 2000 και το δάνειο τον Νοέμβριο 2001. Ωστόσο, οι πορτογαλικές αρχές παρέσχον στοιχεία που αποδεικνύουν ότι το δάνειο και τα φορολογικά κίνητρα δεν είχαν ακόμα εκταμειωθεί. Η Επιτροπή θεωρεί έτσι την ενίσχυση αυτή ως κοινοποιηθείσα.

- (40) Όσον αφορά την επίδραση του κινήτρου της ενίσχυσης, η Πορτογαλία υπέβαλε μια επιστολή της 9ης Απριλίου 1999, που είχε αποστείλει η Siemens προς τις πορτογαλικές αρχές, στην οποία εξηγείται λεπτομερώς η προβλεπόμενη επένδυση και στην οποία ζητείται χρηματοδοτική ενίσχυση για την εκτέλεσή της. Η επιστολή αυτή διαβιβάστηκε από τη Siemens και όχι από την Infineon Portugal, δεδομένου ότι κατά την ημερομηνία αυτή, η ίδρυση της Infineon ως τεχνολογικού της Siemens δεν είχε ακόμα πρακτικές συνέπειες στην Πορτογαλία. Δεδομένου ότι οι σχετικές με το σχέδιο εργασίες ξεκίνησαν μετά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενίσχυση αποτέλεσε όντως κίνητρο.

Δ. Το υπό εξέταση προϊόν

- (41) Σύμφωνα με την Πορτογαλία, η επένδυση αφορά την παραγωγή μνημών DRAM (*Dynamic Random Access Memory*). Ως DRAM αναφέρονται στον κωδικό 32.10 της NACE, που περιλαμβάνει την κατασκευή βαλβίδων και ηλεκτρονικών σωλήνων και άλλων ηλεκτρονικών στοιχείων. Πρόκειται για ημιαγωγούς που αποθηκεύουν δυαδικά δεδομένα. Οι ημιαγωγοί αποτελούν τμήμα ηλεκτρονικών στοιχείων. Οι DRAM αποτελούν ένα ακόμα είδος μνημών ημιαγωγών και χρησιμοποιούνται κυρίως για προσωπικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές και προϊόντα χαμηλού κόστους.
- (42) Οι DRAM μπορούν να διαφοροποιηθούν ανάλογα με το μέγεθος της μνήμης (δηλαδή την ποσότητα δεδομένων που μπορούν να αποθηκεύσουν σε chip). Η διάσταση αυτή εξαρτάται από την γενιά των chip. Το προϊόν χαρακτηρίζεται από μια ταχεία τεχνολογική εξέλιξη, εισερχόμενο σε νέα γενιά στην αγορά κάθε τρία ή τέσσερα χρόνια. Οι DRAM μπορούν επίσης να διαφοροποιηθούν ανάλογα με την εφαρμογή για την οποία προορίζονται (FPM-DRAM, EDO-DRAM, SDRAM ή RDRAM) ή τον τύπο τελικού προϊόντος στο οποίο θα ενσωματωθούν.
- (43) Υπάρχουν άλλα ήδη chip μνήμης όπως οι SRAM, EPROM και η Flash memory. Γενικά, εκτελούν λειτουργίες διαφορετικές από τις DRAM και δεν μπορούν να θεωρηθούν ως υποκατάστατα προϊόντα.
- (44) Οι DRAM είναι βασικά προϊόντα τα χαρακτηριστικά στοιχεία των οποίων είναι τυποποιημένα. Ωστόσο, όσον αφορά την προσφορά είναι δυνατό να βρει κανείς τον ίδιο τύπο DRAM σε πολλούς προμηθευτές ανά τον κόσμο. Οι νέες γενιές DRAM ανταγωνίζονται τις παλαιότερες. Η προτίμηση των πελατών για ένα συγκεκριμένο τύπο εξαρτάται από την σχέση κόστους αποτελεσματικότητας και από την λειτουργία της μνήμης DRAM στο τελικό προϊόν.
- (45) Από πλευράς προσφοράς, οι παραγωγοί μνημών DRAM μπορούν να παραγάγουν DRAM διαφορετικής χωρητικότητας με τις ίδιες εγκαταστάσεις παραγωγής, αν η εφαρμοζόμενη τεχνολογία είναι συναφής. Ωστόσο, γενικά, δεν είναι εύκολη η μετάβαση από τη μια γενιά DRAM στην άλλη στις ίδιες εγκαταστάσεις παραγωγής.
- (46) Βάσει των προαναφερθέντων, η αγορά των DRAM θεωρείται αγορά σχετικού προϊόντος⁽⁶⁾. Η NACE δεν προβλέπει διαφορετικό ειδικό κώδικα για την αγορά αυτή.
- (47) Όσον αφορά τη σχετική γεωγραφική αγορά, παρατηρείται ότι οι DRAM είναι εμπορεύσιμες σε παγκόσμια κλίμακα βάσει ταυτόσημης κατάταξης και κανόνων εμπορίας. Το κόστος μεταφοράς είναι χαμηλό και δεν υπάρχουν διαρθρωτικά εμπόδια για την εισοδό τους στην αγορά. Θεωρείται, κατά συνέπεια, ότι η σχετική γεωγραφική αγορά έχει παγκόσμιες διαστάσεις.

Ε. Αξιολόγηση σχετικά με το πολυτομεακό πλαίσιο

- (48) Κατ' αρχάς, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η ενίσχυση συμφωνεί με το σημείο 4.2 των κατευθύνσεων για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα⁽⁷⁾, εφόσον η συνεισφορά του δικαιούχου η οποία προορίζεται για τη χρηματοδότηση της επένδυσης υπερβαίνει το 25 % εκτός οποιασδήποτε ενίσχυσης.

⁽⁶⁾ Ο ορισμός αυτός της αγοράς σχετικού προϊόντος εφαρμόστηκε από την Επιτροπή στην υπόθεση JV.44 Hitachi/Nec, σημεία 14-20 (απόφαση της 3ης Μαΐου 2000).

⁽⁷⁾ ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9.

- (49) Για να καθοριστεί η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης που μπορεί να εγκριθεί για συγκεκριμένο σχέδιο, η Επιτροπή πρέπει, βάσει του πολυτομεακού πλαισίου, να προσδιορίσει τη μέγιστη ένταση της ενίσχυσης (μέγιστη ένταση περιφερειακής ενίσχυσης) που η επιχείρηση μπορεί να λάβει στη βοηθούμενη περιφέρεια βάσει του επιτρεπόμενου καθεστώτος περιφερειακών ενισχύσεων που ίσχυε τη στιγμή της κοινοποίησης.
- (50) Η Vila do Conde βρίσκεται στην περιοχή του ευρύτερου Porto, μια περιοχή που δεν διαθέτει ισχυρή οικονομική περιφερειακή δομή και στην οποία το μέγιστο όριο ενίσχυσης για τις μεγάλες επιχειρήσεις είναι 32 % ΚΙΕ ⁽⁸⁾.
- (51) Η Επιτροπή πρέπει έτσι να αξιολογήσει σειρά παραγόντων αναπροσαρμογής που πρέπει να εφαρμοστούν στην ποσοστιαία τιμή του 32 %, ώστε να υπολογίσει τη μέγιστη ένταση της επιτρεπόμενης ενίσχυσης για το συγκεκριμένο σχέδιο, και ιδίως τον παράγοντα ανταγωνισμό (T), τον παράγοντα κεφάλαιο/απασχόληση (I) και τον παράγοντα περιφερειακής επίπτωσης (M).

Ο παράγων ανταγωνισμός (T)

- (52) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το σχέδιο θα δημιουργήσει νέες δυνατότητες στην ευρωπαϊκή αγορά και, ως εκ τούτου, θα την επηρεάσει.
- (53) Η έγκριση των ενισχύσεων προς επιχειρήσεις που λειτουργούν στους τομείς οι οποίοι χαρακτηρίζονται από διαρθρωτικό πλεόνασμα παραγωγικής ικανότητας συνεπάγεται ειδικό κίνδυνο στρέβλωσης του ανταγωνισμού. Οποιαδήποτε αύξηση της παραγωγικής ικανότητας που δεν αντισταθμίζεται με μείωση της σε άλλο πεδίο θα συμβάλει στην εξάρση του προβλήματος του διαρθρωτικού πλεονάσματος παραγωγικής ικανότητας. Βάσει του σημείου 7.7 του πολυτομεακού πλαισίου, διαπιστώνεται μια κατάσταση διαρθρωτικού πλεονάσματος παραγωγικής ικανότητας, βάσει του μέσου όρου των τελευταίων πέντε ετών, το ποσοστό απορρόφησης της παραγωγικής ικανότητας στον υπό εξέταση τομέα ή υποτομέα είναι κατώτερο κατά περισσότερες από δύο ποσοστιαίες μονάδες από εκείνο του βιομηχανικού τομέα συνολικά. Θεωρείται ότι υπάρχει σοβαρή κατάσταση διαρθρωτικού πλεονάσματος παραγωγικής ικανότητας όταν η διαφορά σε σχέση με τον μέσο όρο του βιομηχανικού τομέα είναι ανώτερη από πέντε ποσοστιαίες μονάδες.
- (54) Σύμφωνα με τα σημεία 3.3 και 3.4 του πολυτομεακού πλαισίου, όταν υπάρχουν επαρκή στοιχεία σχετικά με την απορρόφηση της παραγωγικής ικανότητας, η Επιτροπή πρέπει για τον καθορισμό του παράγοντα ανταγωνισμός να περιοριστεί μόνο στο αν υπάρχει σοβαρό διαρθρωτικό πλεόνασμα παραγωγικής ικανότητας στον συγκεκριμένο τομέα ή υποτομέα. Ο τομέας ή ο υποτομέας πρέπει να καθοριστούν στο πιο περιορισμένο επίπεδο κατάταξης της NACE.
- (55) Ο πιο περιοριστικός κωδικός NACE που αντιστοιχεί στην κατασκευή DRAM είναι ο 32.10, που περιλαμβάνει όλα τα είδη ηλεκτρονικών στοιχείων. Οι DRAM αντιπροσωπεύουν μόλις ένα μικρό τμήμα του κωδικού αυτού του NACE, για το οποίο η κατάσταση από πλευράς παραγωγικής ικανότητας στο συγκεκριμένο επίπεδο του κωδικού 32.10 του NACE δεν αντικατοπτρίζει κατά κατάλληλο τρόπο την κατάσταση της αγοράς των DRAM. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ανάλυση της κατάστασης της παραγωγικής ικανότητας δεν μπορεί να εφαρμοστεί για την αξιολόγηση του παράγοντα ανταγωνισμός.
- (56) Σύμφωνα με το σημείο 3.4 του πολυτομεακού πλαισίου, ελλείψει επαρκών στοιχείων σχετικά με την απορρόφηση της παραγωγικής ικανότητας, η Επιτροπή θα λάβει υπόψη της κατά πόσον η επένδυση πραγματοποιείται σε μια παρακαμάζουσα αγορά. Θεωρείται ότι μια αγορά βρίσκεται σε παρακμή, εάν κατά τα τελευταία πέντε έτη, το μέσο ποσοστό ετήσιας αύξησης της φαινομενικής κατανάλωσης ενός συγκεκριμένου προϊόντος είναι χαμηλότερο από το 10 % του ετήσιου μέσου όρου της μεταποιητικής βιομηχανίας του ΕΟΧ στο σύνολό του, εξαιρουμένης της περίπτωσης που το σχετικό ποσοστό αύξησης της κατανάλωσης του προϊόντος παρουσιάζει ισχυρή ανοδική τάση. Θεωρείται ότι η αγορά βρίσκεται σε πλήρη παρακμή εάν το μέσο ποσοστό ετήσιας αύξησης της φαινομενικής κατανάλωσης κατά τα πέντε τελευταία έτη ήταν αρνητικό.

⁽⁸⁾ Επιστολή της Επιτροπής SG(2000) D/100638 της 19ης Ιανουαρίου 2000.

- (57) Όπως ήδη αναφέρθηκε, η αγορά των DRAM θεωρείται αγορά σχετικού προϊόντος δεδομένου ότι η δυνατότητα αντικατάστασης σε σχέση με άλλα chip για μνήμες είναι πολύ περιορισμένη. Οι DRAM διοχετεύονται στο εμπόριο σε παγκόσμιο επίπεδο, και πρέπει, ως εκ τούτου, να θεωρηθεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά είναι η παγκόσμια.
- (58) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, η Infineon διαθέτει ένα ποσοστό 3,5 % της αγοράς ημιαγωγών και 12,8 % της αγοράς μνημών DRAM (στοιχεία που αφορούν το 2002). Η Πορτογαλία υπολόγισε το ποσοστό αγοράς της Infineon σε 17,1 %, το 2003. Κατά τον τρόπο αυτό, το ποσοστό του δικαιούχου στην παγκόσμια αγορά των DRAM δεν υπερβαίνει το 40 %, ακόμα και μετά την πραγματοποίηση της επένδυσης.
- (59) Η Πορτογαλία παρουσίασε στοιχεία σχετικά με το ποσοστό ανάπτυξης της εμφανούς κατανάλωσης των DRAM κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας, όπως απαιτείται από το πολυτομεακό πλαίσιο. Η Πορτογαλία δέχεται να λάβει υπόψη της τα στοιχεία που χρησιμοποίησε η Επιτροπή στην απόφασή της C 86/01 — Γερμανία, Infineon Technologies SC 300 GmbH & Co. KG όσον αφορά την περίοδο 1995-2000. Ωστόσο, εάν υπάρχουν νέα στοιχεία σχετικά με την περίοδο από 2001 έως 2002, τα στοιχεία αυτά πρέπει να ληφθούν υπόψη για τη συγκεκριμένη περίπτωση.
- (60) Η Πορτογαλία προέβαλε το επιχείρημα ότι για την ανάλυση της εξέλιξης της εμφανούς κατανάλωσης, η Επιτροπή θα έπρεπε να λάβει υπόψη της μια πενταετή περίοδο, ήτοι από το 1998 ως το 2002, και όχι μια εξαετή περίοδο. Στο πολυτομεακό πλαίσιο αναφέρεται η μέση τιμή ετήσιας αύξησης κατά τα τελευταία πέντε έτη. Κατά συνέπεια, η τακτική της Επιτροπής είναι να αναλύει την φαινομενική κατανάλωση κατά μια εξαετή περίοδο ώστε να υπολογίζει πέντε ποσοστά ανάπτυξης⁽⁹⁾. Η Επιτροπή θεωρεί ότι σύμφωνα με το σημείο 3.3 του πολυτομεακού πλαισίου, η σχετική περίοδος στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι τα έτη από 1997 έως 2002.
- (61) Τα σχετικά στοιχεία όσον αφορά τη φαινομενική κατανάλωση των μνημών DRAM κατά την περίοδο 1997-2002 παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα⁽¹⁰⁾:

Πίνακας 4

(σε εκατ. ευρώ)

1997	1998	1999	2000	2001	2002	Μέση ετήσια ανάπτυξη
17 594	12 514	19 431	31 285	12 453	16 179	- 1,66 %

- (62) Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, κατά την περίοδο από 1997 έως 2002, το μέσο ποσοστό ετήσιας αύξησης της φαινομενικής κατανάλωσης στην αγορά των DRAM ανήλθε σε - 1,66 %. Κατά την προηγούμενη περίοδο, ήτοι από 1996 έως 2001, η μέση ετήσια αύξηση της φαινομενικής κατανάλωσης των DRAM ήταν επίσης αρνητική (- 9,13 %). Ωστόσο, αν ληφθεί υπόψη η περίοδος από 1998 έως 2002 (σύμφωνα με το αίτημα των πορτογαλικών αρχών), τα σχετικά στοιχεία όσον αφορά την ανάπτυξη είναι θετικά (6,63 %).
- (63) Η αγορά των DRAM είναι κυκλική και χαρακτηρίζεται από ισχυρές διακυμάνσεις. Τα μέσα ποσοστά ετήσιας ανάπτυξης κατ' αξίαν διαφέρουν σημαντικά ανάλογα με την εξεταζόμενη περίοδο. Οι διακυμάνσεις αυτές οφείλονται κυρίως στο γεγονός ότι οι τιμές είναι άκρως ευμετάβλητες. Ο λόγος αυτού του ευμετάβλητου χαρακτήρα έγκειται στο γεγονός ότι η διαδικασία παραγωγής των DRAM χαρακτηρίζεται από σχετικά υψηλό μη ανακτήσιμο κόστος και μειωμένο οριακό κόστος. Κατά συνέπεια, οι τιμές μπορεί να κυμαίνονται σε ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, δεδομένου ότι η παραγωγή μνημών DRAM μπορεί να αποδειχθεί αποδοτική για μια επιχείρηση από τη στιγμή που θα έχει εξασφαλίσει την κάλυψη του οριακού κόστους. Κατά τον τρόπο αυτό, η ανάλυση της εξέλιξης της φαινομενικής κατανάλωσης βάσει της τιμής των συναλλαγών δεν παρέχει αφ' εαυτής επαρκή εικόνα της αγοράς των DRAM.

⁽⁹⁾ Βλέπε απόφαση της Επιτροπής, της 8ης Μαΐου 2001, Wacker Chemie και απόφαση της Επιτροπής, της 3ης Ιουλίου 2001, Kronoplly.

⁽¹⁰⁾ Στοιχεία που υπέβαλε ένα ανεξάρτητο ερευνητικό ίδρυμα, το VLSI Research Inc.

- (64) Η Επιτροπή αναγνωρίζει επίσης ότι στη συγκεκριμένη αυτή περίπτωση οι πληροφορίες σχετικά με την κατανάλωση βάσει της αξίας των συναλλαγών δεν παρέχει μια πλήρη και σφαιρικά αντιπροσωπευτική εικόνα της κατάστασης της αγοράς. Όπως υποστήριξαν οι πορτογαλικές αρχές, η αξία των συναλλαγών της φαινομενικής κατανάλωσης επηρεάστηκαν σοβαρά από τη διαταραχή που προκάλεσε η παρουσία στην αγορά επιχορηγούμενων εισαγωγών που προέρχονταν από την κορεατική κατασκευάστρια Hynix. Μια έρευνα που οδήγησε στην επιβολή αντισταθμιστικού δασμού στις εισαγωγές DRAM της κορεατικής κατασκευάστριας Hynix, καταλήγει, μεταξύ άλλων, στο ότι οι επιχορηγούμενες αυτές εισαγωγές οδήγησαν σε δραματική πτώση των τιμών των DRAM στην Κοινότητα μεταξύ 1998 και 2001 και, ειδικότερα, το 2001, έτος κατά το οποίο οι τιμές εισαγωγής της Hynix μειώθηκαν κατά 76 % ⁽¹¹⁾. Αφού συνήχθη ότι οι επιχορηγούμενες εισαγωγές ζημίωσαν υλικά την κοινοτική βιομηχανία, επιβλήθηκε αντισταθμιστικός δασμός στις εισαγωγές των DRAM που προέρχονταν από την Hynix ύψους 34,8 %, που αντιστοιχούσαν στα ποσά επιχορήγησης που λάμβανε η Hynix.
- (65) Η εξέλιξη των μέσων τιμών πώλησης DRAM στην παγκόσμια αγορά κατά την συγκεκριμένη χρονική περίοδο εμφανίζεται στον ακόλουθο πίνακα ⁽¹²⁾:

Πίνακας 5

(σε εκατ. δολάρια ΗΠΑ)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
	6,08	4,19	6,37	7,85	2,75	3,65
Αύξηση		- 31,1 %	52,1 %	23,3 %	- 65,0 %	32,5 %

Από τον πίνακα προκύπτει ότι οι τιμές των DRAM σε παγκόσμιο επίπεδο μειώθηκαν κατά 65 % το 2001 και αυξήθηκαν μόλις εν μέρει το 2002. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος αυτού, η Επιτροπή θεωρεί ότι η αξία των συναλλαγών της φαινομενικής κατανάλωσης το 2001 και σε μεγαλύτερη κλίμακα το 2002 επηρεάστηκαν αρνητικά από τις περίεργα χαμηλές τιμές που προέκυψαν από τις επιχορηγούμενες πωλήσεις προϊόντων της Hynix.

- (66) Για τους προαναφερθέντες λόγους, η Επιτροπή εξέτασε άλλες διαθέσιμες πληροφορίες με σκοπό να έχει μια πιο αξιόπιστη και πλήρη ανάλυση της αγοράς. Η εξέλιξη της παγκόσμιας αγοράς των DRAM μπορεί επίσης να εξεταστεί ως προς τον όγκο. Οι δύο στατιστικές μελέτες του όγκου που είναι οι πλέον σχετικές και η ευρύτερα εφαρμοζόμενες στηρίζονται σε unit shipments (μονάδες) και Megabytes. Η εξέλιξη της παγκόσμιας αγοράς των DRAM κατά την σχετική περίοδο βάσει των στατιστικών αυτών εμφανίζεται στους ακόλουθους πίνακες ⁽¹²⁾.

Πίνακας 6

Unit shipments

(τιμές σε εκατ. μονάδες)

1997	1998	1999	2000	2001	2002	Μέση ετήσια αύξηση
3 236	3 668	3 636	4 020	4 227	4 247	5,59 %

Πίνακας 7

Megabytes

(τιμές σε εκατ. Megabytes)

1997	1998	1999	2000	2001	2002	Μέση ετήσια αύξηση
5 289	10 814	19 367	31 919	52 583	73 277	69,17 %

⁽¹¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 708/2003 της Επιτροπής (ΕΕ L 102 της 24.4.2003, σ. 7), προσωρινά αντισταθμιστικά μέτρα-κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1480/2003 του Συμβουλίου (ΕΕ L 212 της 22.8.2003, σ. 1), οριστικά αντισταθμιστικά μέτρα.

⁽¹²⁾ Πηγή: Gartner Dataquest (Νοέμβριος 2003).

Οι τιμές αυτές παρουσιάζουν μια συνεχή ανοδική τάση στην αγορά των DRAM κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι το ποσοστό αύξησης της αγοράς μεταξύ του 2000 και του 2001 (5,1 % σε μονάδες και 64,7 % σε Megabytes) είναι ανάλογο με το μέσο ποσοστό ετήσιας αύξησης που παρατηρείται σε ολόκληρη την περίοδο. Το ποσοστό αυτό αποτελεί σημαντική ένδειξη ότι η ιδιαίτερη χαμηλή αξία της συναλλαγής της φαινομένης κατανάλωσης που διαπιστώθηκε το 2001, εξηγείται κυρίως από την ασυνήθη πτώση των τιμών κατά το έτος αυτό. Όπως ήδη αναγνώρισε η Επιτροπή και το Συμβούλιο στους δύο προαναφερθέντες κανονισμούς (βλέπε υποσημείωση 11), η πτώση αυτή των τιμών οφειλόταν ουσιαστικά στις επιχορηγούμενες εισαγωγές προέλευσης Κορέας.

- (67) Εάν αναλυθούν και οι τρεις προαναφερθέντες δείκτες από κοινού (αξία της συναλλαγής, όγκος σε μονάδες και όγκος σε Megabytes) προκύπτει ότι κατά την σχετική περίοδο, η αγορά των DRAM παρουσίασε συνεχή αύξηση, εκτός από το 2001, όταν συνέβη κατ' εξαίρεση η διατάραξη της αγοράς που οδήγησε σε ασυνήθη πτώση των τιμών.
- (68) Η Επιτροπή παρέσχε επίσης πληροφορίες σχετικά με τις προοπτικές για το μέλλον της αγοράς των DRAM. Σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις των World Semiconductor Trade Statistics (Στατιστικών στοιχείων του παγκοσμίου εμπορίου ημιαγωγών) (βλέπε πίνακα που ακολουθεί), το μέσο ποσοστό ετήσιας αύξησης της παγκόσμιας αγοράς ημιαγωγών μεταξύ 2003 και 2005 θα είναι 15,4 %. Οι προοπτικές για το τμήμα των μνημών (συμπεριλαμβανομένων των SRAM, DRAM και προϊόντων μη μεταβλητής μνήμης) είναι επίσης ευνοϊκές. Μεταξύ 2003 και 2005, προβλέπεται ότι η μέση τιμή ετήσιας αύξησης της παγκόσμιας αγοράς προϊόντων μνήμης θα ανέλθει σε 21,6 %.

Πίνακας 8

(σε εκατ. δολάρια ΗΠΑ)

	2003	2004	2005
Ημιαγωγοί	160 711	191 861	216 051
% αύξησης	14,2 %	19,4 %	12,6 %
Μνήμες	31 712	40 912	48 522
% αύξησης	17,3 %	29,0 %	18,6 %

- (69) Πληροφορίες προερχόμενες από άλλη ανεξάρτητη πηγή (την Gartner Dataquest) επιβεβαιώνουν επίσης ότι οι προοπτικές της αγοράς των DRAM είναι ιδιαίτερα θετικές.

Πίνακας 9

(τιμές σε εκατ. δολάρια ΗΠΑ, εκατ. μονάδες και εκατ. Megabytes, αντιστοίχως)

	2003	2004	2005
Σε αξία της συναλλαγής	18 095	26 647	36 000
% αύξησης	16,9 %	47,3 %	35,1 %
Σε unit shipments	4 810	5 584	5 855
% αύξησης	13,3 %	16,1 %	4,9 %
Σε Megabytes	112 426	170 036	262 690
% αύξησης	53,4 %	51,2 %	54,5 %

- (70) Μια στενή ανάλυση των πληροφοριών όσον αφορά την προαναφερθείσα αξία της συναλλαγής δείχνει ότι η αγορά των DRAM παρουσίασε πλήρη παρακμή κατά την συγκεκριμένη περίοδο. Ωστόσο, μια ανάλυση της αγοράς βάσει του όγκου (unit shipments και Megabytes) οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, στην πραγματικότητα, η τιμή αυξήθηκε με ρυθμό ταχύτερο από εκείνον της μεταποιητικής βιομηχανίας του ΕΟΧ στο σύνολό της. Είναι προφανές ότι οι επιχορηγούμενες εισαγωγές DRAM από την Κορέα είχαν επιπτώσεις στις παγκόσμιες τιμές και, κατά συνέπεια, στην αξία στην αγορά το 2001 και σε μικρότερη κλίμακα το 2002. Λόγω αυτών των εξαιρετικών περιστάσεων στην αγορά, η Επιτροπή κρίνει ότι στην ειδική αυτή περίπτωση τα στατιστικά στοιχεία όσον αφορά τον όγκο δίνουν ενδεχομένως μια ορθότερη εικόνα της εξέλιξης της αγοράς κατά την συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Ωστόσο, τα στοιχεία βάσει των Megabyte μπορεί να επηρεαστούν σημαντικά από τις τεχνολογικές εξελίξεις της εν λόγω βιομηχανίας (η αύξηση του όγκου των DRAM σε bits). Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση η εξέλιξη της αγοράς διαπιστώνεται καλύτερα μέσω των στοιχείων βάσει μονάδων (unit shipments) και καταλήγει ότι το 5,59 % είναι μια συνετή και λογική εκτίμηση του μέσου ποσοστού αύξησης της αγοράς των DRAM, κατά την περίοδο αυτή.
- (71) Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με το πολυτομεακό πλαίσιο θεωρείται ότι μια αγορά βρίσκεται σε παρακμή όταν κατά την εξεταζόμενη περίοδο, το μέσο ποσοστό ετήσιας αύξησης είναι χαμηλότερο κατά 10 % από τον ετήσιο μέσο όρο της μεταποιητικής βιομηχανίας στον ΕΟΧ στο σύνολό του. Κατά την περίοδο 1997-2002 η μεταποιητική βιομηχανία του ΕΟΧ αυξήθηκε κατά μέσο ποσοστό 4,84 %. Εάν το μέσο ποσοστό ετήσιας αύξησης στην αγορά των DRAM κατά τη συγκεκριμένη περίοδο βρίσκεται πάνω από αυτό το επίπεδο, η Επιτροπή θεωρεί ότι η αγορά δεν παρουσίαζε παρακμή και ο παράγων ανταγωνισμός καθορίζεται σε 1.
- (72) Τελικά η Επιτροπή παρατηρεί ότι η Infineon αποτελεί, επί του παρόντος, αντικείμενο έρευνας για την ενδεχόμενη συμμετοχή της σε μια σύμπραξη στον τομέα των DRAM [...]. Η Επιτροπή γνωρίζει επίσης ότι η Infineon έχει εμπλακεί σε μια διαφορά σχετικά με υποτιθέμενη παραβίαση των δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας στις ΗΠΑ. Το πρώτο γεγονός, ειδικότερα, μπορεί να έχει σημαντική επίπτωση στην προαναφερθείσα ανάλυση αγοράς. Ωστόσο, δεν έχουν ακόμα συναχθεί οριστικά συμπεράσματα σχετικά με οποιαδήποτε επίπτωση τους στην αγορά. Η Επιτροπή υπενθυμίζει στις πορτογαλικές αρχές ότι, στην περίπτωση πληροφοριών βάσει των οποίων θα προκύψει ότι τα προαναφερθέντα συμπεράσματα είναι εσφαλμένα, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού κίνησης διαδικασίας⁽¹³⁾, ή εάν, βάσει των προαναφερθεισών δύο διαδικασιών, συναχθεί αργότερα ότι οι επιπτώσεις των σχετικών παραβάσεων βάσει του δικαιού του ανταγωνισμού δεν είναι ασήμαντες, η Επιτροπή διατηρεί πλήρως το δικαίωμά της να αξιολογήσει εκ νέου την κατάσταση της αγοράς βάσει νέας ανάλυσης και εφόσον χρειάζεται, να ανακαλέσει την παρούσα απόφαση.

Παράγων κεφάλαιο/απασχόληση (I)

- (73) Για τα σχέδια με υψηλή ένταση κεφαλαίου, το πολυτομεακό πλαίσιο ορίζει έναν παράγοντα κεφάλαιο/απασχόληση που έχει ως στόχο την προσαρμογή της μέγιστης έντασης προς διευκόλυνση σχεδίων που πραγματικά συμβάλλουν στη μείωση της ανεργίας μέσω της δημιουργίας σχετικά σημαντικού αριθμού νέων θέσεων απασχόλησης. Το κριτήριο αυτό λαμβάνεται επίσης υπόψη για την ενδεχόμενη στρεβλωτική επίδραση της ενίσχυσης επί της τιμής του τελικού προϊόντος.
- (74) Κατά τις πορτογαλικές αρχές, το σχέδιο οδήγησε άμεσα στη δημιουργία 264 θέσεων απασχόλησης που καταγράφονται ως ακολούθως:

Πίνακας 10

Τομέας	Άμεσες θέσεις απασχόλησης
Συναρμολόγηση	131
Δοκιμές	116
ΤΠ	11
Έλεγχος ποιότητας	6
Σύνολο	264

⁽¹³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τους κανόνες εφαρμογής του άρθρου 88 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1).

- (75) Ωστόσο, οι πορτογαλικές αρχές εξηγούν ότι, παράλληλα, εξαφανίζονται 12 θέσεις απασχόλησης. Ως εκ τούτου οι πορτογαλικές αρχές θεωρούν ότι η δημιουργία καθαρών θέσεων απασχόλησης που συνδέονται άμεσα με το σχέδιο ανέρχεται σε 252.
- (76) Η Επιτροπή κρίνει ότι μπορεί να ληφθούν υπόψη οι 252 θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται άμεσα, ως συνέπεια της επένδυσης, δεδομένου ότι πρόκειται για λογικά στοιχεία για αύξηση παραγωγικής ικανότητας 150 %.
- (77) Επιπλέον, οι πορτογαλικές αρχές δηλώνουν ότι όλες οι υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης στην Infineon Portugal (596 θέσεις) θα διασωθούν χάρη στην επένδυση. Σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, ο όμιλος Infineon εγκατέστησε τις δραστηριότητες της μονάδας στήριξης (*back-end*) στην Πορτογαλία και τη Μαλαισία. Εάν το σχέδιο επένδυσης δεν είχε πραγματοποιηθεί στην Πορτογαλία, ο όμιλος Infineon θα είχε μεταφέρει όλες τις δραστηριότητες της μονάδας στήριξης στη Μαλαισία, πράγμα που θα συνεπαγότο την απώλεια όλων των θέσεων απασχόλησης της Πορτογαλίας. Τούτο αποδεικνύεται από τα ακόλουθα στοιχεία:
- α) η Πορτογαλία υπέβαλε συγκριτικά στοιχεία όσον αφορά το γεγονός ότι το υπολογιζόμενο κόστος της μεταφοράς των δραστηριοτήτων των πορτογαλικών εγκαταστάσεων στη Μαλαισία είναι ιδιαίτερα χαμηλό λαμβανομένου υπόψη του κόστους μεταφοράς του εξοπλισμού, των αποζημιώσεων που θα πρέπει να καταβληθούν στους εργαζόμενους, της επιστροφής των κρατικών επιχορηγήσεων και της προκύπτουσας υπεραξίας από την πώληση οικοπέδων και κτιριακών εγκαταστάσεων·
- β) το κόστος εκμετάλλευσης στη Μαλαισία είναι πολύ χαμηλότερο από εκείνο στην Πορτογαλία. Οι περισσότερες δραστηριότητες παραγωγής των μονάδων στήριξης βρίσκονται στη Νοτιοανατολική Ασία, δεδομένου ότι η περιφέρεια αυτή παρέχει ιδιαίτερα ελκυστικές συνθήκες επενδύσεων, καθώς και πολύ χαμηλούς μισθούς (περίπου 50 % του κόστους του εργατικού δυναμικού στην Πορτογαλία), ελαστικότερες αγορές εργασίας, διαθέσιμο ειδικευμένο προσωπικό, χαμηλότερο κόστος κατάρτισης, χαμηλότερο κόστος δημοσίων παροχών (ενέργειας, ύδατος, υγραερίου), χαμηλότερο κόστος οικοπέδων και οικοδομών, γεωγραφική γειτνίαση με τους πελάτες, διαθέσιμους προμηθευτές, ελαστικότερη πολιτική επιχορηγήσεων, ευνοϊκότερη φορολογία και λιγότερο αυστηρούς περιβαλλοντικούς όρους·
- γ) ένας κατασκευαστής μνημών DRAM (TI/Samsung) που απασχολούσε προσωπικό 740 άτομα έπαυσε τις δραστηριότητές του στην Πορτογαλία πριν η Infineon ιδρύσει μονάδα στην περιφέρεια αυτή. Η Infineon προσέλαβε αμέσως 100 από τα άτομα αυτά. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν υπάρχει στην Πορτογαλία καμία εναλλακτική μονάδα στον τομέα των DRAM που να μπορεί να προσλάβει τους εργαζόμενους της Infineon·
- δ) πριν από την υλοποίηση της επένδυσης, οι περισσότεροι εργαζόμενοι της Infineon συμμετείχαν άμεσα ή έμμεσα στη διαδικασία παραγωγής (υπολογίζονται σε 489 οι θέσεις απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων και των αλυσίδων παραγωγής, της έρευνας, του ελέγχου ποιότητας κ.λπ.). Οι θέσεις απασχόλησης στον τομέα της παραγωγής καταλαμβάνονται κυρίως από εργαζόμενους με χαμηλή ειδίκευση οι οποίοι λαμβάνουν ειδική εντατική κατάρτιση (επικεντρωμένη στον χρησιμοποιούμενο εξοπλισμό) ορισμένοι δε από τους εργαζόμενους αυτούς είναι άτομα κάποιας ηλικίας (ιδίως αυτοί που προέρχονται από TI/Samsung). Κατά συνέπεια, είναι λογικό οι δυνατότητες απασχόλησής τους να είναι αρκετά περιορισμένες·
- ε) συνέπεια της επένδυσης, ήταν αναγκαίο να καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες στον τομέα της κατάρτισης, λαμβανομένης υπόψη της παραγωγής μνημών DRAM μεγαλύτερης χωρητικότητας, καθώς και της εισαγωγής του νέου προϊόντος (*board on chip*)·
- στ) τα προηγούμενα προϊόντα (*chip* των 16MB και 64 MB) έπαψαν να παράγονται μετά από την πραγματοποίηση της επένδυσης. Σήμερα, συνέπεια της επένδυσης, μόλις που έχουν αρχίσει να παράγονται τα νέα *chip* με μεγαλύτερη χωρητικότητα μνήμης.

- (78) Η Επιτροπή συνάγει ότι υπήρχε όντως σημαντική πιθανότητα να διακοπούν οι δραστηριότητες στην Πορτογαλία εάν δεν πραγματοποιείτο η επένδυση.
- (79) Κατά τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή κρίνει ότι η νέα επένδυση διασώζει τις 596 υπάρχουσες θέσεις εργασίας και δημιουργεί άλλες 252, αυξάνοντας έτσι τον συνολικό αριθμό σε 848. Ο παράγοντας κεφάλαιο-εργασία για επιλέξιμη επένδυση 141 036 103 ευρώ που οδηγεί στη δημιουργία και διατήρηση 848 θέσεων απασχόλησης αντιστοιχεί σε αναλογία 166 316 ευρώ ανά θέση απασχόλησης. Κατά συνέπεια, ο παράγων «I» για την αναπροσαρμογή της μέγιστης έντασης της ενίσχυσης καθορίζεται σε 1.

Ο παράγων περιφερειακής επίδρασης (M)

- (80) Στον παράγοντα περιφερειακής επίδρασης λαμβάνονται υπόψη οι θετικές συνέπειες της νέας επιχορηγούμενης επένδυσης στην οικονομία της βοηθούμενης περιφέρειας. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η δημιουργία θέσεων απασχόλησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ένδειξη της συμβολής ενός σχεδίου για την ανάπτυξη μιας περιφέρειας. Μια εντατική επένδυση σε κεφάλαια μπορεί να δημιουργήσει έμμεσα σημαντικό αριθμό θέσεων απασχόλησης τόσο στη βοηθούμενη περιφέρεια όσο και στις γειτονικές βοηθούμενες περιφέρειες. Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης στο πλαίσιο αυτό αφορά θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται άμεσα από το σχέδιο, μαζί με τις θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται από προμηθευτές και πελάτες της πρώτης γραμμής ως επακόλουθο της επιχορηγούμενης επένδυσης.
- (81) Σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, το σχέδιο οδήγησε έμμεσα στη δημιουργία 30 θέσεων απασχόλησης στην περιφέρεια. Οι έμμεσες αυτές θέσεις απασχόλησης δημιουργήθηκαν από τοπικούς προμηθευτές εξοπλισμού και υπηρεσιών. Κάθε φορά που πρόκειται για χαμηλό αριθμό σε σχέση με το ποσό της επένδυσης, η Επιτροπή συνάγει ότι τα στοιχεία είναι ακριβή. Επιπλέον, ακόμα και όταν δεν λαμβάνεται υπόψη η έμμεση δημιουργία θέσεων απασχόλησης, τούτο δεν επηρεάζει τον καθορισμό του παράγοντα περιφερειακής επίδρασης. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή καθορίζει τον παράγοντα περιφερειακής επίδρασης («M») σε 1.

Μέγιστη επιτρεπόμενη ενίσχυση

- (82) Λαμβανομένων υπόψη των προαναφερθέντων, η μέγιστη ένταση επιτρεπόμενης ενίσχυσης υπολογίζεται ως ακολούθως: $32\% \times 1 \times 1 \times 1 = 32\%$ καθαρά. Η προβλεπόμενη ενίσχυση ανέρχεται σε 41 504 299 ευρώ, που αντιστοιχεί σε ένταση ενίσχυσης 29,4 % καθαρά, την οποία η Πορτογαλία προτίθεται να χορηγήσει στην Infineon Portugal για την επένδυσή της στην Vila do Conde, βρίσκεται, ως εκ τούτου, κάτω από την μέγιστη επιτρεπόμενη ένταση ενίσχυσης, υπολογιζόμενη βάσει του πολυτομεακού πλαισίου.

Εκ των υστέρων έλεγχος

- (83) Σε σχέση με όλα τα επιχορηγούμενα σχέδια που είχαν εγκριθεί βάσει του πολυτομεακού πλαισίου, η Επιτροπή απαιτεί κάθε σύμβαση σχετικά με τη χορήγηση ενίσχυσης μεταξύ της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους και του δικαιούχου της ενίσχυσης να περιλαμβάνει μια διάταξη που να επιβάλλει την επιστροφή σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι όροι της σύμβασης ή να προσδιορίζεται ότι η τελευταία καταβολή σημαντικού ποσού της ενίσχυσης (π.χ. του 25 %) θα χορηγηθεί μόνον εφόσον ο δικαιούχος της ενίσχυσης αποδείξει στο κράτος μέλος ότι η εκτέλεση του σχεδίου είναι σύμφωνη με την απόφαση της Επιτροπής και υπό την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή, βάσει των πληροφοριών που παρέχει το κράτος μέλος σχετικά με την εκτέλεση του σχεδίου, έχει δηλώσει εντός προθεσμίας 60 εργάσιμων ημερών ότι συμφωνεί και δεν έχει διατυπώσει κανενός είδους αντίρρηση για την καταβολή της τελικής δόσης της ενίσχυσης.
- (84) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η επένδυση ολοκληρώθηκε πρόσφατα και δεν είχε ακόμα καταβληθεί καμία ενίσχυση, εν αναμονή της απόφασής της. Σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, η επένδυση πραγματοποιήθηκε όπως προβλεπόταν. Ειδικότερα, ο αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν και το συνολικό ποσό της επένδυσης αντιστοιχούν στα προαναφερθέντα στοιχεία.

- (85) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Πορτογαλία εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της βάσει του σημείου 6 του πολυτομεακού πλαισίου.

VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- (86) Βάσει των προαναφερθέντων η Επιτροπή συμπεραίνει ότι για το ποσό της προτεινόμενης ενίσχυσης τηρήθηκαν οι απαιτούμενοι όροι ώστε να θεωρηθεί συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κρατική ενίσχυση που η Πορτογαλία προτίθεται να χορηγήσει στην Infineon Technologies, Portugal, SA, ύψους 41 504 299 ευρώ σε καθαρά ισοδύναμα επιχορήγησης, πληροί τους απαιτούμενους όρους για να θεωρηθεί συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά. Η χορήγηση της ενίσχυσης ύψους 41 504 299 ευρώ σε καθαρά ισοδύναμα επιχορήγησης εγκρίνεται βάσει των μέχρι στιγμής διαθέσιμων στοιχείων.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Πορτογαλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 16 Μαρτίου 2004.

Για την Επιτροπή
Mario MONTI
Μέλος της Επιτροπής

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 20ής Οκτωβρίου 2004

σχετικά με την ενίσχυση που εδόθη από τη Γερμανία στην Kvaerner Warnow Werft

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2004) 3921]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2005/374/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

την οδηγία 90/684/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1990, σχετικά με τις ενισχύσεις στις ναυπηγικές εργασίες ⁽¹⁾, στην εκδοχή που προέκυψε από την τροποποίηση με την οδηγία 92/68/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽²⁾,Έχοντας καλέσει τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους δυνάμει των προαναφερόμενων διατάξεων ⁽³⁾, και λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Στις 12 Ιουνίου 1999, ο Τύπος της Γερμανίας ανέφερε ότι η εταιρεία Kvaerner Warnow Werft GmbH (εφεξής η «KWW») είχε χορηγήσει δάνειο ύψους περίπου 205 εκατ. ευρώ ⁽⁴⁾ στη μητρική της εταιρεία Kvaerner a.s.
- (2) Με επιστολή της 16ης Ιουνίου 1999, η Επιτροπή ζήτησε λεπτομερείς πληροφορίες από τη Γερμανία σχετικά με την προέλευση των χορηγηθέντων κεφαλαίων, έτσι ώστε να βεβαιωθεί ότι τα κεφάλαια αυτά δεν προήλθαν από το υπερβάλλον της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης που είχε χορηγηθεί στην εταιρεία κατά την περίοδο 1993-1995, ή από οποιαδήποτε άλλα στοιχεία ενίσχυσης. Στις 22 Ιουνίου 1999, πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες σύσκεψη με εκπροσώπους της Γερμανίας και της KWW, για την αποσαφήνιση του ζητήματος. Με επιστολές της 23ης Ιουνίου 1999, της 12ης Ιουλίου 1999 και της 8ης Οκτωβρίου 1999, η Επιτροπή ζήτησε πρόσθετες πληροφορίες. Η Γερμανία απάντησε με επιστολές της 30ής Ιουνίου 1999 και της 16ης Σεπτεμβρίου 1999.

⁽¹⁾ ΕΕ L 380 της 31.12.1990, σ. 27· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 94/73/ΕΚ (ΕΕ L 351 της 31.12.1994, σ. 10).

⁽²⁾ ΕΕ L 219 της 4.8.1992, σ. 54.

⁽³⁾ ΕΕ C 134 της 13.5.2000, σ. 5.

⁽⁴⁾ Τα ποσά σε ευρώ είναι ενδεικτικά και στρογγυλεμένα. Μόνο τα ποσά σε DM είναι ακριβή.

- (3) Με επιστολή της 29ης Φεβρουαρίου 2000, η Επιτροπή γνωστοποίησε στη Γερμανία ότι είχε αποφασίσει να κινηθεί για την εν λόγω ενίσχυση τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

- (4) Η απόφαση της Επιτροπής να κινηθεί την ως άνω διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ⁽⁵⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την ενίσχυση αυτή. Η Γερμανία απάντησε με επιστολή της 31ης Μαρτίου 2000. Η KWW απέστειλε τις παρατηρήσεις της με φάξ της 6ης Ιουνίου 2000.

- (5) Η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων μερών και τις διαβίβασε στη Γερμανία, στην οποία εδόθη και η δυνατότητα να απαντήσει. Οι παρατηρήσεις της Γερμανίας ελήφθησαν με επιστολές της 6ης Ιουλίου 2000 και της 4ης Αυγούστου 2000.

II. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

- (6) Τον Οκτώβριο του 1994, ο γερμανικός φορέας Treuhandanstalt («THA») πώλησε την εταιρεία από την οποία προέκυψε η KWW, δηλαδή την ανατολικογερμανική εταιρεία Neue Warnow Werft GmbH (εφεξής η «WW») στο βιομηχανικό όμιλο Kvaerner a.s της Νορβηγίας.
- (7) Στις 20 Ιουλίου 1992, το Συμβούλιο τροποποίησε με την οδηγία 92/68/ΕΟΚ την οδηγία 90/684/ΕΟΚ, κατά τρόπο που καθιέρωνε παρέκκλιση από τους κανόνες που εφαρμόζονταν στις υπόλοιπες ναυπηγικές βιομηχανίες της Κοινότητας για τις ναυπηγικές βιομηχανίες της πρώην Ανατολικής Γερμανίας, έτσι ώστε να δοθεί η δυνατότητα σε αυτές τις βιομηχανίες να προβούν σε επείγουσα και εκτεταμένη αναδιάρθρωση. Πιο συγκεκριμένα, η παρέκκλιση αυτή επέτρεψε στις ανατολικογερμανικές ναυπηγικές βιομηχανίες να λάβουν έως την 31 Δεκεμβρίου 1993 λειτουργικές ενισχύσεις μεγάλου ύψους.
- (8) Κατά την υιοθέτηση της ως άνω παρέκκλισης, η Επιτροπή ανέλαβε έναντι του Συμβουλίου τη δέσμευση ότι θα χρησιμοποιούσε τις εποπτικές και ερευνητικές της εξουσίες για να εξασφαλίσει ότι οι ανατολικογερμανικές ναυπηγικές βιομηχανίες θα ελάμβαναν μόνο τις ενισχύσεις που ήταν αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή τους.

⁽⁵⁾ Βλέπε υποσημείωση 3.

- (9) Με επιστολή της 30ής Οκτωβρίου 1992, η Γερμανία γνωστοποίησε στην Επιτροπή την ιδιωτικοποίηση της WW μέσω συμφωνίας εξαγοράς. Με διάφορες επιστολές η Γερμανία έδωσε πρόσθετες επεξηγηματικές πληροφορίες σχετικά με τη συμφωνία αυτή, την αναδιάρθρωση και τα σχεδιαζόμενα μέτρα ενίσχυσης.
- (10) Η συμφωνία εξαγοράς προέβλεπε ότι, για τους σκοπούς της ιδιωτικοποίησης, η ως άνω εταιρεία WW θα ίδρυε την KWW και θα μεταβίβαζε σε αυτήν ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της. Η περίοδος αναδιάρθρωσης επρόκειτο να λήξει στο τέλος του 1995.
- (11) Σύμφωνα με το σημείο 7 της συμφωνίας εξαγοράς, ο φορέας THA θα έπρεπε να υποστηρίξει την ιδιωτικοποίηση με πρόσθετα μέτρα. Η συμμετοχή του αποτέλεσε το αντικείμενο διαπραγματεύσεων βάσει του προσωρινού ισολογισμού την 1η Οκτωβρίου 1992. Η χρηματοδότηση προέβλεπε ότι η εταιρεία θα έπρεπε να διαθέτει ίδια κεφάλαια συνολικού ύψους περίπου 53,7 εκατ. ευρώ [105 εκατ. γερμανικά μάρκα (DM)]. Ακόμη, ο προσωρινός ισολογισμός έπρεπε να προβλέπει ειδικό κονδύλιο 223,2 εκατ. ευρώ (436,5 εκατ. DM), με το οποίο επρόκειτο να χρηματοδοτηθούν από μακρού εκκρεμείς επενδύσεις, καθώς και 230,08 εκατ. ευρώ (450 εκατ. DM), εφεξής αναφερόμενα ως «κάλυψη ζημιών», με τα οποία επρόκειτο να καλυφθούν οι ζημιές της KWW κατά την περίοδο αναδιάρθρωσης από τις ανεπάρκειες της παραγωγικότητας ή την έλλειψη ανταγωνιστικότητας.
- Λειτουργική ενίσχυση ύψους 42,1 εκατ. ευρώ (82,4 εκατ. DM) με τη μορφή ανάληψης παλιών υποχρεώσεων από την THA.
- Επενδυτική ενίσχυση ύψους 65,2 εκατ. ευρώ (127,5 εκατ. DM).
- Ενίσχυση παύσης λειτουργίας ύψους 13,8 εκατ. ευρώ (27,0 εκατ. DM).
- Συνολικά, με την απόφαση αυτή εγκρίθηκαν κρατικές ενισχύσεις ύψους 144,4 εκατ. ευρώ (282,4 εκατ. DM).
- (14) Πριν εγκρίνει οποιαδήποτε περαιτέρω δόση, η Επιτροπή ζήτησε από τη Γερμανία, με επιστολές της 2ας Απριλίου 1993, της 12ης Ιουλίου 1993 και της 11ης Οκτωβρίου 1993, να δώσει επιπλέον πληροφορίες σχετικά με τις προβλεφθείσες και τις επελθούσες ζημιές στο πλαίσιο των ναυπηγικών συμβάσεων υπό εκτέλεση κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης, καθώς και επιπλέον πληροφορίες για τις σχεδιαζόμενες επενδύσεις. Με την επιστολή της 11ης Οκτωβρίου 1993, η Επιτροπή ζήτησε από τη Γερμανία και την αιτιολόγηση του γιατί από τις δώδεκα ναυπηγικές συμβάσεις, για τις οποίες προβλεπόταν κάλυψη των ζημιών καθώς και «Wettbewerbshilfe», οι ζημιές που προβλέπονταν για τις έξι πρώτες ναυπηγικές συμβάσεις θα ανέρχονταν μόνο στο 29,4 % των συνολικά προβλεπόμενων ζημιών, συμπεριλαμβανομένης της «Wettbewerbshilfe».

Τα μέτρα ενίσχυσης

- (12) Για τη διευκόλυνση της ιδιωτικοποίησης και της αναδιάρθρωσης της επιχείρησης, η Γερμανία πρότεινε, με επιστολή της 27ης Νοεμβρίου 1992, τη χορήγηση ενισχύσεων συνολικού ύψους 720,5 εκατ. ευρώ περίπου (1 409,2 εκατ. DM).
- (13) Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την υποχρέωση εποπτείας βάσει των οδηγιών 90/684/ΕΟΚ και 92/68/ΕΟΚ, καθώς και το ότι οι λειτουργικές ενισχύσεις θα μπορούσαν να εγκριθούν μόνο έως την 31η Δεκεμβρίου 1993, αποφάσισε να εγκρίνει τις ενισχύσεις προς την επιχείρηση σε πέντε δόσεις. Συνολικά, οι εγκριθείσες ενισχύσεις ήταν χαμηλότερες εκείνων που είχαν ζητηθεί από τη Γερμανία το Νοέμβριο του 1992. Με την απόφασή της για την πρώτη δόση, η Επιτροπή ενέκρινε τις ακόλουθες ενισχύσεις:
- Λειτουργική ενίσχυση ύψους 23,3 εκατ. ευρώ (45,5 εκατ. DM), με 6 εκατ. ευρώ (11,7 εκατ. DM) για την κάλυψη των ζημιών από συμβάσεις υπογραφείσες μετά την 1η Ιουλίου 1990, 3,1 εκατ. ευρώ (6,1 εκατ. DM) ως ενίσχυση ανταγωνισμού (Wettbewerbshilfe) και 14,2 εκατ. ευρώ (27,75 εκατ. DM) ως αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.
- (15) Με τις απαντήσεις που περιλαμβάνονταν στις επιστολές της 28ης Μαΐου 1993, η Γερμανία γνωστοποιούσε στην Επιτροπή ότι το ποσό των 230,08 εκατ. ευρώ (450,0 εκατ. DM) για την κάλυψη ζημιών αποτελούσε προϊόν συμβιβασμού μεταξύ πωλητή και αγοραστή. Η Γερμανία επισήμαινε ότι ο κίνδυνος ή το όφελος από πρόσθετες ζημιές/κέρδη επρόκειτο να αναληφθεί από την KWW.
- (16) Οι γερμανικές αρχές επισήμαιναν και ότι η κάλυψη ζημιών ύψους 230,08 εκατ. ευρώ (450,0 εκατ. DM) δεν περιλάμβανε ποσό 17,7 εκατ. ευρώ (34,6 εκατ. DM) για μελλοντικές ζημιές από εκκρεμείς συμβάσεις για τη ναυπήγηση μεγάλων σκαφών μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων (cash carriers) που είχαν αναληφθεί από την THA στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης. Επίσης, δεν περιλάμβανε ενίσχυση ύψους 42,1 εκατ. ευρώ (82,4 εκατ. DM) με τη μορφή ανάληψης παλιών υποχρεώσεων από την THA στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης.
- (17) Με επιστολή της 16ης Νοεμβρίου 1993, η Γερμανία απέστειλε μια επιστολή με ημερομηνία 29 Οκτωβρίου 1993 εκ μέρους της KWW, η οποία εξηγόυσε ότι η κάλυψη ζημιών 230,08 εκατ. ευρώ (450,0 εκατ. DM) δεν αναφερόταν σε δώδεκα αλλά σε δεκαέξι ναυπηγικές συμβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφερόταν και ότι οι ζημιές αυτές φαινόταν κατά τι υψηλότερες από τα προγενέστερα στοιχεία.

Απόφαση N 692/D/91 – Κοινοποιήθηκε στη Γερμανία με επιστολή της 3ης Μαρτίου 1993 [SG (93) D/4052]

- (18) Στα τέλη του 1993, η Επιτροπή ενέκρινε τη δεύτερη δόση ενισχύσεων:

Απόφαση N 692/J/91 – Κοινοποιήθηκε στη Γερμανία με επιστολή της 17ης Ιανουαρίου 1994 [SG (94) D/567]

— Λειτουργική ενίσχυση ύψους 315,5 εκατ. ευρώ (617,1 εκατ. DM), από τα οποία τα 58,0 εκατ. ευρώ (113,5 εκατ. DM) θα καταβάλλονταν σε μετρητά, 34,2 εκατ. ευρώ (66,9 εκατ. DM) ως «Wettbewerbshilfe» και 23,8 εκατ. ευρώ (46,6 εκατ. DM) για την κάλυψη ζημιών από συμβάσεις υπογραφείσες μετά την 1η Ιουλίου 1990.

— Η απόφαση εξηγεί ότι η λειτουργική ενίσχυση των 315,5 εκατ. ευρώ (617,1 εκατ. DM) αποτελεί τη μέγιστη λειτουργική ενίσχυση που μπορεί να χορηγηθεί στην επιχείρηση για ναυπηγικές συμβάσεις υπογραφείσες έως την 31η Δεκεμβρίου 1993.

- (19) Οι τελευταίες τρεις δόσεις εγκρίθηκαν από την Επιτροπή με την ακόλουθη απόφαση:

Απόφαση N 1/95 – Κοινοποιήθηκε στη Γερμανία με επιστολή της 20ης Φεβρουαρίου 1995 [SG (95) D/1818]

— Επενδυτική ενίσχυση ύψους 115,3 εκατ. ευρώ (225,5 εκατ. DM), από τα οποία τα 10,2 εκατ. ευρώ (20,0 εκατ. DM) δεν ήταν μετρητά (non-cash).

Απόφαση N 637/95 – Κοινοποιήθηκε στη Γερμανία με επιστολή της 18ης Οκτωβρίου 1995 [SG (95) D/12821]

— Επενδυτική ενίσχυση ύψους 34,2 εκατ. ευρώ (66,9 εκατ. DM).

Απόφαση N 797/95 – Κοινοποιήθηκε στη Γερμανία με επιστολή της 11ης Δεκεμβρίου 1995 [SG (95) D/15969]

— Επενδυτική ενίσχυση ύψους 29,6 εκατ. ευρώ (58,0 εκατ. DM).

- (20) Με αυτές τις τρεις αποφάσεις ενεκρίθησαν περίπου 380,9 εκατ. ευρώ (745,0 εκατ. DM) ως λειτουργική ενίσχυση (υποδιαιρούμενη σε 37,3 εκατ. ευρώ (73,0 εκατ. DM = 66,9 εκατ. DM + 6,1 εκατ. DM) ως «Wettbewerbshilfe», 23,8 εκατ. ευρώ (46,6 εκατ. DM) για την κάλυψη μέρους των ζημιών από συμβάσεις υπογραφείσες μετά την 1η Ιουλίου 1990, και 42,1 εκατ. ευρώ (82,4 εκατ. DM) με τη μορφή απαλοιφής παλαιών υποχρεώσεων), 242,8 εκατ. ευρώ (474,9 εκατ. DM) ως επενδυτική ενίσχυση και 13,8 εκατ. ευρώ (27 εκατ. DM) ως ενίσχυση παύσης λειτουργίας. Έτσι προκύπτουν συνολικές ενισχύσεις ύψους περίπου 637,5 εκατ. ευρώ (1 246,9 εκατ. DM).

Έλεγχος της αναγκαιότητας των ενισχύσεων

- (21) Σε όλες τις αποφάσεις της Επιτροπής με τις οποίες ενεκρίθησαν οι διάφορες δόσεις ενισχύσεων υπενθυμίζετο ότι, κατά την τροποποίηση της οδηγίας 90/684/ΕΟΚ, σχετικά με την προαναφερθείσα παρέκκλιση, η Επιτροπή ανέλαβε έναντι του Συμβουλίου τη δέσμευση να χρησιμοποιήσει τις εποπτικές και ερευνητικές της εξουσίες για να εξασφαλίσει ότι οι ανατολικογερμανικές ναυπηγικές επιχειρήσεις θα λάβουν μόνο τις αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή τους ενισχύσεις.
- (22) Η Επιτροπή υπογράμμιζε ότι, στο πλαίσιο της δέσμευσης αυτής, θα μπορούσε να εγκρίνει τη χορήγηση ενισχύσεων μόνο ενόσω η αναγκαιότητά τους αποδεικνύεται αναμφισβήτητη και οι όροι που τίθενται στην προαναφερθείσα οδηγία του Συμβουλίου ως αντιστάθμισμα των ενισχύσεων τηρούνται αυστηρά.
- (23) Σε κάθε απόφασή της η Επιτροπή υπενθυμίζει στη Γερμανία ότι, για να εξασφαλίσει την περαιτέρω αποδέσμευση των συνολικών ενισχύσεων που προβλέπονται δυνάμει της οδηγίας 92/68/ΕΟΚ, οι γερμανικές αρχές πρέπει να δίδουν τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) στοιχεία που να ικανοποιούν την Επιτροπή και να καταδεικνύουν την περαιτέρω αναγκαιότητα των ενισχύσεων·

β) στοιχεία που να ικανοποιούν την Επιτροπή και να καταδεικνύουν ότι οι επενδύσεις εκτελούνται σύμφωνα με το λεπτομερές επενδυτικό σχέδιο που έχει υποβληθεί στην Επιτροπή, καθώς και ότι οδηγούν στη ζητούμενη μείωση της παραγωγικής ικανότητας·

γ) εκθέσεις προς την Επιτροπή οι οποίες να καταδεικνύουν επαρκώς ότι οι ενισχύσεις με κανέναν τρόπο δεν εκτρέπονται προς άλλες ναυπηγικές επιχειρήσεις (εκθέσεις «spill-over»). Οι εκθέσεις αυτές έπρεπε να υποβληθούν από ανεξάρτητο ορκωτό λογιστή. Το 1995, στο τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης, έληξαν και οι υποχρεώσεις υποβολής τέτοιων εκθέσεων στην Επιτροπή.

Εκθέσεις εκ μέρους της KWW

- (24) Η τελευταία από τις ως άνω εκθέσεις, για την περίοδο έως την 31η Δεκεμβρίου 1995, υποβλήθηκε στην Επιτροπή με επιστολή της 9ης Ιουλίου 1996. Αυτή εξηγεί ότι οι ζημίες από ναυπηγικές συμβάσεις που είχαν επέλθει έως την 31η Δεκεμβρίου 1995 ανέρχονταν περίπου σε 230,08 εκατ. ευρώ (450 εκατ. DM) (χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ληφθείσες ενισχύσεις Wettbewerbshilfe). Σύμφωνα με τις γερμανικές αρχές, κατά τη σύνταξη της έκθεσης αυτής ο υπολογισμός των οριστικών ζημιών δεν ήταν εφικτός, διότι ορισμένα από τα πλοία δεν είχαν ακόμη παραδοθεί και οι οικονομικοί κίνδυνοι από τις εγγυήσεις ναύλωσης ήταν ακόμη ενεργοί.

- (25) Μόλις την 18η Ιουνίου 1999 η Επιτροπή έλαβε, ύστερα από δικό της αίτημα της 16ης Ιουνίου 1999, τις πλήρεις ετήσιες εκθέσεις της KWW, επικυρωμένες από ορκωτούς λογιστές για την περίοδο 1992-1997, και τους προσωρινούς λογαριασμούς για το 1998. Στις 30 Ιουνίου 1999, η Γερμανία έστειλε στην Επιτροπή επιστολή από τους ορκωτούς λογιστές της KWW (με ημερομηνία 25 Απριλίου 1997) σχετικά με την πραγματική χρησιμοποίηση των ενισχύσεων μέχρι το τέλος του 1996. Από την έκθεση αυτή προκύπτει ότι οι πραγματικές ζημίες από τις αντίστοιχες ναυπηγικές συμβάσεις, χωρίς να αφαιρεθούν οι «Wettbewerbshilfe», ανήλθαν περίπου σε 178 εκατ. ευρώ (348,095 εκατ. DM) έως την 31η Δεκεμβρίου 1995. Το 1996 επήλθαν πρόσθετες ζημίες ύψους περίπου 23,1 εκατ. ευρώ (45,121 εκατ. DM), οπότε οι συνολικές πραγματικές ζημίες έως τις 31 Δεκεμβρίου 1996 ανήλθαν σε 201,05 εκατ. ευρώ (393,216 εκατ. DM).
- (26) Επειδή οι πραγματικές ζημίες προέκυπταν καταφανώς χαμηλότερες από τις προβλεφθείσες (262 εκατ. ευρώ (512,5 εκατ. DM), μαζί με «Wettbewerbshilfe» ύψους 31,9 εκατ. ευρώ (62,5 εκατ. DM)), η Επιτροπή ζήτησε από τη Γερμανία, με επιστολή της 23ης Ιουνίου 1999, να εξηγήσει τη μεταφορά 204,5 εκατ. ευρώ (400 εκατ. DM) από την KWW προς τη μητρική της εταιρεία.
- (27) Σύμφωνα με την απάντηση που εδόθη με επιστολή της 30ής Ιουνίου 1999, η Γερμανία δεν εισέπραξε επιστροφή της διαφοράς από την KWW. Ακόμη, η Γερμανία εξήγησε ότι το ποσό για την κάλυψη ζημιών είχε εγκριθεί και χορηγηθεί κατ' αποκοπήν, έτσι ώστε τυχόν διαφορά θα μπορούσε να παρακρατηθεί από την KWW.

Κίνηση της διαδικασίας

- (28) Στην απόφασή της για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας εξέτασης η Επιτροπή επισήμανε ότι η KWW είχε λάβει 262 εκατ. ευρώ (512,5 εκατ. DM) ως λειτουργική ενίσχυση για την κάλυψη ζημιών [συμπεριλαμβανόμενης της «Wettbewerbshilfe» ύψους 32 εκατ. ευρώ (62,5 εκατ. DM)], ενώ οι πραγματικές ζημίες ανήλθαν μόλις σε 201,05 εκατ. ευρώ (393,216 εκατ. DM). Τούτο σήμανε ότι η KWW είχε λάβει περίπου 61 εκατ. ευρώ (119,284 εκατ. DM) ως υπερβάλλον λειτουργικής ενίσχυσης για την κάλυψη ζημιών. Τούτο δεν φαινόταν σύμμορφο με τη διάταξη των αποφάσεων της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία τα ναυπηγεία στην πρώην Ανατολική Γερμανία πρέπει να λαμβάνουν μόνο τις ενισχύσεις που είναι αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή τους. Η Επιτροπή επισήμανε ακόμη ότι σε όλες τις αποφάσεις της περί ενισχύσεων αναφερόταν σαφώς ότι η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει όλες τις ερευνητικές και εποπτικές εξουσίες της για να εξασφαλίσει ότι τα ναυπηγεία θα λάβουν μόνο τις ενισχύσεις που είναι αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή τους. Κατά συνέπεια, επειδή, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Επιτροπής περί ενισχύσεων, τα ναυπηγεία θα λάβουν μόνο τις ενισχύσεις που είναι αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή τους, η δε Επιτροπή έχει δεσμευθεί να παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τη διάταξη αυτή, μόνο η κάλυψη των πραγματικών ζημιών μπορεί να θεωρηθεί σύμφωνη με τις αποφάσεις της Επιτροπής για τη χορήγηση των ενισχύσεων.
- (29) Ως εκ τούτου, ήγειρε αμφιβολίες ως προς το αν οι λειτουργικές ενισχύσεις ύψους περίπου 61 εκατ. ευρώ (119,284 εκατ. DM) ήταν συμβατές με την κοινή αγορά.

III. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ

- (30) Στις 9 και στις 13 Ιουνίου 2000, η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από το σύνδεσμο ναυπηγικών βιομηχανιών της Δανίας (Foreningen av Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark - Skibsværftsforeningen). Στις 9 και στις 28 Ιουνίου 2000 έλαβε παρατηρήσεις και από τη συνομοσπονδία βιομηχανιών της Δανίας (Dansk Industri). Η KWW απέστειλε τις παρατηρήσεις της στις 6 Ιουνίου 2000.

Παρατηρήσεις του συνδέσμου ναυπηγικών βιομηχανιών της Δανίας

- (31) Ο σύνδεσμος ναυπηγικών βιομηχανιών της Δανίας θεωρεί ότι είναι σημαντικό, η Επιτροπή να παρακολουθεί διαρκώς τη συμμόρφωση με τους ισχύοντες κανόνες. Ορισμένα ναυπηγεία στη Δανία χρειάστηκε να κλείσουν ή να μειώσουν το προσωπικό τους μετά το 1992, οι δε θέσεις εργασίας στον κλάδο αυτόν έχουν μειωθεί στο ήμισυ. Οι υπεργολήπτες και οι προμηθευτές των ναυπηγείων έχουν επίσης χάσει σημαντικό αριθμό θέσεων εργασίας. Ως εκ τούτου, ο περιορισμός των αρνητικών επιπτώσεων των ενισχύσεων στις ναυπηγικές βιομηχανίες των άλλων κρατών μελών είναι σήμερα εξίσου σημαντικός με πριν. Για το λόγο αυτόν, είναι αδύνατον σήμερα να τεθούν απαιτήσεις ως προς την αξιολόγηση των ενισχύσεων και των όρων τους λιγότερο αυστηρές απ' ό,τι κατά την περίοδο 1992-1994.
- (32) Από τα προπαρασκευαστικά έγγραφα της οδηγίας 92/68/ΕΟΚ προκύπτει ότι υπεβλήθη στο Συμβούλιο λεπτομερέστατη ανάλυση της αναγκαιότητας των ενισχύσεων, όπως αυτή προσδιορίστηκε από την Επιτροπή. Όπως και για τις άλλες ναυπηγικές επιχειρήσεις, οι ενισχύσεις υποδιαιρέθηκαν σε παλαιές υποχρεώσεις, αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και κάλυψη ζημιών. Αν και το Συμβούλιο καθόρισε ανώτατο όριο για τις διάφορες ενισχύσεις συνολικά, δεν καθόρισε το ύψος των επιμέρους ενισχύσεων για καθένα από τα ναυπηγεία. Δεν υπήρξαν αμφιβολίες ως προς τα ποσά των παλαιών υποχρεώσεων και τις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου. Οστόσο, ως προς την κάλυψη ζημιών αμφισβητήθηκε ένα ποσό, το οποίο η Επιτροπή θα έπρεπε να καθορίσει εντός ορισμένων ορίων. Κατά τον καθορισμό του ποσού αυτού η Επιτροπή χρειάστηκε, φυσικά, να βεβαιωθεί ότι οι ενισχύσεις θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν μόνο για τον προβλεπόμενο σκοπό. Ακόμη, η Επιτροπή έπρεπε να βεβαιωθεί, μέσω της εν συνεχεία παρακολούθησης, και ότι τα ποσά των ενισχύσεων θα είχαν πράγματι χρησιμοποιηθεί για τον προβλεπόμενο σκοπό. Το Συμβούλιο έθεσε τους όρους αυτούς τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 1992, με τη συγκατάθεση και της Γερμανίας. Ως εκ τούτου, η Γερμανία δεν μπορεί να επικαλεσθεί άλλες συμφωνίες, με πιθανώς διαφορετικό περιεχόμενο, τις οποίες συνήψε εκ των υστέρων με τον αγοραστή των ναυπηγείων.
- (33) Οι εκθέσεις «spill-over» ζητήθηκαν για να αποφευχθεί η πιθανότητα εκμετάλλευσης των ενισχύσεων από τρίτους. Εάν οι εξεταζόμενες ενισχύσεις είχαν χορηγηθεί ανεξάρτητα από τις ανάγκες του δικαιούχου, οι εκθέσεις «spill-over» δεν θα ήταν αναγκαίες για την αποφυγή της εκτροπής του υπερβάλλοντος των ενισχύσεων προς τους σημερινούς ιδιοκτήτες της δικαιούχου επιχείρησης.

- (34) Η ενίσχυση ύψους 262,0 εκατ. ευρώ (512,5 εκατ. DM) που χορηγήθηκε για την κάλυψη ζημιών στην πραγματικότητα δεν χρησιμοποιήθηκε εξ ολοκλήρου για το σκοπό αυτόν. Αυτή είναι η λογική συνέπεια του γεγονότος ότι οι ζημιές στην πραγματικότητα ήταν χαμηλότερες του ποσού αυτού. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιήθηκε για άλλους σκοπούς. Ακόμη και αν η Επιτροπή δεν εξήγησε τι συνέβη με το ποσό αυτό, η χορήγηση δανείου στη μητρική εταιρεία συνεπάγεται σε κάθε περίπτωση ότι η μητρική εταιρεία επωφελήθηκε εν μέρει από την ενίσχυση αυτή. Σύμφωνα με τους όρους που είχε θέσει το Συμβούλιο, η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε αποτρέψει κάτι τέτοιο. Το ποσό που δεν χρησιμοποιήθηκε για την κάλυψη ζημιών και του οποίου δεν είχε επιτραπεί η μεταφορά στη μητρική εταιρεία θα πρέπει να θεωρηθεί ως εισφορά κεφαλαίων, πράγμα που σημαίνει ότι για τον σκοπό αυτόν χρησιμοποιήθηκε ποσό μεγαλύτερο από εκείνο που είχε εγκρίνει σχετικά το Συμβούλιο. Η χρησιμοποίηση της ενίσχυσης αυτής αντιβαίνει όχι μόνο προς τους όρους της Επιτροπής αλλά και προς την οδηγία 92/68/EOK.
- (35) Ο σύνδεσμος ναυπηγικών βιομηχανιών της Δανίας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, η KWW έλαβε μεγαλύτερες ενισχύσεις από εκείνες που αντιστοιχούσαν στις πραγματικές της ζημιές. Κατά τον σύνδεσμο, ούτε το Συμβούλιο ούτε η Επιτροπή αποδέχθηκαν, σε οποιαδήποτε φάση, ότι λειτουργικές ενισχύσεις για την κάλυψη ζημιών θα μπορούσαν να είναι υψηλότερες από τις πραγματικές ζημιές.
- (36) Επιπλέον δε, ο σύνδεσμος ναυπηγικών βιομηχανιών της Δανίας υποστηρίζει την άποψη ότι, εάν η Επιτροπή εγκρίνει ενισχύσεις εντός των ορίων που έχει θέσει το Συμβούλιο κατά τρόπο που να εγγυάται στους δικαιούχους ένα συγκεκριμένο πόσο υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, η έγκρισή της –εφόσον ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις αυτές– δεν μπορεί να ακυρώνεται μεταγενέστερα, ανεξάρτητα από το αν η Επιτροπή αλλάξει απόψεις ως προς την αρχική αξιολόγησή της. Από την άλλη πλευρά, ούτε η Επιτροπή ούτε τα κράτη μέλη μπορούν να εγκρίνουν σύννομα ενισχύσεις που υπερβαίνουν τα όρια που έχει θέσει το Συμβούλιο ή προβλέπονται στη συνθήκη, ακόμη και αν ο δικαιούχος έχει ενεργήσει καλή τη πίστη.
- (37) Σύμφωνα με τη συνομοσπονδία βιομηχανιών της Δανίας, αποτελεί φυσική νομική υποχρέωση της Κοινότητας να βεβαιώνεται ότι η Επιτροπή επαληθεύει τη χρησιμοποίηση των κρατικών ενισχύσεων που έχει εγκρίνει ή πρόκειται να εγκρίνει. Από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, η ναυπηγική βιομηχανία της Δανίας αντιμετώπισε αρκετά κλεισίματα ναυπηγείων και σημαντική μείωση των θέσεων εργασίας στον κλάδο αυτόν. Η ευρωπαϊκή ναυπηγική βιομηχανία και οι υπεργολήπτες της αντιδρούν με ιδιαίτερη ευαισθησία στις παρεμβάσεις στην αγορά, και ιδίως στις κρατικές ενισχύσεις.
- (38) Εάν η KWW χρησιμοποίησε στην προκειμένη περίπτωση τη διαφορά μεταξύ των πραγματικών ζημιών της και της αναγγελθείσας κάλυψης ζημιών για άλλους σκοπούς παρά για την άμεση αναδιάρθρωσή της, το ποσό της διαφοράς αυτής έχει το ίδιο αποτέλεσμα με λειτουργική ενίσχυση, οπότε επιδεινώνει τους ήδη δυσμενείς όρους ανταγωνισμού μεταξύ των ευρωπαϊκών ναυπηγικών επιχειρήσεων.
- (39) Σύμφωνα με τη συνομοσπονδία βιομηχανιών της Δανίας, αντιβαίνει προς τις γενικές αρχές της κοινοτικής νομοθεσίας το να επιτρέπεται στον αποδέκτη ενίσχυσης να επικαλείται την κάλυψη ζημιών και οι ζημιές του να είναι χαμηλότερες από το μέγιστο ποσό της αναγγελθείσας κάλυψης. Ωστόσο, η συνομοσπονδία δεν είναι σε θέση να γνωρίζει αν μια τέτοια χρησιμοποίηση είχε εγκριθεί με μη δημοσιευθέν πρωτόκολλο ή παρόμοιο έγγραφο όταν εξεδόθη η οδηγία 92/68/EK.
- (40) Η συνομοσπονδία βιομηχανιών της Δανίας επισημαίνει ότι ο δικαιούχος των ενισχύσεων υποστηρίζει την άποψη ότι η Επιτροπή, εγκρίνοντας τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, απεδέχθη τη συμφωνία ιδιωτικοποίησης στο σύνολό της, οπότε και την αρχή ότι η χρησιμοποίηση των ενισχύσεων αυτών δεν υπέκειτο σε όρους. Με αυτό το δεδομένο, η συνομοσπονδία βιομηχανιών της Δανίας υποστηρίζει ότι ενίσχυση εγκρινόμενη από την Επιτροπή στο πλαίσιο της αποστολής που της έχει ανατεθεί από το Συμβούλιο και τη συνθήκη δεν μπορεί να αλλοιωθεί μεταγενέστερα, αφού η Επιτροπή θα έχει ήδη εγκρίνει την ενίσχυση, ακόμη και αν αλλάξει εν τω μεταξύ γνώμη. Τέτοιες συμφωνίες δεσμεύουν την Επιτροπή. Πάντως, οι δικαιούχοι ενίσχυσης, ακόμη και όταν ενεργούν καλή τη πίστη, δεν μπορούν να αποκομίζουν δικαιώματα από την έγκριση της ενίσχυσης αυτής, εάν η Επιτροπή ή κράτος μέλος έχουν παραβεί τους κανόνες που τίθενται από το Συμβούλιο ή από τη συνθήκη.

Παρατηρήσεις της KWW

- (41) Επισημαίνεται ότι τα επιχειρήματα της KWW στις παρατηρήσεις της σε μεγάλο βαθμό είναι πανομοιότυπα με εκείνα των παρατηρήσεων της Γερμανίας. Έτσι, απαριθμούνται εν συντομία μόνο, κατωτέρω.
- (42) Η KWW υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει νομικά βάσιμος λόγος για τον οποίο η Επιτροπή θα μπορούσε να εξετάσει τη νομιμότητα των ενισχύσεων αναδιάρθρωσης επτά έτη μετά την έγκρισή τους. Στη συμφωνία ιδιωτικοποίησης μεταξύ του φορέα Treuhandanstalt και της Kvaerner, η κάλυψη ζημιών συμφωνήθηκε κατ' αποκοπήν, τα δε σχετικά έγγραφα δεν επιβάλλουν στην Kvaerner την επιστροφή της διαφοράς σε περίπτωση που οι ζημιές από συμβάσεις θα αποδεικνύονταν χαμηλότερες των προβλεφθεισών. Η Επιτροπή είχε λάβει γνώση του περιεχομένου των εγγράφων αυτών. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή αποφάσισε σχετικά με την αναγκαιότητα των ενισχύσεων αυτών, οι δε αποφάσεις της για την έγκριση των ενισχύσεων δεν περιέχουν όρους ή ρήτρες περί πιθανής επιστροφής της διαφοράς μεταξύ πραγματικών και προβλεφθεισών ζημιών.

- (43) Η KWW υποστηρίζει ότι το επίμαχο ποσό των 60,988 εκατ. ευρώ (119,284 εκατ. DM) είναι μέρος των συνολικών λειτουργικών ενισχύσεων που είχαν εγκριθεί από την Επιτροπή με τις αποφάσεις του 1993. Ως εκ τούτου, πρόκειται για ισχύουσα ενίσχυση, της οποίας η συμβατότητα δεν μπορεί να επανεξετασθεί εκ των υστέρων.
- (44) Το επόμενο σημείο που θίγει η KWW είναι το ότι μόνο μέρος των επίμαχων ποσών αποτελεί ενίσχυση. Μόνο 29,812 εκατ. ευρώ (58,309 εκατ. DM) καταβλήθηκαν σε μετρητά ως λειτουργική ενίσχυση. Τα κονδύλια στον ισολογισμό που χρησιμοποιήθηκαν και για την κάλυψη εξόδων της αναδιάρθρωσης δεν μπορούν να θεωρηθούν ως ενισχύσεις, διότι αποτελούν περιουσιακά στοιχεία των ναυπηγείων που εωλήθησαν ύστερα από ανοικτή και χωρίς όρους διαγωνιστική διαδικασία.
- (45) Η KWW υποστηρίζει ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής με τις οποίες ενεκρίθηκαν οι ενισχύσεις αποτελούν τη νομική βάση για την αξιολόγηση της υπόθεσης. Κατά τη γνώμη της KWW, αυτή συμμορφώθηκε πλήρως με τις ως άνω αποφάσεις της Επιτροπής, διότι:
- α) η Επιτροπή ενέκρινε κατ' αποκοπήν ποσό ως ενισχύσεις, έχοντας πλήρη γνώση του ότι η σύμβαση ιδιωτικοποίησης δεν προέβλεπε υποχρεώσεις για πιθανή επιστροφή ποσών. Οι αποφάσεις της Επιτροπής δεν αναφέρουν συγκεκριμένα ποσά για την κάλυψη ζημιών·
- β) η Επιτροπή απεφάνθη ως προς την αναγκαιότητα των ενισχύσεων πριν από την αποδέσμευση των δόσεων·
- γ) η Επιτροπή απεφάνθη ως προς την αναγκαιότητα των ενισχύσεων χωρίς να θέτει στις αποφάσεις της όρους οι οποίοι θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν τη μεταγενέστερη επανεξέταση των ενισχύσεων·
- δ) τα ποσά για την αναδιάρθρωση χρησιμοποιήθηκαν σύμφωνα με τους αντίστοιχους στόχους. Άλλα έξοδα της αναδιάρθρωσης πέραν εκείνων για την κάλυψη ζημιών ήταν υψηλότερα των προβλεφθέντων.
- (46) Όσον αφορά το στοιχείο α), η KWW υποστηρίζει ότι το νόημα της συμφωνίας ιδιωτικοποίησης ήταν να καταστεί η Kvaerner υπεύνη για τυχόν ζημιές υψηλότερες των προβλεφθεισών. Ως αντιστάθμισμα, εάν οι ζημιές αποδεικνύονταν χαμηλότερες των προβλεφθεισών, τούτο θα απέβαινε προς όφελος της Kvaerner. Κατά την άποψη της Kvaerner, η κάλυψη όλων των εξόδων της αναδιάρθρωσης χωρίς τη δυνατότητα επιστροφής χρημάτων αποτελούσε τον βασικό όρο για την εξαγορά των ναυπηγείων από την Kvaerner. Τούτο αποτυπώνεται στο άρθρο 12 της συμφωνίας ιδιωτικοποίησης, στο οποίο αναφέρεται ότι, εάν επιμέρους πληρωμές απαγορεύονται από την κοινοτική νομοθεσία, η Kvaerner έχει το δικαίωμα να καταγγείλει τη συμφωνία αυτή.
- (47) Σύμφωνα με την KWW, η Επιτροπή είχε γνώση της συμφωνίας μεταξύ Kvaerner και γερμανικών αρχών, καθώς και του τρόπου με τον οποίο επρόκειτο να πραγματοποιηθεί η κάλυψη ζημιών, και συγκεκριμένα μέσω κατ' αποκοπήν ποσού. Εάν η Επιτροπή ήταν αντίθετη προς την προσέγγιση αυτή, θα έπρεπε να είχε κινήσει σχετική διαδικασία και να θέσει σαφή όρο για την πιθανή επιστροφή ποσών στις αποφάσεις της.
- (48) Όσον αφορά τα στοιχεία β) και γ), η KWW υποστηρίζει ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής δεν περιέχουν ρήτρες που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν την επανεξέταση των συγκεκριμένων ενισχύσεων, οι οποίες, άλλωστε, ενεκρίθηκαν στο σύνολό τους. Πιο συγκεκριμένα, δεν υπάρχουν στις αποφάσεις όροι ή αναφορές ότι μόνο η κάλυψη πραγματικών ζημιών θα εντασσόταν στις αποφάσεις για την έγκριση των ενισχύσεων, στις οποίες, εξάλλου, δεν υπήρχαν περιορισμοί που θα μπορούσαν μεταγενέστερα να δικαιολογήσουν ελέγχους των ενισχύσεων αυτών. Η μόνη σχετική αναφορά στις αποφάσεις έγκειται στο ότι η Επιτροπή ανέλαβε έναντι του Συμβουλίου τη δέσμευση να χρησιμοποιήσει τις εποπτικές και ερευνητικές της εξουσίες για να εξασφαλίσει το ότι τα ναυπηγεία θα ελάμβαναν μόνο τις ενισχύσεις που ήταν αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή τους.
- (49) Σύμφωνα με την KWW, η αναφορά αυτή αποτελεί μόνο μια προκαταρκτική παρατήρηση, η οποία τονίζει ότι οι εποπτικές και ερευνητικές εξουσίες της Επιτροπής θα χρησιμοποιούνταν στο πλαίσιο της έγκρισης των ενισχύσεων με σκοπό την επαλήθευση της αναγκαιότητας των ενισχύσεων αυτών πριν από την αποδέσμευση των δόσεων. Ακόμη, η αναφορά αυτή σκοπό είχε να δικαιολογήσει γιατί η Επιτροπή ενέκρινε τη χορήγηση των ενισχύσεων αναδιάρθρωσης σε δόσεις.
- (50) Κατά συνέπεια, σύμφωνα με την KWW οι αποφάσεις της Επιτροπής για την έγκριση των ενισχύσεων θα μπορούσαν να εκληφθούν ως εγκρίνουσες τη χορήγηση των ενισχύσεων σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας ιδιωτικοποίησης, χωρίς υποχρέωση εκ των υστέρων επιστροφής χρημάτων σε περίπτωση που οι πραγματικές ζημιές θα αποδεικνύονταν χαμηλότερες των προβλεφθεισών.
- (51) Όσον αφορά το στοιχείο δ), η KWW υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν ενέκρινε ενισχύσεις συγκεκριμένα για την κάλυψη ζημιών. Μόνο λειτουργικές εν γένει ενισχύσεις ενεκρίθηκαν. Σύμφωνα με το νόημα και τον σκοπό της συμφωνίας εξαγοράς μεταξύ Kvaerner και THA, οι ενισχύσεις προορίζονταν να καλύψουν μέρος του κόστους της αναδιάρθρωσης. Οι ενισχύσεις χρησιμοποιήθηκαν για την αναδιάρθρωση των ναυπηγείων, οπότε σύμφωνα και με τους αντίστοιχους στόχους.
- (52) Ένα ακόμη επιχείρημα της KWW αναφέρει ότι η Επιτροπή γνώριζε ήδη από το 1996 ότι οι πραγματικές ζημιές ήταν σημαντικά χαμηλότερες των προβλεφθεισών. Σύμφωνα με την Kvaerner, τα στοιχεία παρουσιάστηκαν κατά τον χρόνο σύνταξης της έκθεσης. Η Kvaerner και οι γερμανικές αρχές δεν είχαν υποχρέωση, μετά την υποβολή της τελευταίας έκθεσης «spill-over», η οποία κάλυπτε την περίοδο έως το τέλος του 1995, να υποβάλουν στην Επιτροπή και άλλα έγγραφα στοιχεία σχετικά με την περαιτέρω πορεία των ζημιών.

- (53) Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε διαπιστώσει ήδη βάσει της έκθεσης «spill-over» του 1995 ότι οι ζημιές ήταν χαμηλότερες των προβλέψεων. Η διαφορά μεταξύ των ποσών των ζημιών στην έκθεση του 1995 [31 Δεκεμβρίου 1995: 224,861 εκατ. ευρώ (439,791 εκατ. DM)] και των αντίστοιχων ποσών στην έκθεση του εξωτερικού ελεγκτή, της 25ης Απριλίου 1997 [31 Δεκεμβρίου 1996: 201,048 εκατ. ευρώ (393,216 εκατ. DM)] προκύπτουν από το γεγονός ότι σε επιμέρους περιπτώσεις οι προβλεφθέντες κίνδυνοι δεν υλοποιήθηκαν πλήρως.
- (54) Η KWW ζητεί, η ενίσχυση «Wettbewerbshilfe» ύψους 31 955 εκατ. ευρώ (62,5 εκατ. DM) να μην συνυπολογισθεί στην κάλυψη ζημιών. Έτσι, θα προκύψει μικρότερη διαφορά μεταξύ προβλεφθεισών και πραγματικών ζημιών.

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

- (55) Η Γερμανία εξηγεί ότι τα 60,988 εκατ. ευρώ (119,284 εκατ. DM) που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας είναι υφιστάμενη ενίσχυση, η οποία αποτελεί τμήμα της λειτουργικής ενίσχυσης που εγκρίθηκε από την Επιτροπή με τις αποφάσεις της 3ης Μαρτίου 1993 και της 17ης Ιανουαρίου 1994. Ως εκ τούτου, δεν είναι κατανοητό το ότι η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία για μη κοινοποιηθείσα, δηλαδή νέα, ενίσχυση. Χωρίς να υπάρχει ρητή διάταξη στις αποφάσεις της, η Επιτροπή δεν μπορεί να αξιολογήσει εκ νέου τη συμβατότητα της ενίσχυσης την οποία πολλά έτη πριν είχε κρίνει συμβατή με την κοινή αγορά. Τούτο αντιβαίνει προς τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της έννομης εμπιστοσύνης.
- (56) Ακόμη, η Γερμανία υποστηρίζει ότι δεν κατεβλήθησαν πράγματι όλα τα ποσά τα οποία η Επιτροπή εξέτασε στις αποφάσεις της για την έγκριση των ενισχύσεων. Η Επιτροπή ενέκρινε την πλήρη κάλυψη των εξόδων αναδιάρθρωσης. Στο πλαίσιο αυτό δεν εξέτασε σε ποιο βαθμό η αναδιάρθρωση πραγματοποιήθηκε με ίδιους πόρους των ναυπηγείων. Η πρόβλεψη για τις ζημιές από συμβάσεις που υπεγράφησαν μετά την 1η Ιουλίου 1990 ανέφερε 230,08 εκατ. ευρώ (450 εκατ. DM). Για την κάλυψη του ποσού αυτού, χρησιμοποιήθηκαν όχι μόνο τα 29,812 εκατ. ευρώ (58,309 εκατ. DM) της λειτουργικής ενίσχυσης σε μετρητά, όπως προκύπτει από το σχετικό παραστατικό («Zahlungsplan») που υπεβλήθη στην Επιτροπή, αλλά και ίδιοι πόροι των ναυπηγείων, οι οποίοι εμφανίζονταν ως κονδύλια στον ισολογισμό. Αυτοί οι ίδιοι πόροι δεν μπορούν να θεωρηθούν ως ενίσχυση, διότι αποτελούν περιουσιακά στοιχεία των ναυπηγείων πωληθέντα μετά από ανοικτή και χωρίς όρους διαγωνιστική διαδικασία.
- (57) Η Γερμανία τονίζει ότι τα ναυπηγεία δεν μπορούσαν να αναδιάρθρωθούν χωρίς την ενίσχυση που προβλεπόταν στη συμφωνία ιδιωτικοποίησης και ενεκρίθη από την Επιτροπή, διότι η Kvaerner, ως πλειοδότης, επιθυμούσε απλώς να πραγματοποιήσει την αναδιάρθρωση με δική της ευθύνη μόνο εάν ελάμβανε την ενίσχυση αυτή. Εάν η Επιτροπή είχε αμφιβολίες ως προς το εύλογο της πρόβλεψης των ζημιών στο επιχειρηματικό σχέδιο της εποχής εκείνης, θα

έπρεπε να μην εγκρίνει την ενίσχυση ως κατ' αποκοπήν ποσό, αλλά να περιλάβει στην έγκρισή της ρήτρα που να αναφέρει ότι η έγκριση αφορούσε μόνο ενισχύσεις που αντιστοιχούσαν σε πραγματικές ζημιές. Ωστόσο, οι αποφάσεις δεν περιλαμβάνουν τέτοια ρήτρα, ενώ ούτε καν ήταν κάτι τέτοιο στις τότε προθέσεις της Επιτροπής. Με αυτά τα δεδομένα, το συμφωνηθέν κατ' αποκοπήν ποσό πράγματι εξελίχθηκε ως οριστικό. Οι κίνδυνοι και τα οφέλη από πιθανή υπέρβαση ή υστέρηση έναντι του ποσού αυτού ανελήφθησαν από την KWW, ως κίνητρο για την αναδιάρθρωση των ναυπηγείων κατά τον ταχύτερο και αποτελεσματικότερο τρόπο.

- (58) Η Γερμανία αναφέρεται στην επιστολή που απέστειλε στην Επιτροπή στις 28 Μαΐου 1993, η οποία υπενθύμιζε στην Επιτροπή ότι η κάλυψη των πραγματικών ζημιών έναντι αποδεικτικών των ζημιών εκ μέρους της εταιρείας δεν προβλεπόταν στη συμφωνία ιδιωτικοποίησης. Ο αγοραστής των ναυπηγείων φέρει τον κίνδυνο τυχόν πρόσθετων εξόδων. Ως αντάλλαγμα, ο αγοραστής μπορεί να επωφεληθεί από ελάσσονες, σύμφωνα με την εμπειρία, πιθανότητες εξοικονόμησης ποσών. Ως εκ τούτου, η λειτουργική ενίσχυση ως κατ' αποκοπήν ποσό, η οποία συμφωνήθηκε με τον αγοραστή, ήταν αναγκαία για την ιδιωτικοποίηση των ανατολικογερμανικών ναυπηγείων.
- (59) Ακόμη, η Γερμανία αναφέρεται στην επιστολή που απέστειλε στις 16 Οκτωβρίου 1993, και στην οποία δεν προβλέπεται η συνεχής παρακολούθηση της μελλοντικής πορείας των ζημιών. Τούτο θα μπορούσε να ληφθεί και για τη συμφωνία με τον αγοραστή, η οποία προβλέπει ότι η KWW αναλαμβάνει πλήρως τον κίνδυνο των ζημιών που ίσως προκύψουν υψηλότερες εκείνων που προβλέπονταν κατά την υπογραφή της συμφωνίας.
- (60) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή ενέκρινε το 1993 ολόκληρη τη λειτουργική ενίσχυση χωρίς περιοριστικούς όρους και με πλήρη επίγνωση των περιστάσεων. Η ενίσχυση αυτή κατεβλήθη αμέσως στα ναυπηγεία κατά τα προβλεπόμενα, και πολύ πριν προσδιορισθεί το ύψος των πραγματικών ζημιών.
- (61) Ένα άλλο σημείο που θίγεται από τη Γερμανία είναι το ότι η Επιτροπή δεν επεφύλαξε στον εαυτό της το δικαίωμα να επανεξετάσει εκ των υστέρων την αναγκαιότητα της ενίσχυσης. Ούτε στην απόφαση του Μαρτίου του 1993 ούτε και σε εκείνη του Ιανουαρίου του 1994 αναφέρεται ότι η ενίσχυση ενεκρίθη μόνο για την κάλυψη των πραγματικών ζημιών, και ότι η τελική αξιολόγηση θα πραγματοποιείτο μόνο αφού γινόταν γνωστό το τελικό ύψος των πραγματικών ζημιών. Εξάλλου, ούτε αναφέρεται στις αποφάσεις της Επιτροπής ότι το ύψος των πραγματικών ζημιών θα έπρεπε να αποδειχθεί ή ότι, εάν η ενίσχυση αποδεικνυόταν εκ των υστέρων «μη αναγκαία», θα έπρεπε να επιστραφεί. Η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε περιλάβει μια σύντομη διάταξη στις αποφάσεις της, έτσι ώστε να είναι σε θέση να ασκήσει νομότυπα ένα τέτοιο δικαίωμα.

- (62) Η Γερμανία αναφέρεται στις εγκριτικές αποφάσεις της Επιτροπής, στις οποίες προβλέπεται ότι η Επιτροπή μπορεί, με γνώμονα τη δέσμευσή της έναντι του Συμβουλίου, να εγκρίνει τη χορήγηση ενίσχυσης μόνο εφόσον η αναγκαιότητα της προκύψει σαφώς. Επειδή δε η Επιτροπή ενέκρινε τότε την ενίσχυση χωρίς να θέσει όρους, τούτο μπορεί να ερμηνευθεί μόνο ως ότι η Επιτροπή είχε πεισθεί για την αναγκαιότητα της ενίσχυσης πριν την εγκρίνει.
- (63) Κατά τη γνώμη της Γερμανίας, οι αποφάσεις της Επιτροπής δεν μπορούν να ερμηνευθούν κατά τρόπο που να σημαίνει ότι η Επιτροπή θα χρησιμοποιούσε τις εποπτικές και ερευνητικές της εξουσίες για να αξιολογήσει μεταγενέστερα την αναγκαιότητα της ενίσχυσης. Ούτε άλλωστε η Επιτροπή επεφύλαξε στον εαυτό της το δικαίωμα μιας τέτοιας αξιολόγησης.
- (64) Στις εγκριτικές αποφάσεις της Επιτροπής αναφέρεται απλώς ότι η Επιτροπή ανέλαμβανε έναντι του Συμβουλίου τη δέσμευση να χρησιμοποιήσει τις εποπτικές και ερευνητικές της εξουσίες για να εξασφαλίσει ότι τα ναυπηγεία θα λάβουν μόνο τα ποσά που είναι αναγκαία για την αναδιάρθρωσή τους. Η δέσμευση αυτή ετέθη στις αποφάσεις για να εξηγηθεί το γιατί η Επιτροπή δεν ενέκρινε ολόκληρη την ενίσχυση με μία απόφαση, αλλά σε δόσεις. Επιπλέον δε, η δέσμευση αυτή σήμαινε ότι η Επιτροπή αποφαινόταν οριστικά ως προς την αναγκαιότητα της ενίσχυσης κάθε φορά που ενέκρινε μία δόση.
- (65) Η Γερμανία εξηγεί και ότι, αντίθετα με τα υποστηριζόμενα από την Επιτροπή κατά την κίνηση της διαδικασίας, στην επιστολή της της 28ης Μαΐου 1993 δεν αναφέρει κατά κανένα τρόπο ότι η Γερμανία θα πρέπει να φροντίσει ώστε η Επιτροπή να μπορεί να επαληθεύσει τη χρησιμοποίηση της ενίσχυσης μετά την έγκριση και τη χορήγησή της. Στην επιστολή της η Γερμανία ανέφερε ότι η Επιτροπή μπορεί να επαληθεύσει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί η ενίσχυση πριν από την έγκριση των δόσεων. Ως εκ τούτου, στην επιστολή της 28ης Μαΐου υπήρχε παραπομπή στο έγγραφο για την τεκμηρίωση της χρησιμοποίησης της ενίσχυσης («Verwendungsnachweis»), το οποίο είχε συνταχθεί τότε από τα ναυπηγεία. Τα στοιχεία που εδόθησαν από την KWW στις 26 Μαΐου 1993 σχετικά με τη χρησιμοποίηση της ενίσχυσης επισυνάπτονταν στην επιστολή αυτή. Η πρόσκληση για επαλήθευση της χρησιμοποίησης της ενίσχυσης αφορούσε μόνο τα στοιχεία αυτά.
- (66) Η Γερμανία αναφέρεται στην απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης, η οποία προβλέπει ότι το εγκρινόμενο ποσό αποτελεί τη μέγιστη λειτουργική ενίσχυση που μπορεί να καταβληθεί στα ναυπηγεία. Τούτο μπορεί μόνο να σημαίνει ότι τα ναυπηγεία δεν θα έπρεπε να λάβουν άλλη λειτουργική ενίσχυση πέραν εκείνων που προβλέπονται στη σύμβαση ιδιωτικοποίησης, και ιδίως καμία πρόσθετη ενίσχυση δυνάμει εγκεκριμένων καθεστώτων.
- (67) Η Γερμανία εξηγεί ότι το ότι υπέβαλε στην Επιτροπή στοιχεία μετά την έγκριση της ενίσχυσης, και ιδίως τις λεγόμενες εκδόσεις «spill-over», δεν συνεπάγεται αρμοδιότητα της Επιτροπής να επαληθεύσει την αναγκαιότητα της ενίσχυσης. Οι εκδόσεις αυτές υπεβλήθησαν με σκοπό να αποδείξουν ότι δεν είχε σημειωθεί διάχυση (spill-over) της ενίσχυσης από τα ναυπηγεία προς άλλες επιχειρήσεις. Αντίθετα με τα υποστηριζόμενα από την Επιτροπή, το νόημα και ο σκοπός των ως άνω εκδόσεων δεν ήταν να καταδείξουν το πραγματικό ύψος των ζημιών. Τα στοιχεία για τη χρησιμοποίηση της ενίσχυσης που περιείχονταν στις εκδόσεις αυτές σκοπό είχαν να συμβάλουν στην επισήμανση με διαφανή τρόπο, και με γνώμονα τον σκοπό των σχετικών ελέγχων, ότι καμία επιμέρους ενίσχυση δεν μεταβιβάστηκε από τον επενδυτή σε άλλα ναυπηγεία.
- (68) Η Γερμανία δηλώνει ότι ανταποκρίθηκε έγκαιρα σε όλες τις υποχρεώσεις της ως προς την υποβολή εκδόσεων. Η τελευταία έκθεση, η οποία αναφερόταν στην περίοδο έως την 31η Δεκεμβρίου 1995, υπεβλήθη στην Επιτροπή με επιστολή της 6ης Ιουλίου 1996. Με βάση τα στοιχεία που περιείχονταν στην τελευταία αυτή έκθεση, η Επιτροπή έλαβε γνώση το αργότερο στις 26 Ιουλίου 1996 του ότι οι πραγματικές ζημιές ήταν σημαντικά χαμηλότερες των 262,037 εκατ. ευρώ (512,5 εκατ. DM).
- (69) Η Γερμανία εξήγησε τη διαφορά μεταξύ των πραγματικών ζημιών στην έκθεση για το 1995 και εκείνων στην έκθεση που υπεβλήθη αργότερα από την Arthur Andersen στις γερμανικές αρχές με επιστολή της 25ης Ιουλίου 1997, σχετικά με την κατάσταση στις 31 Δεκεμβρίου 1996: Οφείλεται στο ότι οι προβλεφθέντες κίνδυνοι δεν υλοποιήθηκαν πλήρως και η κατάσταση αποδείχθηκε διαφορετική το 1996, λόγω του παράγοντα χρόνος. Ορισμένοι από τους προβλεφθέντες κινδύνους δεν υλοποιήθηκαν. Ως εκ τούτου, οι πραγματικές ζημιές υπήρξαν τελικά χαμηλότερες από τις προβλεφθείσες στις 31 Δεκεμβρίου 1995.
- (70) Η Γερμανία εξηγεί ότι, αντίθετα με τα υποστηριζόμενα από την Επιτροπή κατά την κίνηση της διαδικασίας, το καλοκαίρι του 1996 δεν μπορούσε να προβλεφθεί ότι οι πραγματικές ζημιές θα ήταν χαμηλότερες από τις αναφερόμενες στην τελευταία έκθεση «spill-over». Ο ισολογισμός των ναυπηγείων συντάχθηκε προσεκτικά, με βάση τους κανόνες για τη διατήρηση επαρκών κεφαλαίων. Ως εκ τούτου, οι ζημιές εκτιμήθηκαν κατά τρόπο που δεν λάμβανε υπόψη την πιθανότητα μεγαλύτερων ζημιών. Για το λόγο αυτόν, η Επιτροπή είχε πλήρη γνώση της διαφοράς μεταξύ των αρχικών προβλέψεων και των πραγματικών ζημιών ήδη από τον Ιούλιο του 1996. Στοιχεία για τις πραγματικές ζημιές άρχισε να ζητεί μόλις το καλοκαίρι του 1999, ενώ κίνησε τη διαδικασία μόλις το Φεβρουάριο του 2000.

(71) Ακόμη, η Γερμανία υποστηρίζει ότι, εφόσον η Επιτροπή κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η διαφορά μεταξύ προβλεφθείσων και πραγματικών ζημιών επέχει θέση κρατικής ενίσχυσης, η διαφορά αυτή θα ήταν μικρότερη από αυτήν που εμφανίζει η Επιτροπή. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το ύψος της ενίσχυσης που ελήφθη για την κάλυψη ζημιών ήταν 262,037 εκατ. ευρώ (512,5 εκατ. DM). Το ποσό αυτό απαρτίζεται από την προβλεφθείσα κάλυψη ζημιών (230,081 εκατ. ευρώ, 450 εκατ. DM) και από την «Wettbewerbshilfe» (31,955 εκατ. ευρώ, 62,5 εκατ. DM). Ωστόσο, η «Wettbewerbshilfe» δεν προοριζόταν για την κάλυψη ζημιών αλλά, όπως συνήθως, για την αντιστάθμιση των μειονεκτημάτων που αντιμετώπισαν όλα τα γερμανικά ναυπηγεία λόγω της γεωγραφικής θέσης τους στη Γερμανία και στην Ευρώπη. Πρόκειται για ενίσχυση εγκριθείσα από την Επιτροπή. Ως εκ τούτου, το ύψος των πραγματικών ζημιών μπορεί να συγκριθεί μόνο με τις αρχικά προβλεφθείσες ζημιές των 230,081 εκατ. ευρώ (450 εκατ. DM), οπότε η διαφορά ανέρχεται μόνο σε 29,033 εκατ. ευρώ (56,784 εκατ. DM).

V. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Νομική βάση της ενίσχυσης

(72) Η οδηγία 90/684/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 92/68/ΕΟΚ, προβλέπει παρέκκλιση από την κατάργηση των λειτουργικών ενισχύσεων προς τις ναυπηγικές βιομηχανίες, υπέρ των ναυπηγείων της πρώην Ανατολικής Γερμανίας. Η υπό εξέταση λειτουργική ενίσχυση αναμένεται να επιτρέψει στα ναυπηγεία αυτά να αντεπεξέλθουν στην επείγουσα και εκτεταμένη αναδιάρθρωσή τους και να γίνουν ανταγωνιστικά. Σύμφωνα με το άρθρο 10α παράγραφος 2 της οδηγίας 90/684/ΕΟΚ, οι λειτουργικές ενισχύσεις για εργασίες ναυπηγικής και μετασκευής των ναυπηγείων της πρώην Ανατολικής Γερμανίας έως την 31η Μαρτίου 1993 είναι δυνατόν να θεωρηθούν συμβατές με την κοινή αγορά, υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις αυτές συμπεριλαμβάνουν την υποχρέωση υποβολής ετήσιας έκθεσης από τη Γερμανία. Ακόμη, η Επιτροπή μεριμνά ώστε οι ενισχύσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο αυτό να μην επηρεάζουν τις συναλλαγές σε βαθμό που να αντιβαίνει προς το κοινό συμφέρον.

(73) Βάσει της οδηγίας 90/684/ΕΟΚ, όπως αυτή τροποποιήθηκε από την οδηγία 92/68/ΕΟΚ, η Επιτροπή ενέκρινε με δύο αποφάσεις της ορισμένα μέτρα υπέρ των ναυπηγείων της πρώην Ανατολικής Γερμανίας. Μεταξύ των μέτρων αυτών ήταν και λειτουργικές ενισχύσεις, οι οποίες θεωρήθηκαν συμβατές με την κοινή αγορά δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο ε) της συνθήκης ΕΚ.

(74) Οι ως άνω αποφάσεις της Επιτροπής αναφέρονται στην υποχρέωση της Επιτροπής να μεριμνά ώστε τα ναυπηγεία στα νέα ομόσπονδα κρατίδια (Länder) να λαμβάνουν μόνο ενισχύσεις που είναι αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή τους. Σκοπός της οδηγίας 92/68/ΕΟΚ, η οποία προβλέπει παρέκκλιση από τη γενική απαγόρευση των λειτουργικών ενισχύσεων προς ναυπηγικές βιομηχανίες, ήταν να επιτρέψει τη

συνέχιση της λειτουργίας των ναυπηγείων κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσής τους. Οι ενισχύσεις που χορηγούνταν βάσει αυτής της παρέκκλισης έπρεπε να περιορίζονται αυστηρά στο σκοπό αυτόν, και συγκεκριμένα στην αναδιάρθρωση των ναυπηγείων. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις μόνο υπό τον όρο ότι ήταν αναγκαίες για τη συνέχιση της λειτουργίας των ναυπηγείων κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσής τους. Τούτο δηλώνεται σαφώς στην τέταρτη παράγραφο της απόφασης που κοινοποιήθηκε προς τη Γερμανία με την επιστολή SG (93) D/4052, της 3ης Μαρτίου 1993, καθώς και στην τέταρτη παράγραφο της απόφασης που κοινοποιήθηκε προς τη Γερμανία με την επιστολή SG (94) D/567, της 17ης Ιανουαρίου 1994) (6).

(75) Ακόμη, η απόφαση σχετικά με την έγκριση της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης, η οποία κοινοποιήθηκε προς τη Γερμανία με επιστολή της 17ης Ιανουαρίου 1994, υπογραμμίζει ότι αυτή η λειτουργική ενίσχυση αποτελεί τη μέγιστη λειτουργική ενίσχυση προς καταβολή στα ναυπηγεία για συμβάσεις υπογραφείσες έως την 31η Δεκεμβρίου 1993. Τούτο καθιστά προφανές ότι το πνεύμα της απόφασης κατέστη σαφές στη Γερμανία και στον δικαιούχο: Η εγκριθείσα ενίσχυση αποτελεί το μέγιστο ποσό, το οποίο θα καταβληθεί μόνο ενόσω είναι απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη της αναδιάρθρωσης.

Η πρόβλεψη των ζημιών και η έννοια του «κατ' αποκοπήν ποσού»

(76) Η Γερμανία και η KWW υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή αποφάσισε οριστικά ως προς την αναγκαιότητα της ενίσχυσης πριν από τη χορήγηση των δόσεων. Στις σχετικές αποφάσεις της δεν έδτε όρους που να δικαιολογούν τη μεταγενέστερη εκ νέου αξιολόγηση της ενίσχυσης. Ακόμη, η Επιτροπή, έχοντας πλήρη γνώση του ότι η σύμβαση ιδιωτικοποίησης δεν προέβλεπε καμία υποχρέωση πιθανής επιστροφής χρημάτων, ενέκρινε κατ' αποκοπήν το ποσό της ενίσχυσης. Εάν η Επιτροπή αμφέβαλε για τη βασιμότητα της πρόβλεψης των ζημιών που της είχε τότε υποβληθεί, θα έπρεπε να είχε εντάξει στις αποφάσεις της ρήτρα που να αναφέρει ότι η έγκριση κάλυπτε μόνο τα ποσά ενίσχυσης που αντιστοιχούσαν σε πραγματικές ζημιές.

(77) Όπως εξηγείτο και στην απόφαση για κίνηση της διαδικασίας (7), η Επιτροπή επισημαίνει ότι σε περιπτώσεις όπου η ενίσχυση χορηγείται για αναδιάρθρωση, η οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί μετά την έκδοση της απόφασης περί συμβατότητας της ενίσχυσης, η έγκριση πρέπει να δίδεται βάσει εκτιμήσεων. Εκτιμήσεις ως προς τα στοιχεία της λειτουργικής ενίσχυσης χρειάζονταν ιδιαίτερα στην προκειμένη περίπτωση, διότι, σύμφωνα με το άρθρο 10α παράγραφος 2 της οδηγίας 90/684/ΕΟΚ, η ενίσχυση αυτή έπρεπε να χορηγηθεί έως την 31η Δεκεμβρίου 1993. Οι προαναφερόμενες αποφάσεις λαμβάνουν υπόψη τον επείγοντα χαρακτήρα της ενίσχυσης όταν τονίζουν ότι είναι σαφές στην Επιτροπή ότι η λήψη απόφασης χρειάζεται επειγόντως, έτσι ώστε να μην ανασχεθούν οι δυνατότητες των ναυπηγείων για αναδιάρθρωση.

(6) Η δεύτερη περίοδος της τέταρτης παραγράφου της δεύτερης επιστολής αναφέρει ότι, ωστόσο, η Επιτροπή, με γνώμονα τη δέσμευσή της έναντι του Συμβουλίου, μπορεί να εγκρίνει μόνο τη χορήγηση ενίσχυσης ενόσω η αναγκαιότητά της καταδεικνύεται σαφώς, οι δε όροι που τίθενται στην οδηγία του Συμβουλίου ως αντάλλαγμα της ενίσχυσης τηρούνται αυστηρά.

(7) Βλέπε υποσημείωση 3.

- (78) Η Επιτροπή χρειάστηκε να εκδώσει τις αποφάσεις της σχετικά με την εξεταζόμενη λειτουργική ενίσχυση βασιζόμενη στα στοιχεία που της είχαν ήδη υποβληθεί από τις γερμανικές αρχές. Για το λόγο αυτόν χρειάστηκε να ενταχθούν ρητά στις αποφάσεις κατάλληλοι όροι σχετικά με την αναγκαιότητα της ενίσχυσης. Όταν εκδόθηκαν οι αποφάσεις, η Επιτροπή δεν διατύπωσε αμφιβολίες ως προς τη βασιμότητα των προβλέψεων για τις ζημιές, αλλά έπρεπε να εξασφαλίσει ότι, εάν αποδεικνυόταν ότι οι ζημιές δεν ήταν στο ύψος των προβλέψεων, η ενίσχυση για την κάλυψη ζημιών θα καθίστατο ασύμβατη, οπότε και θα έπρεπε να επιστραφεί.
- (79) Για τον ίδιο λόγο, όλες οι αποφάσεις της Επιτροπής για την έγκριση των δόσεων της ενίσχυσης υπενθυμίζουν ότι, κατά την έγκριση της παρέκκλισης αυτής από τους κανόνες που διέπουν τις λειτουργικές ενισχύσεις προς τα λοιπά κοινοτικά ναυπηγεία, η Επιτροπή ανέλαβε έναντι του Συμβουλίου τη δέσμευση να χρησιμοποιήσει τις εποπτικές και ερευνητικές της εξουσίες για να εξασφαλίσει ότι τα ναυπηγεία στα νέα ομόσπονδα κρατίδια θα λαμβάνουν μόνο τις ενισχύσεις που απαιτούνται για να μην ανασχεθούν οι δυνατότητες αναδιάρθρωσής τους. Δεν μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση το ότι η έννοια της κατ' αποκοπήν χορήγησης της ενίσχυσης, η οποία προβλήθηκε από τη Γερμανία μετά την ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης, δεν αντιστοιχεί στις διατάξεις ούτε των οδηγιών του Συμβουλίου ούτε των αποφάσεων της Επιτροπής.

Παρερμηνεία των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων

- (80) Πριν εκδοθούν οι αποφάσεις για την εξεταζόμενη ενίσχυση, η Γερμανία διαβίβασε στην Επιτροπή αντίγραφο της συμφωνίας εξαγοράς μεταξύ THA και Kvaerner Warnow Werft. Κατά τη Γερμανία, το έγγραφο αυτό ενημέρωνε πλήρως την Επιτροπή σχετικά με κατ' αποκοπήν χορήγηση της ενίσχυσης. Η Γερμανία δεν εξηγεί με ποιον τρόπο η συμφωνία αυτή, μεταξύ THA και Kvaerner Warnow Werft, θα μπορούσε να δεσμεύσει έναν τρίτο, και συγκεκριμένα την Επιτροπή.
- (81) Ακόμη, η Γερμανία αναφέρεται στην επιστολή που απέστειλε στις 28 Μαΐου 1993 προς την Επιτροπή, και με την οποία έδωσε πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με την ιδιωτικοποίηση των ναυπηγείων της πρώην Ανατολικής Γερμανίας. Βασικό αντικείμενο της επιστολής αυτής ήταν να εξηγήσει την αναγκαιότητα της λειτουργικής ενίσχυσης για την κάλυψη ζημιών από συμβάσεις και από την υποαπασχόληση. Ακόμη, η Γερμανία υπενθυμίζει ότι στη συμφωνία εξαγοράς δεν προβλεπόταν κάλυψη των ζημιών έναντι αποδεικτικών πληρωμής, και τούτο για να αποφευχθεί η αντιοικονομική διαχείριση της επιχείρησης. Στόχος της THA ήταν η μεταβίβαση του χρηματοοικονομικού κινδύνου ενδεχόμενων πρόσθετων ζημιών στον αγοραστή. Ως εκ τούτου, οι προβλεπόμενες ζημιές των ναυπηγείων –και των Warnow Werft– έπρεπε να προσδιορισθούν εκ των προτέρων όσο το δυνατόν ακριβέστερα.
- (82) Η Γερμανία εξηγούσε επιπλέον ότι, σε μια κίνηση αντιστάθμισης, συμφωνήθηκε, ο αγοραστής να επωφεληθεί από την, απίθανη ωστόσο, περίπτωση επίτευξης κερδών. Ο μηχανισμός αυτός αναμενόταν να ενθαρρύνει τους αγοραστές να πραγματοποιήσουν τη μετάβαση των ναυπηγείων στις συνθήκες της οικονομίας της αγοράς το ταχύτερο δυνατόν.
- (83) Για αυτόν ακριβώς το λόγο η Επιτροπή χρειάστηκε να επαναλάβει στην απόφασή της της 17ης Ιανουαρίου 1994 τις δεσμεύσεις της Γερμανίας, οι οποίες είχαν ήδη περιληφθεί ρητά στην πρώτη απόφαση, η οποία κοινοποιήθηκε στη Γερμανία με την επιστολή της 3ης Μαρτίου 1993. Ακόμη, η Επιτροπή αποφάσισε να απαντήσει με απόφαση, δηλαδή με ακυρώσιμη νομική πράξη, η οποία ωστόσο ήταν δυνατόν να καταστεί οριστική. Λαμβάνοντας υπόψη το ότι η Γερμανία είχε λάβει γνώση τόσο των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων όσο και του ιστορικού της υπόθεσης, η Επιτροπή δεν μπορεί να κατανοήσει την εκ μέρους της Γερμανίας παρερμηνεία των αποφάσεών της του 1993 και του 1994 για τη χορήγηση της ενίσχυσης. Οι αποφάσεις αυτές υπογραμμίζουν σαφώς ότι η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει τις ερευνητικές και εποπτικές της εξουσίες για να εξασφαλίσει ότι τα ναυπηγεία θα λάβουν μόνο τις ενισχύσεις που είναι αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή τους.

Ποσά των ενισχύσεων που έλαβε η KWW

- (84) Στα παρατηρήσεις τους, τόσο η Γερμανία όσο και η KWW υποστηρίζουν ότι το επίμαχο ποσό των 60,988 εκατ. ευρώ (119,284 εκατ. DM) αποτελεί μέρος της συνολικής λειτουργικής ενίσχυσης που είχε εγκριθεί με τις αποφάσεις της Επιτροπής που κοινοποιήθηκαν στη Γερμανία το Μάρτιο του 1993 και τον Ιανουάριο του 1994, οπότε και υφιστάμενη ενίσχυση, της οποίας η συμβατότητα δεν μπορεί εκ των υστέρων να επαναξιολογηθεί. Ακόμη, υποστηρίζουν ότι τα ποσά που είχαν εγκριθεί από την Επιτροπή ως ενισχύσεις στην ουσία δεν ήταν όλα ενισχύσεις. Ένα μέρος των εξόδων αναδιάρθρωσης καλύφθηκε με ίδιους πόρους των ναυπηγείων, με αντιστοιχούς κωδικούς στον ισολογισμό. Μόνο 29,812 εκατ. ευρώ (58,309 εκατ. DM) λειτουργικής ενίσχυσης κατεβλήθησαν σε μετρητά.
- (85) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η συνολική ενίσχυση περιλαμβάνει την καταβολή τόσο μετρητών όσο και μη μετρητών. Οι ενισχύσεις σε μη μετρητά συνίστανται στη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων –εν μέρει παγίων και εν μέρει κυκλοφορούντων– προς τη νέα εταιρεία, παράλληλα με λιγότερο αναλογική μεταβίβαση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Πάντως, ο τρόπος καταβολής της ενίσχυσης δεν έχει αποφασιστική σημασία ως προς τον χαρακτηρισμό μιας πληρωμής ως ενίσχυσης. Η Επιτροπή ενέκρινε με τις δύο αποφάσεις της λειτουργική ενίσχυση συνολικού ύψους 380,9 εκατ. ευρώ (745 εκατ. DM), ένα δε μέρος της ενίσχυσης αυτής κατεβλήθη σε μετρητά και ένα άλλο σε μη μετρητά. Και οι δύο ως άνω αποφάσεις δεν αμφισβητήθηκαν ούτε από τη Γερμανία ούτε από τον δικαιούχο. Ως εκ τούτου, είναι δεσμευτικές για τη Γερμανία, για τον δικαιούχο και για την Επιτροπή. Στη φάση αυτή, θα πρέπει να αναφερθεί και ότι, σύμφωνα με τις αποφάσεις αυτές, το συνολικό ποσό της ενίσχυσης που κατεβλήθη σε μετρητά είναι σαφώς υψηλότερο από το επίμαχο ποσό των 60,988 εκατ. ευρώ (119,284 εκατ. DM). Ο δικαιούχος θα έπρεπε να είχε αμφισβητήσει τις αποφάσεις αυτές, εάν είχε διαπιστώσει ότι η αξιολόγηση ήταν εσφαλμένη, και τούτο εντός δύο μηνών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 230 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ.

- (86) Σύμφωνα με το σημείο 7.6.2 της συμφωνίας ιδιωτικοποίησης, ο προσωρινός ισολογισμός έπρεπε να περιλαμβάνει και ένα ειδικό κονδύλιο 435 500 000,00 DM για τη χρηματοδότηση επενδύσεων εκσυγχρονισμού εκ μέρους της εταιρείας κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης, καθώς και ένα άλλο ειδικό κονδύλιο 450 000 000,00 DM για την κάλυψη ζημιών των εταιρειών κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης λόγω ανεπαρκούς παραγωγικότητας, καθώς και άλλων ζημιών λόγω της τρέχουσας έλλειψης ανταγωνιστικότητας. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η καταβολή 450 εκατ. DM για την κάλυψη ζημιών αποτελούσε προϋπόθεση για την εξαγορά των ναυπηγείων Warnow Werft, και τούτο ελήφθη υπόψη στον προσωρινό ισολογισμό. Ως εκ τούτου, ο ισολογισμός αυτός περιελάμβανε και θέσεις οι οποίες δεν αναφέρονταν άμεσα στα προς μεταβίβαση περιουσιακά στοιχεία, αλλά περιείχαν τα ποσά που έλαβε η KWW για την κάλυψη ζημιών από τις συμβάσεις ναυπήγησης. Τα ποσά αυτά αποτελούν κρατικές ενισχύσεις.
- (87) Το ότι μέρος της ενίσχυσης κατεβλήθη σε μη μετρητά αποσαφηνίζεται στην απόφαση της Επιτροπής που κοινοποιήθηκε στη Γερμανία στις 17 Ιανουαρίου 1994, και η οποία αναφέρει τα εξής ως προς τη χορήγηση της δεύτερης δόσης: «... 617,1 εκατ. DM λειτουργικής ενίσχυσης, από τα οποία τα 113,5 εκατ. DM θα καταβληθούν σε μετρητά, με 66,9 εκατ. DM ως «Wettbewerbshilfe» και 46,6 εκατ. DM για την κάλυψη μέρους των ζημιών από συμβάσεις υπογραφείσες μετά την 1.7.1990...». Από αυτά προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος της εγκριθείσας λειτουργικής ενίσχυσης, και συγκεκριμένα τα 257,4 εκατ. ευρώ (503,6 εκατ. DM), ενεκρίθησαν ως ενίσχυση σε μη μετρητά.
- (88) Η KWW δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι ποτέ δεν προσέβαλε τις αποφάσεις κατά τα μέρη που αφορούν τις ενισχύσεις σε μη μετρητά διότι η Επιτροπή έχει εκδώσει θετική απόφαση. Ο χαρακτηρισμός της μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων ως κρατικής ενίσχυσης επιβάρυνε την KWW τόσο ώστε, εάν δεν συμφωνούσε, η προσφυγή κατά της απόφασης αυτής θα γινόταν αποδεκτή. Η Επιτροπή χαρακτήρισε τα μέτρα ως κρατική ενίσχυση και εξέτασε τη συμβατότητά τους με την κοινή αγορά. Τούτο σημαίνει ότι η Επιτροπή ήταν σε θέση να επιβάλει όρους για να αποδεχθεί τις δεσμεύσεις της Γερμανίας, με άμεση επίπτωση στις δραστηριότητες του δικαιούχου. Σε μια τέτοια περίπτωση, η αίτηση ακύρωσης της απόφασης κρίνεται παραδεκτή⁽⁸⁾.
- (89) Η Επιτροπή πραγματοποίησε σε βάθος ανάλυση των ποσών της ενίσχυσης τα οποία έλαβε η KWW μετά την έγκριση, και τούτο βάσει όλων των διαθέσιμων στοιχείων. Μετά τη λεπτομερή εξέταση του ισολογισμού πριν από την ιδιωτικοποίηση, του ισολογισμού της εξαγοράς, των εκθέσεων spill-over από το γραφείο Arthur Anderson, της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης και της σύμβασης ιδιωτικοποίησης, φαίνεται ότι τα ναυπηγεία δεν έλαβαν τη λειτουργική ενίσχυση, ισο-
- δύναμη με την απαλοιφή παλαιών οφειλών ύψους 42,1 εκατ. ευρώ (82,4 εκατ. DM), που είχε εγκρίνει η Επιτροπή με την απόφαση της 3ης Μαρτίου 1993.
- (90) Και πράγματι, η απαλοιφή αυτή θα αποτελούσε κρατική ενίσχυση μόνο εάν ο δικαιούχος διατηρούσε το ενεργητικό του ελεύθερο από τις παλαιές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (ή εάν μεταβιβάζονταν τα στοιχεία ενεργητικού σε νέα δημιουργούμενη εταιρεία, όπως στην προκειμένη περίπτωση). Ωστόσο, ο ισολογισμός της εξαγοράς της KWW δεν συμπεριλαμβάνει μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων χωρίς τις απαλειφθείσες υποχρεώσεις, οπότε και θα ανέκυπτε θέμα λειτουργικής ενίσχυσης. Επειδή το δάνειο που απαλειφθηκε λίγο πριν από την ιδιωτικοποίηση αποτελούσε υποχρέωση της WW (μια κρατικής επιχείρησης), το δημόσιο, ως πρώην μέτοχος, αποτελούσε τον μόνο δικαιούχο και δεν μεταβίβασε το πλεονέκτημα αυτό στην νέα εταιρεία. Κατά τα φαινόμενα τα ναυπηγεία δεν επωφελήθηκαν από αυτή τη λειτουργική ενίσχυση, την οποία είχε εγκρίνει η Επιτροπή.
- (91) Τέλος, και σύμφωνα με την έκθεση spill-over, δεν μεταβιβάθηκαν στην KWW οι συμβάσεις για τα μεγάλα σκάφη μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων (cash carriers). Αν και η κάλυψη των ζημιών από τις συμβάσεις αυτές συμπεριλήφθηκε στη λειτουργική ενίσχυση των 315,5 εκατ. ευρώ (617,1 εκατ. DM), η οποία εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 17 Ιανουαρίου 1994, η KWW δεν ανέλαβε την υποχρέωση εκτέλεσης των συμβάσεων αυτών. Έτσι, η KWW δεν ήταν δυνατόν να λάβει αντιστάθμιση για τις προβλεπόμενες ζημιές από τις συμβάσεις αυτές. Για το λόγο αυτόν, δεν υπάρχει λόγος να αντισταθμισθεί η ενίσχυση των 17,7 εκατ. ευρώ (34,6 εκατ. DM), την οποία δεν έλαβε η KWW. Όπως προαναφέρθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 12 έως 20, αυτό το τελευταίο ποσό δεν συμπεριλήφθηκε στο ποσό των 230,08 εκατ. ευρώ (450,0 εκατ. DM) που αναφερόταν στην έκθεση spill-over για την κάλυψη ζημιών.
- (92) Η KWW έλαβε επενδυτική ενίσχυση από το κρατίδιο Mecklenburg-Vorpommern κατά 8 εκατ. ευρώ (15,6 εκατ. DM) χαμηλότερη.

«Wettbewerbshilfe»

- (93) Η KWW και η Γερμανία υποστηρίζουν ακόμη ότι, εάν η Επιτροπή κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η διαφορά μεταξύ των πραγματικών και των προβλεφθέντων ζημιών είχε το χαρακτήρα κρατικής ενίσχυσης, εν πάση περιπτώσει θα ήταν μικρότερη από αυτή που προβάλλει η Επιτροπή. Τα 31,955 εκατ. ευρώ (62,5 εκατ. DM) της Wettbewerbshilfe δεν προορίζονταν για την κάλυψη ζημιών αλλά για την αντιστάθμιση των μειονεκτημάτων που αντιμετώπιζαν όλες οι γερμανικές ναυπηγικές επιχειρήσεις λόγω της γεωγραφικής τους θέσης στη Γερμανία και στην Ευρώπη.

(8) Υπόθεση T-296/97 Alitalia κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-3871, παράγραφος 74.

- (94) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, όπως προαναφέρθηκε, η σύμβαση ιδιωτικοποίησης και η σχετική αιτιολογική έκθεση περιείχαν λεπτομερή στοιχεία για τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης των ναυπηγείων. Στα έγγραφα αυτά το συνολικό ύψος των ενισχύσεων για κάλυψη ζημιών κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης υπολογίζεται σε 285,096 εκατ. ευρώ (557,6 εκατ. DM). Το ποσό αυτό συμπεριλάμβανε 230,081 εκατ. ευρώ (450 εκατ. DM) για την κάλυψη ζημιών, 37,32 εκατ. ευρώ (73 εκατ. DM) ως Wettbewerbs-hilfe και 17,69 εκατ. ευρώ (34,6 εκατ. DM) για ζημίες από μια μη ολοκληρωθείσα σύμβαση την οποία ανέλαβε η Treuhandanstalt.
- (95) Ως Wettbewerbs-hilfe η KWW έλαβε μόνο 31,955 εκατ. ευρώ (62,5 εκατ. DM) αντί των εγκεκριμένων 37,3 εκατ. ευρώ (73 εκατ. DM). Το ποσό της Wettbewerbs-hilfe εγκρίθηκε για την κάλυψη ζημιών κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης. Για το λόγο αυτόν η Επιτροπή συμπεριέλαβε την αντιστάθμιση της μη καταβληθείσας Wettbewerbs-hilfe στη συνολική εγκριθείσα ενίσχυση για κάλυψη ζημιών.
- (96) Ακόμη και αν κάποιος ασπαζόταν τα επιχειρήματα της KWW, αυτά δεν θα επηρέαζαν την αξιολόγηση της Επιτροπής. Δεν αμφισβητείται το ότι η KWW έλαβε ενίσχυση χαρακτηριζόμενη ως Wettbewerbs-hilfe. Είτε προοριζόταν για την κάλυψη ζημιών είτε όχι, η Wettbewerbs-hilfe αποτέλεσε έσοδο και μείωσε τις ζημίες. Ως εκ τούτου, οι ανάγκες σε λειτουργικές ενισχύσεις για την κάλυψη ζημιών ήταν χαμηλότερες. Το επιχείρημα της KWW ότι πρέπει να μη ληφθεί καθόλου υπόψη η Wettbewerbs-hilfe δεν ευσταθεί και συνεπώς πρέπει να απορριφθεί.
- Εποπτικές και ερευνητικές εξουσίες**
- (97) Επίσης, η Γερμανία θέτει σε αμφισβήτηση και τις εποπτικές εξουσίες της Επιτροπής που αποσκοπούν στη διαπίστωση αν οι ενισχύσεις χρησιμοποιήθηκαν για τους τεθέντες στόχους. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι δηλώνεται σαφώς στις εγκριτικές αποφάσεις της για τις ενισχύσεις κάλυψης ζημιών ότι η Επιτροπή θα χρησιμοποιούσε όλες τις εποπτικές και ερευνητικές εξουσίες της για να βεβαιωθεί ότι τα ναυπηγεία στα νέα ομόσπονδα κρατίδια θα ελάμβαναν μόνο τις ενισχύσεις που ήταν αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή τους.
- (98) Η Επιτροπή δεν συμφωνεί με τη Γερμανία ως προς το ότι η φράση στις αποφάσεις της που αναφέρεται στις εποπτικές και ερευνητικές εξουσίες της Επιτροπής αφορά μόνο τη χρονική στιγμή κατά την οποία αξιολογήθηκαν οι εκτιμήσεις και εγκρίθηκαν οι δόσεις. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να υπομνησθούν τόσο οι ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης, και πρωτίστως το ότι, σύμφωνα με την οδηγία 92/68/ΕΟΚ, η λειτουργική ενίσχυση έπρεπε να καταβληθεί πριν από το τέλος του 1993, όσο και το γεγονός ότι η ίδια οδηγία επέβαλλε στη Γερμανία την υποχρέωση να υποβάλλει εκθέσεις. Με βάση τα προαναφερόμενα, η δέσμευση της Επιτροπής έναντι του Συμβουλίου μπορεί να ερμηνευθεί μόνο ως αποσκοπούσα στην εξασφάλιση του πραγματικού περιορισμού της ενίσχυσης στα απολύτως αναγκαία για την αναδιάρθρωση
- (99) Όσον αφορά τις εποπτικές υποχρεώσεις, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 10α παρ. 2 στοιχείο δ) της οδηγίας 90/684/ΕΟΚ, η Γερμανία έπρεπε να δώσει στην Επιτροπή αποδεικτικά στοιχεία, με τη μορφή ετησίων εκθέσεων από ανεξάρτητους ορκωτούς λογιστές ότι οι καταβολές ενίσχυσης περιορίζονταν αυστηρά στις δραστηριότητες των ναυπηγείων που βρίσκονταν στην πρώην Ανατολική Γερμανία. Αυτές οι αποκαλούμενες εκθέσεις spill-over υποβάλλονταν στην Επιτροπή μέχρι το τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης (τέλη του 1995), με σκοπό την τεκμηρίωση του ότι οι ενισχύσεις χρησιμοποιούνταν αποκλειστικά για την KWW. Πέρα από τα στοιχεία αυτά, οι εκθέσεις περιλάμβαναν και στοιχεία για τη συγκεκριμένη χρήση των ενισχύσεων.
- (100) Η Γερμανία υποστηρίζει ότι το ότι υπέβαλλε στην Επιτροπή στοιχεία μετά την έγκριση των ενισχύσεων, και ιδίως τις εκθέσεις spill-over, δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση ότι η Επιτροπή έχει αρμοδιότητα να επαληθεύει εκ νέου την αναγκαιότητα της ενίσχυσης. Οι εκθέσεις spill-over υποβάλλονταν για να αποδείξουν ότι δεν υπήρχε διάχυση (spill-over) από τα ναυπηγεία προς άλλες επιχειρήσεις. Όμως, το νόημα και ο σκοπός των εκθέσεων αυτών δεν ήταν να καταδείξουν το πραγματικό ύψος των ζημιών. Τα στοιχεία σχετικά με τη χρήση των ενισχύσεων που περιλαμβάνονταν στις εκθέσεις αυτές σκοπό είχαν απλώς να συμβάλουν στην κατάδειξη με διαφανή τρόπο του ότι, με γνώμονα το σκοπό των ελέγχων για τυχόν διάχυση, καμία ενίσχυση δεν μεταβιβαζόταν από τον επενδυτή σε άλλες επιχειρήσεις.
- (101) Η Γερμανία παραβλέπει το γεγονός ότι και οι δύο εγκριτικές αποφάσεις περιλαμβάνουν δεσμεύσεις ως αντάλλαγμα για τη χορήγηση των λειτουργικών ενισχύσεων για την κάλυψη ζημιών, και τούτο για την αποφυγή υπερκάλυψης των ζημιών. Υπό το πρίσμα των δεσμεύσεων αυτών, περαιτέρω συζητήσεις ως προς τις εποπτικές εξουσίες της Επιτροπής φαίνονται περιττές, δεδομένου ότι δεν μπορεί να τεθεί σοβαρά το ερώτημα αν η Επιτροπή έχει την εξουσία, ή ακόμη και την υποχρέωση, να αξιολογεί τις συνέπειες από τη μη τήρηση των βασικών προϋποθέσεων για την έγκριση μιας ενίσχυσης. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η Επιτροπή οφείλει να επιμένει στην ανάκτηση των ενισχύσεων, οι οποίες πρέπει να θεωρούνται ασύμβατες και παράνομες, δηλαδή χορηγηθείσες χωρίς την έγκριση της Επιτροπής.
- (102) Η Επιτροπή συμφωνεί με τη Γερμανία ως προς την παρατήρηση ότι σκοπός των εκθέσεων spill-over ήταν να αποδεικνύουν ότι καμία ενίσχυση για την αναδιάρθρωση των ναυπηγείων δεν είχε μεταβιβασθεί ούτε «διαχυθεί» προς άλλες επιχειρήσεις, όπως προς τη μητρική εταιρεία των ναυπηγείων. Ωστόσο, η παρακολούθηση της χρήσης των ενισχύσεων σύμφωνα με τις εγκριτικές αποφάσεις περιελάμβανε και την παρακολούθηση των σκοπών για τους οποίους προοριζόνταν, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλες οι ενισχύσεις χρησιμοποιούνταν για την αναδιάρθρωση των ναυπηγείων.

(103) Η σύννομη χρήση των ενισχύσεων για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζονταν αποτελούσε ουσιώδες μέρος της εποπτείας. Τούτο καταδεικνύεται και από τη δομή και το περιεχόμενο των εκθέσεων spill-over, στις οποίες η επεξήγηση της χρήσης των ενισχύσεων κατελάμβανε σημαντικό μέρος. Τα σχετικά στοιχεία θεωρήθηκε ιδιαίτερα σημαντικό να συμπεριλαμβάνονται στις εκθέσεις αυτές, για να δίδονται στην Επιτροπή όλες οι αναγκαίες πληροφορίες για την παρακολούθηση της σύννομης χρήσης των ενισχύσεων σύμφωνα με τις εγκριτικές αποφάσεις και τη δέσμευση προς το Συμβούλιο.

Ημερομηνίες των ερευνών της Επιτροπής

(104) Ένα ακόμη κοινό επιχείρημα που προβάλλεται τόσο από την ΚWW όσο και από τη Γερμανία είναι ότι η Επιτροπή γνώριζε ήδη από το 1996, όταν υποβλήθηκε η τελευταία έκθεση spill-over προς την Επιτροπή, ότι οι πραγματικές ζημιές ήταν σημαντικά χαμηλότερες από τις προβλεφθείσες. Όμως, η Επιτροπή άρχισε να ερευνά την υπόθεση μόλις το 1999.

(105) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, όπως αναφέρεται και στην απόφαση για κίνηση της διαδικασίας, η τελευταία υποβληθείσα έκθεση spill-over καλύπτει την περίοδο έως την 31 Δεκεμβρίου 1995. Το παράρτημα 2 της έκθεσης αυτής περιέχει στη σελίδα 1 πίνακα με τις ενισχύσεις που είχαν ληφθεί έως την 31 Δεκεμβρίου 1995. Σύμφωνα με τον πίνακα αυτόν, οι ενισχύσεις που είχαν χρησιμοποιηθεί έως την ημερομηνία αυτή για την κάλυψη ζημιών ανέρχονταν σε 256,817 εκατ. ευρώ (502,291 εκατ. DM), ενώ οι καταβληθείσες ενισχύσεις είχαν ανέλθει σε 262,0 εκατ. ευρώ (512,5 εκατ. DM). Επειδή δε ήταν πιθανό να χρειάζονταν τα υπόλοιπα 5 εκατ. ευρώ μετά την 31η Δεκεμβρίου 1995, διότι δεν είχαν έως την ημερομηνία αυτή καταγραφεί όλες οι ζημιές από τις συμβάσεις που είχαν υπογραφεί έως την 31η Δεκεμβρίου 1993, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν υπήρχε λόγος να παρέμβει.

(106) Όταν υπεβλήθη η τελευταία έκθεση spill-over, η Επιτροπή δεν είχε ενδείξεις ότι η διαφορά μεταξύ των πραγματικών και των προβλεφθεισών ζημιών ήταν πράγματι σημαντικά μεγαλύτερη από εκείνη που αναφερόταν στην τελευταία έκθεση spill-over: 60,988 εκατ. ευρώ (119,284 εκατ. DM) αντί 5 εκατ. ευρώ. Επειδή δε ούτε η Γερμανία ούτε η ΚWW ενημέρωσαν την Επιτροπή σχετικά με αυτή τη μεταβολή των συνθηκών κατά το 1997, όταν έλαβαν την έκθεση του ορκωτού λογιστή που επιβεβαίωνε τα τελευταία αριθμητικά στοιχεία, η Επιτροπή δεν είχε γνώση της πραγματικής κατάστασης. Η Επιτροπή έλαβε γνώση τον Ιούλιο του 1999, όταν, κατόπιν αιτήματός της, έλαβε με επιστολή της Γερμανίας της 30ής Ιουνίου 1999 τη δήλωση του ορκωτού λογιστή της 25ης Απριλίου 1997. Επειδή η δήλωση αυτή απευθυνόταν μόνο στη Γερμανία, και ουδέποτε είχε υποβληθεί στην Επιτροπή, η Επιτροπή δεν είχε γνώση της πραγματικής κατάστασης έως τον Ιούλιο του 1999. Ως προς αυτό, η Επιτροπή επιθυμεί να τονίσει ότι η Γερμανία δεν παρουσίασε

κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η Επιτροπή ήταν ενήμερη, όπως υποστηρίζει η Γερμανία.

Χρήση των ενισχύσεων σύμφωνα με τους σκοπούς τους

(107) Η ΚWW υποστηρίζει ότι οι ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση χρησιμοποιήθηκαν σύμφωνα με τους τεθέντες στόχους τους, δεδομένου ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής δεν ενέκριναν τις ενισχύσεις συγκεκριμένα για την κάλυψη ζημιών, αλλά αφορούσαν εν γένει λειτουργικές ενισχύσεις. Οι ενισχύσεις φέρονται ως χρησιμοποιηθείσες για την αναδιάρθρωση των ναυπηγείων, οπότε και σύμφωνα με τους τεθέντες στόχους.

(108) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι και οι δύο αποφάσεις της, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στη Γερμανία τον Μάρτιο του 1993 και τον Ιανουάριο του 1994, αναφέρουν ποσά εγκριθέντα με σκοπό την κάλυψη ζημιών. Η πρώτη απόφαση εγκρίνει ρητά 6 εκατ. ευρώ (11,7 εκατ. DM) και η δεύτερη 23,82 εκατ. ευρώ (46,6 εκατ. DM) για την κάλυψη μέρους των ζημιών από συμβάσεις υπογραφείσες μετά την 1η Ιουλίου 1990. Τα ποσά αυτά προορίζονταν για την κάλυψη συγκεκριμένων ζημιών, ενώ όλες οι άλλες λειτουργικές ενισχύσεις δεν είχαν ως στόχο την κάλυψη συγκεκριμένων ζημιών, αλλά τούτο δεν μπορεί να σημαίνει ότι προορίζονταν για άλλους σκοπούς. Στην κοινοποίηση προς τη Γερμανία αναφερόταν σαφώς ως σκοπός των ενισχύσεων η κάλυψη ζημιών.

(109) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η συμφωνία ιδιωτικοποίησης και τα συνοδευτικά της έγγραφα περιλάμβαναν λεπτομερή απαρίθμηση των διαφόρων μορφών ενίσχυσης. Το ποσό με προορισμό την κάλυψη ζημιών κατά την περίοδο αναδιάρθρωσης ανέρχεται σε 285 εκατ. ευρώ (557,6 εκατ. DM). Η ίδια κατανομή των ενισχύσεων σε διάφορες κατηγορίες χρησιμοποιείται και στις εκθέσεις spill-over, οι οποίες αποτέλεσαν τη βάση για την παρακολούθηση από την Επιτροπή της χρήσης των ενισχύσεων για τους συγκεκριμένους σκοπούς της αναδιάρθρωσης. Οι δύο αποφάσεις της, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στη Γερμανία το Μάρτιο του 1993 και τον Ιανουάριο του 1994, ενέκριναν λειτουργικές ενισχύσεις με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη ζημιών κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης.

(110) Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της ότι η ρευστοποίηση προβλέψεων για εγγυήσεις ναυλώσεων ύψους [...] (*ευρώ [...] DM] και εγγυήσεων ιδίων κεφαλαίων ύψους [...] ευρώ [...] DM] – ήτοι συνολικά [...] ευρώ [...] DM] – δεν ελήφθησαν υπόψη στις εκθέσεις spill-over. Οι δαπάνες αυτές, οι οποίες αποδόθηκαν εσφαλμένα στις συμβάσεις ναυπηγησης, πραγματοποιήθηκαν μετά το τέλος του 1995. Ωστόσο, ακόμη και αν αυτές οι δαπάνες εγγυήσεων ληφθούν υπόψη, οι ζημιές κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης παραμένουν σημαντικά χαμηλότερες από τις ενισχύσεις που προορίζονταν για την κάλυψή τους.

(*) Τμήματα του κειμένου αυτού έχουν διαγραφεί έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η μη δημοσιοποίηση των εμπιστευτικών πληροφοριών· τα τμήματα αυτά είναι εντός αγκυλών και σημειώνονται με αστερίσκο.

- (111) Αν και η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί να λάβει υπόψη της και τις δαπάνες για τις εγγυήσεις ναύλωσης και ιδίων κεφαλαίων, επειδή από τη φύση τους συνδέονται με συγκεκριμένες συμβάσεις και πραγματοποιούνται μετά την παράδοση των σκαφών, η ίδια συλλογιστική δεν μπορεί να ισχύσει και για τις δαπάνες αναδιάρθρωσης που επιβάρυναν την επιχείρηση μετά το Δεκέμβριο του 1995. Και πράγματι, η σύμβαση ιδιωτικοποίησης σαφώς ανέφερε ότι η εταιρεία όφειλε κατ'ελάχιστον να χρησιμοποιήσει συγκεκριμένο αριθμό εργαζομένων μέχρι το τέλος του 1995. Εάν αυτή η δέσμευση δεν τηρείτο και χρησιμοποιούνταν λιγότεροι εργαζόμενοι, προβλέπονταν αυστηρά πρόστιμα. Όλες οι ενισχύσεις που ενεκρίθησαν από την Επιτροπή για παύση λειτουργίας και κάλυψη ζημιών μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν μόνο κατά την περίοδο αναδιάρθρωσης που έληγε τον Δεκέμβριο του 1995. Ως εκ τούτου, ήταν σαφές εξ αρχής ότι, εάν η KWW ήθελε να απολύσει υπεράριθμους εργαζόμενους, θα έπρεπε να περιμένει μέχρι το τέλος του 1995, οι δε σχετικές δαπάνες δεν θα μπορούσαν να καλυφθούν με ενισχύσεις παύσης λειτουργίας ή κάλυψης ζημιών. Αυτό το χρονοδιάγραμμα ήταν απόλυτα σαφές από την αρχή της ιδιωτικοποίησης. Πρώτον, δεν είναι δυνατόν να αλλάξει αυτή συλλογιστική και να συνδεθούν οι δαπάνες αναδιάρθρωσης που ανελήφθησαν μετά το Δεκέμβριο του 1995 με συμβάσεις που εκτελέστηκαν πριν από την ημερομηνία αυτή. Δεύτερον, η αναδιάρθρωση που πραγματοποιήθηκε μετά το 1995 ήταν φυσικό να μην οδηγήσει σε μείωση των εξόδων από συμβάσεις που εκτελέστηκαν πριν από την ημερομηνία αυτή. Τρίτον, η πρόβλεψη της σύμβασης ιδιωτικοποίησης η οποία υποχρεώνει την εταιρεία να απασχολήσει ορισμένο αριθμό εργαζομένων αποτελεί εξωγενή και χωριστή δέσμευση, η οποία δεν μπορεί να συνδεθεί με συγκεκριμένες συμβάσεις.
- (112) Όσον αφορά το επιχείρημα της KWW ότι οι ενισχύσεις χρησιμοποιήθηκαν για την αναδιάρθρωση των ναυπηγείων, οπότε και σύμφωνα με τους τεθέντες στόχους τους, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, από τη στιγμή που οι πραγματικές ζημιές κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης ήταν χαμηλότερες των ενισχύσεων που κατεβλήθησαν για την κάλυψή τους, το πλεόνασμα είναι δυνατόν να χρησιμοποιήθηκε για διαφορετικούς σκοπούς. Πάντως, και σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, όλες οι άλλες κατηγορίες ενισχύσεων αναδιάρθρωσης για τις οποίες εδόθη έγκριση χρησιμοποιήθηκαν πλήρως για τον τεθέντα σκοπό. Επειδή δε όλα τα ποσά και οι κατηγορίες περιορίζονταν αυστηρά από τις αποφάσεις της Επιτροπής, δεν υπήρχε περιθώριο για να χρησιμοποιηθούν πρόσθετες ενισχύσεις αναδιάρθρωσης.
- (113) Ελλείπει περαιτέρω εξηγήσεων από την KWW και τη Γερμανία σχετικά με την πραγματική χρήση των υπόλοιπων 55,423 εκατ. ευρώ (108,399 εκατ. DM), και σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση ύψους 55,423 εκατ. ευρώ (108,399 εκατ. DM) δεν χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς που είχαν εγκριθεί από την Επιτροπή.

Ύψος του υπερβάλλοντος ενίσχυσης

- (114) Σύμφωνα με τις αποφάσεις με τις οποίες η Επιτροπή ενέκρινε τις ενισχύσεις, τα ναυπηγεία μπορούν να λάβουν τις ενισχύσεις που είναι αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή τους, η δε Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση να παρακολουθήσει την τήρηση της διάταξης αυτής. Για το λόγο αυτόν, μόνο η κάλυψη των πραγματικών ζημιών μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με τις εγκριτικές αποφάσεις της Επιτροπής.
- (115) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι μόνο οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν σύμφωνα με τις εγκριτικές αποφάσεις της και ικανοποιούν τους όρους χορήγησης των ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένου του σκοπού για τον οποίο προορίζονταν οι ενισχύσεις, μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με τις αποφάσεις της Επιτροπής, οπότε και με την κοινή αγορά. Ως εκ τούτου, οι ενισχύσεις που δεν ικανοποιούν τους όρους αυτούς αυτομάτως εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των εγκριτικών αποφάσεων και καθίστανται ασύμβατες.
- (116) Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η συνολική ενίσχυση που ενέκρινε για την αναδιάρθρωση της KWW ανέρχεται σε 637,5 εκατ. ευρώ (1 246,9 εκατ. DM). Σχετικά με τη λειτουργική ενίσχυση, η Επιτροπή σημειώνει το ότι η KWW δεν έλαβε τα 42,1 εκατ. ευρώ (82,400 εκατ. DM) που αντιστοιχούσαν στην απαλοιφή παλαιών οφειλών, καθώς και ότι η KWW έλαβε 5,4 εκατ. ευρώ (10,5 εκατ. DM) λιγότερα από τα εγκριθέντα ως Wettbewerbshilfe.
- (117) Επειδή η KWW δεν εκτέλεσε τις συμβάσεις για τη ναυπήγηση των μεγάλων σκαφών μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων (cash carriers), προφανώς δεν μπορούσε να λάβει ενίσχυση για την κάλυψη των ζημιών από τις συμβάσεις αυτές. Όπως έχει προαναφερθεί, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη η μη καταβολή των αντιστοιχών ενισχύσεων.
- (118) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την έκθεση του ορκωτού λογιστή σχετικά με τις ενισχύσεις που έλαβε η KWW έως την 31η Δεκεμβρίου 1995, 230,08 εκατ. ευρώ (450 εκατ. DM) εχορηγήθηκαν απευθείας για την κάλυψη ζημιών και 31,95 εκατ. ευρώ (62,5 εκατ. DM) ως αντιστάθμιση για τη μη ληφθείσα Wettbewerbshilfe, ήτοι συνολικά 262 εκατ. ευρώ (512,5 εκατ. DM) για την κάλυψη των ζημιών κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσής της.
- (119) Η Επιτροπή επισημαίνει ακόμη ότι από τα έγγραφα που υπεβλήθησαν από τη Γερμανία με επιστολή της 30ής Ιουνίου 1999, καθώς και από την έκθεση του ορκωτού λογιστή της 25ης Απριλίου 1997, προκύπτει ότι οι ζημιές προς κάλυψη με τις εγκριθείσες ενισχύσεις ανέρχονταν μόλις σε 201,048 εκατ. ευρώ (393,216 εκατ. DM) στις 31 Δεκεμβρίου 1996. Εάν ληφθούν υπόψη οι προαναφερθείσες πρόσθετες ζημιές από ορισμένες εγγυήσεις, το ποσό αυτό θα πρέπει να αυξηθεί κατά [...] ευρώ [...] DM, σε 206,613 εκατ. ευρώ (404,101 εκατ. DM).

(120) Με βάση τα προαναφερόμενα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι από τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της προκύπτει ότι η KWW έλαβε 262,037 εκατ. ευρώ (512,5 εκατ. DM) ως ενίσχυση για την κάλυψη των ζημιών κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσής της, ενώ οι πραγματικές ζημιές κατά την αναδιάρθρωση αυτή ανήλθαν σε 206,613 εκατ. ευρώ (404,101 εκατ. DM). Έτσι, η KWW έλαβε 55,423 εκατ. ευρώ (108,399 εκατ. DM) ως υπερβάλλον ενίσχυσης για την κάλυψη ζημιών.

(121) Πάντως, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της το ότι η Kvaerner δεν έλαβε 42,1 εκατ. ευρώ (82,4 εκατ. DM) ως λειτουργική ενίσχυση για τις ανάγκες της αναδιάρθρωσης, αν και αυτή είχε εγκριθεί από την Επιτροπή. Έτσι, το ποσό αυτό μπορεί να αφαιρεθεί από το υπερβάλλον ενίσχυσης για κάλυψη ζημιών. Ο συμψηφισμός του υπερβάλλοντος ενίσχυσης για κάλυψη ζημιών με τη μη ληφθείσα λειτουργική ενίσχυση κρίνεται ότι είναι σύμφωνος με τη δέσμευση που ανέλαβε η Επιτροπή στις εγκριτικές αποφάσεις της, να φροντίσει ώστε ο δικαιούχος να λάβει μόνο τις ενισχύσεις που ήταν αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή του. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ανακτηθεί μόνο το ποσό των 13 293 077 ευρώ (25 999 000 DM).

Εξήγηση του δανείου των 400 εκατ. DM που φέρεται να χορηγήθηκε από την KWW στην Kvaerner a.s.

(122) Αν και η Επιτροπή δεν κίνησε τη διαδικασία ως προς το θέμα αυτό, η KWW έδωσε την ακόλουθη εξήγηση για τη μεταφορά μετρητών ύψους περίπου 400 εκατ. DEM 400, η οποία αναφέρθηκε από τον Τύπο της Γερμανίας στις 12 Ιουνίου 1999 και προκάλεσε την αίτηση πληροφόρησης εκ μέρους της Επιτροπής (βλέπε αιτιολογική σκέψη 1).

(123) Ο όμιλος Kvaerner είχε υιοθετήσει ένα σύστημα κεντρικής διαχείρισης (cash pooling), στο πλαίσιο του οποίου όλες οι εισροές μετρητών από τις διάφορες εταιρείες του ενοποιούνταν, πραγματοποιούνταν δε και όλες οι σχεδιαζόμενες πληρωμές μετρητών (για υποχρεώσεις ή άλλες). Η KWW προσχώρησε στο σύστημα αυτό το 1998, οι δε εισφορές της έλαβαν τη μορφή επιστρεπτών δανείων από την KWW προς τη μητρική της εταιρεία, την Kvaerner a.s.

(124) Θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά την υιοθέτηση του συστήματος συγκέντρωσης των μετρητών (cash concentration) μέσω της Kvaerner a.s.: [...]

(125) Το ποσό των συγκεντρωθέντων μετρητών του συστήματος «cash pooling» έφθασε στο μέγιστο ύψος των 172,877 εκατ. ευρώ τον Ιούνιο του 1999 (στον Τύπο διέρρευσε ένα εσφαλμένα υψηλότερο ποσό 200 εκατ. ευρώ), από αυτά δε τα [...] ευρώ χρησίμευσαν ως διασφαλίσεις για εγγυήσεις. Οι υποχρεώσεις της KWW εξοφλήθηκαν αμέσως μετά από τα συγκεντρωθέντα μετρητά, με αποτέλεσμα τη μείωση των μετρητών αυτών κατά [...] ευρώ, οπότε απέμειναν ως «ελεύθερα» μετρητά περίπου [...] ευρώ.

(126) Τα συνολικά μετρητά που ήταν διαθέσιμα τον Ιούνιο του 1999 προέρχονταν από τη θετική ταμειακή ροή που είχε σημειωθεί μεταξύ 1996 και 1998, από πληρωμές εκ

μέρους πλοιοκτητών για παραδόσεις κατά το 1998 και στις αρχές του 1999, και από σημαντικές προκαταβολές στο πλαίσιο ιδιαίτερα μεγάλων συμβάσεων ναυπήγησης (οι πληρωμές αυτές μεταξύ μέσων του 1998 και Ιουνίου 1999 ανήλθαν σε [...] ευρώ). Ο προσωρινός χαρακτήρας του μέγιστου ύψους των μετρητών που σημειώθηκε τον Ιούνιο του 1999 και ο συσχετισμός του με τις προκαταβολές προκύπτουν από το γεγονός ότι στα τέλη του 1999 τα συγκεντρωμένα μετρητά ανέρχονταν μόλις σε [...] ευρώ υπέρ της KWW, σε σύγκριση με τις προκαταβολές για νέες παραγγελίες, οι οποίες εκείνη την εποχή ανέρχονταν σε [...] ευρώ.

(127) Από τα ως άνω στοιχεία προκύπτει ότι η μεταφορά μετρητών την οποία ανέφερε ο γερμανικός Τύπος το 1999 δεν φαίνεται να απορρέει από το υπερβάλλον ενίσχυσης που χορηγήθηκε κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης που έληξε το 1995.

VI. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

(128) Όπως εξηγείται στην απόφαση για κίνηση της διαδικασίας από την Επιτροπή, ο γερμανικός Τύπος ανέφερε στις 12 Ιουνίου 1999 ότι η Kvaerner Warnow Werft είχε χορηγήσει στη μητρική της εταιρεία Kvaerner a.s. δάνειο ύψους περίπου 400 εκατ. DM. Με επιστολή της 16ης Ιουνίου 1999, η Επιτροπή ζήτησε από τη Γερμανία λεπτομερή στοιχεία σχετικά με την προέλευση των χορηγηθέντων κεφαλαίων, έτσι ώστε να βεβαιωθεί ότι τα κεφάλαια αυτά δεν περιείχαν υπόλοιπα της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης που είχε καταβληθεί στην εταιρεία αυτή κατά την περίοδο 1993-1995, ή οποιαδήποτε άλλα στοιχεία ενίσχυσης. Η Γερμανία έδωσε τελικά όλα τα αναγκαία στοιχεία με επιστολή της 16ης Σεπτεμβρίου 1999. Περαιτέρω στοιχεία ως προς την προκαταρκτική διαδικασία περιέχονται στα σημεία I.1 και I.2 της απόφασης για κίνηση της διαδικασίας.

(129) Με επιστολή της 29ης Φεβρουαρίου 2000, η Επιτροπή κοινοποίησε στη Γερμανία την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με την προαναφερθείσα ενίσχυση⁽⁹⁾. Όπως αποφάνθηκε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-74/00 P και C-75/00 P⁽¹⁰⁾, «ελλείψει σχετικού νομοθετήματος, η θεμελιώδης επιταγή της ασφάλειας δικαίου αντιτίθεται στη δυνατότητα της Επιτροπής να καθυστερεί επ' αόριστον την άσκηση των εξουσιών της». Στην προκειμένη διαδικασία, τούτο δεν φαίνεται να έχει ενδιαφέρον, διότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, ο οποίος θεσπίζει λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ⁽¹¹⁾, περιλαμβάνει και διάταξη για τη διάρκεια της έρευνας. Δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφοι 6 και 7 του εν λόγω κανονισμού, «η Επιτροπή προσπαθεί κατά το δυνατόν να λάβει απόφαση εντός προθεσμίας 18 μηνών από την έναρξη της διαδικασίας. ... Μετά την εκπνοή της αναφερόμενης στο άρθρο 6 προθεσμίας, και εάν το ζητήσει το οικείο κράτος μέλος, η Επιτροπή λαμβάνει απόφαση εντός δύο μηνών, βάσει των πληροφοριών που διατίθεται». Η Επιτροπή δηλώνει ότι η Γερμανία δεν ζήτησε να εφαρμοσθεί η διάταξη αυτή.

⁽⁹⁾ Βλέπε υποσημείωση 3.

⁽¹⁰⁾ Falck SpA και Acciaierie di Bolzano SpA κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-7869, παράγραφος 140, σχετικά με την υπόθεση 59/62 Geigy κατά Επιτροπής, Συλλογή 1972, σ. 787, παράγραφος 21.

⁽¹¹⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 2003.

(130) Ακόμη, τόσο η Γερμανία, με επιστολή της 4ης Ιουνίου 2003, όσο και η μητρική εταιρεία του δικαιούχου, υπέβαλαν στην Επιτροπή αίτημα, συνοδευόμενο από επιστολή του Υπουργού Βιομηχανίας και Εμπορίου της Νορβηγίας, της 5ης Ιανουαρίου 2004, να μην εκδώσει την απόφασή της έως ότου το Δικαστήριο εκδώσει τη δική του απόφαση για την υπόθεση C-181/02 P⁽¹²⁾. Για το λόγο αυτόν, η ΚWW δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι παραβιάσθηκε η θεμελιώδης απαίτηση για ασφάλεια δικαίου, διότι, επίσης, συνέχισε τις διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή, και μάλιστα υπέβαλε και νέα, αλλά όχι πειστικά έγγραφα το Μάιο του 2004.

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

(131) Η Επιτροπή τονίζει ότι όχι μόνο οι εγκριτικές αποφάσεις της για τη χορήγηση ενίσχυσης στην Kvaerner Warnow Werft ήταν συγκεκριμένες και μοναδικές, αλλά και οι όροι που αποτέλεσαν το πλαίσιο της γερμανικής επανένωσης. Πρώτα απ' όλα, οι αποφάσεις αυτές εξεδόθησαν με συγκεκριμένη νομική βάση –δηλαδή το άρθρο 1α της οδηγίας 90/684/ΕΟΚ– η οποία επιτρέπει κατ' εξαίρεση τη χορήγηση ενισχύσεων μεγάλου ύψους. Ταυτόχρονα, το Συμβούλιο έταξε βραχεία προθεσμία για την εκταμίευση της ενίσχυσης (έως τις 31 Δεκεμβρίου 1993). Επειδή δε τα προβλεπόμενα ποσά ενίσχυσης βασίζονταν μόνο σε πρόχειρες εκτιμήσεις, οι εγκριτικές αποφάσεις υπογράμιζαν ότι η Επιτροπή θα φρόντιζε ώστε τα ναυπηγεία των νέων κρατιδίων να λάβουν μόνο τις ενισχύσεις που ήταν αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή τους. Οι διατάξεις σχετικά με την εκ των υστέρων παρακολούθηση της συμβατότητας των ενισχύσεων –οι οποίες είναι ασυνήθεις και εξαιρετικές– ετέθησαν σε εφαρμογή μέσω των εκθέσεων spill-over, οι οποίες όχι μόνο εξασφάλισαν ότι καμία άλλη εταιρεία πέραν της ΚWW δεν έλαβε ενισχύσεις, αλλά έδωσαν και συγκεκριμένα στοιχεία για τα ποσά των ενισχύσεων που έλαβε η Κvaerner και τις ζημιές από ορισμένες συμβάσεις ναυπήγησης, για τις οποίες είχε εγκριθεί η κάλυψη με κρατικές ενισχύσεις.

(132) Δεδομένου ότι οι εγκριτικές αποφάσεις καθιστούσαν σαφές ότι μόνο οι ενισχύσεις που ήταν αναγκαίες για την αναδιάρθρωση θα κρίνονταν συμβατές και ότι θα διεξήγεται συγκεκριμένος έλεγχος της εξέλιξης των ζημιών από συμβάσεις ναυπήγησης, ο δικαιούχος δεν μπορεί να επικαλεσθεί την αρχή της έννομης εμπιστοσύνης. Η Επιτροπή ουδέποτε ανακοίνωσε ότι, παρά τη διατύπωση των αποφάσεών της, τις δεσμεύσεις της έναντι του Συμβουλίου και τη συγκεκριμένη παρακολούθηση των ενισχύσεων, οι ενισχύσεις για την κάλυψη ζημιών θα εθωρούντο ως κατ' αποκοπήν ποσό. Η ΚWW είχε γνώση του ότι τόσο μεγάλα ποσά ενίσχυσης, τα οποία βασίζονταν σε πρόχειρες εκτιμήσεις και υπολογίσθηκαν σε σύντομο χρονικό διάστημα, εάν χαρακτηρίζονταν κατ' αποκοπήν δεν θα ήταν συμβατά με τους προβλεπόμενους αυστηρούς ελέγχους των κρατικών ενισχύσεων.

(133) Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ποσό των 13 293 077 ευρώ (25 999 000 DM), το οποίο χορηγήθηκε ως λειτουργική ενίσχυση από τη Γερμανία στην ΚWW, δεν ήταν συμβατό με τη διάταξη των αποφάσεων της Επιτροπής που κοινοποιήθηκαν στη Γερμανία με τις επιστολές της 3ης Μαρτίου 1993

και της 17ης Ιανουαρίου 1994, σύμφωνα με την οποία τα ναυπηγεία των νέων ομόσπονδων κρατιδίων μπορούσαν να λάβουν μόνο τις ενισχύσεις που ήταν αναγκαίες για την αναδιάρθρωσή τους. Επειδή δε μόνο οι ενισχύσεις που συμμορφώνονται με τις αποφάσεις της Επιτροπής, οι οποίες εξεδόθησαν βάσει της οδηγίας 90/684/ΕΟΚ, μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την κοινή αγορά δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο ε) της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση ύψους 13 293 077 ευρώ (25 999 000 DM) είναι ασύμβατη με την κοινή αγορά, δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(134) Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, σχετικά με τις αρνητικές αποφάσεις στις περιπτώσεις παράνομων ενισχύσεων, η Επιτροπή αποφασίζει ότι το εμπλεκόμενο κράτος μέλος πρέπει να λάβει όλα τα μέτρα που είναι αναγκαία για την ανάκτηση της εν λόγω ενίσχυσης από τον δικαιούχο. Η προς ανάκτηση ενίσχυση περιλαμβάνει και τους τόκους από την ημερομηνία κατά την οποία η ενίσχυση ήταν στη διάθεση του δικαιούχου έως την ημερομηνία ανάκτησής της.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε από τη Γερμανία προς την Kvaerner Warnow Werft GmbH, ύψους 13 293 077 ευρώ (25 999 000 DM), δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

1. Η Γερμανία λαμβάνει όλα τα μέτρα που είναι αναγκαία για την ανάκτηση από τον δικαιούχο της ενίσχυσης στην οποία αναφέρεται το άρθρο 1, και η οποία χορηγήθηκε παράνομα στον εν λόγω δικαιούχο.

2. Η ανάκτηση πραγματοποιείται αμελλητί και σύμφωνα με τις διαδικασίες της οικείας εθνικής νομοθεσίας, υπό τον όρο ότι επιτρέπουν την άμεση και πλήρη εκτέλεση της παρούσας απόφασης.

3. Τα προς ανάκτηση ποσά επιβαρύνονται με τόκους για όλη την περίοδο από την ημερομηνία κατά την οποία ετέθησαν για πρώτη φορά στη διάθεση του δικαιούχου μέχρι την πραγματική ανάκτησή τους.

4. Το προς εφαρμογή επιτόκιο είναι το επιτόκιο αναφοράς για τον υπολογισμό του ισοδυνάμου επιχορήγησης περιφερειακής ενίσχυσης κατά την ημερομηνία κατά την οποία η ενίσχυση ετέθη για πρώτη φορά στη διάθεση του δικαιούχου.

⁽¹²⁾ Επιτροπή κατά Kvaerner Warnow Werft, μη εισέτι δημοσιευθείσα στη Συλλογή 2004.

5. Το επιτόκιο στο οποίο αναφέρεται η παράγραφος 4 εφαρμόζεται με τον σύνθετο τύπο και για όλη την περίοδο στην οποία αναφέρεται η παράγραφος 3. Ωστόσο, εάν έχουν παρέλθει περισσότερα των πέντε έτη μεταξύ της ημερομηνίας κατά την οποία η ενίσχυση ετέθη για πρώτη φορά στη διάθεση του δικαιούχου και της ημερομηνίας ανάκτησης, το επιτόκιο υπολογίζεται εκ νέου ανά πενταετία και με βάση το επιτόκιο αναφοράς που ισχύει κατά την ημερομηνία του νέου υπολογισμού.

Άρθρο 3

Η Γερμανία γνωστοποιεί στην Επιτροπή, εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, τα μέτρα που έλαβε ή προτίθεται να λάβει για να συμμορφωθεί με αυτή. Η γνωστοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει και τα στοιχεία που απαιτούνται στο προσαρτώμενο έντυπο.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 20 Οκτωβρίου 2004.

Για την Επιτροπή
Mario MONTI
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης 2005/374/ΕΚ

1. Υπολογισμός του προς ανάκτηση ποσού

- 1.1. Παρακαλείσθε να δώσετε τα ακόλουθα στοιχεία για τα ποσά των παράνομων κρατικών ενισχύσεων που ετέθησαν στη διάθεση του δικαιούχου:

Ημερομηνία καταβολής (*)	Ποσό της ενίσχυσης (**)	Νόμισμα	Στοιχεία του δικαιούχου

(*) Ημερομηνία κατά την οποία η ενίσχυση ή οι επιμέρους δόσεις της ενίσχυσης ετέθησαν στη διάθεση του δικαιούχου (ενόσω η ενίσχυση περιλαμβάνει πλείονες δόσεις και επιστροφές, να χρησιμοποιήσετε χωριστές γραμμές).

(**) Ποσό ενίσχυσης που ετέθη στη διάθεση του δικαιούχου, σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης.

Παρατηρήσεις:

- 1.2. Παρακαλείσθε να εξηγήσετε λεπτομερώς τον τρόπο υπολογισμού των προς καταβολή τόκων επί του ποσού της προς ανάκτηση ενίσχυσης.

2. Μέτρα ληφθέντα ή σχεδιαζόμενα για την ανάκτηση της ενίσχυσης

- 2.1. Παρακαλείσθε να περιγράψετε τα μέτρα που ήδη έχετε λάβει καθώς και εκείνα που σχεδιάζετε για την άμεση και ουσιαστική ανάκτηση της ενίσχυσης. Ακόμη, να εξηγήσετε τα εναλλακτικά μέτρα που προβλέπονται από τη νομοθεσία της χώρας σας για την ανάκτηση αυτή. Εφόσον υφίσταται, να αναφέρετε και τη νομική βάση των ληφθέντων/σχεδιαζόμενων μέτρων.

- 2.2. Έως ποια ημερομηνία θα έχει ολοκληρωθεί η ανάκτηση της ενίσχυσης;

3. Ήδη πραγματοποιηθείσα ανάκτηση ποσών

- 3.1. Παρακαλείσθε να δώσετε τα ακόλουθα στοιχεία για τα ποσά ενίσχυσης που έχουν ήδη ανακτηθεί από τον δικαιούχο:

Ημερομηνία (*)	Επιστραφέν ποσό ενίσχυσης	Νόμισμα	Στοιχεία του δικαιούχου

(*) Ημερομηνία κατά την οποία επιστράφη το ποσό.

- 3.2. Παρακαλείσθε να επισυνάψετε τα παραστατικά της επιστροφής των ποσών ενίσχυσης που προσδιορίζονται στο σημείο 3.1 ανωτέρω.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

αριθ. 198/03/COL

της 5ης Νοεμβρίου 2003

για τροποποίηση για τεσσαρακοστή φορά των διαδικαστικών και ουσιαστικών κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων με τη διαγραφή των κεφαλαίων σχετικά με τις ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, τις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση και τις ενισχύσεις για την απασχόληση

Η ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ⁽¹⁾, και ιδίως τα άρθρα 61 και 63 και το πρωτόκολλο 26,

τη συμφωνία μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ σχετικά με την ίδρυση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 24, το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) και το άρθρο 1 του πρώτου μέρους του πρωτοκόλλου 3,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

Βάσει του άρθρου 24 της συμφωνίας περί εποπτείας και Δικαστηρίου, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ θέτει σε εφαρμογή τις διατάξεις της συμφωνίας ΕΟΧ σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις.

Βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συμφωνίας περί εποπτείας και δικαστηρίου, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ εκδίδει ανακοινώσεις ή κατευθυντήριες γραμμές για θέματα τα οποία άπτονται της συμφωνίας ΕΟΧ, εφόσον αυτό προβλέπεται ρητά από τη συμφωνία αυτή ή από τη συμφωνία περί εποπτείας και Δικαστηρίου ή εφόσον το κρίνει αναγκαίο η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ.

Υπενθυμίζοντας τους ουσιαστικούς και διαδικαστικούς κανόνες στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων ⁽³⁾ τους οποίους εξέδωσε η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ στις 19 Ιανουαρίου 1994 ⁽⁴⁾.

Στις 12 Ιανουαρίου 2001, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 68/2001 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση ⁽⁵⁾.

Στις 12 Ιανουαρίου 2001, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 69/2001 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ⁽⁶⁾.

Στις 12 Ιανουαρίου 2001, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 70/2001 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Στο εξής: συμφωνία ΕΟΧ.

⁽²⁾ Στο εξής: συμφωνία περί εποπτείας και Δικαστηρίου.

⁽³⁾ Στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις.

⁽⁴⁾ Αρχικά δημοσιεύθηκε στην ΕΕ L 231 της 3.9.1994, και στο Συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 32 της ίδιας ημερομηνίας, όπως τροποποιήθηκε για τελευταία φορά με την απόφαση του Σώματος αριθ. 197/03/COL της 5ης Νοεμβρίου 2003, η οποία δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 20· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 363/2004 (ΕΕ L 63 της 28.2.2004, σ. 20).

⁽⁶⁾ ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 30.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 10 της 13.01.2001, σ. 33· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 363/2004.

Στις 12 Δεκεμβρίου 2002, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό αριθ. 2204/2002 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις για την απασχόληση ⁽¹⁾.

Οι προαναφερθέντες κανονισμοί παρουσιάζουν ενδιαφέρον και για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και έχουν πλέον ενσωματωθεί στο παράρτημα XV της συμφωνίας ΕΟΧ κατόπιν αποφάσεων της μεικτής επιτροπής ⁽²⁾.

Η αιτιολογική σκέψη 4 των κανονισμών σχετικά με τις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση, τις ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και τις ενισχύσεις για την απασχόληση ορίζει ρητά ότι οι υφιστάμενες κατευθυντήριες γραμμές και τα υφιστάμενα πλαίσια στους τομείς που καλύπτονται σήμερα από τους κανονισμούς παύουν να ισχύουν μόλις τεθούν σε ισχύ οι κανονισμοί.

Βάσει των ανωτέρω, τα αντίστοιχα κεφάλαια των κατευθυντηρίων γραμμών, κεφάλαιο 10 για τις ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, 18 για τις ενισχύσεις στην απασχόληση και 18Α για τις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση, δεν παρουσιάζουν πλέον ενδιαφέρον και θα πρέπει να διαγραφούν.

Παρά την απουσία ρητής αναφοράς στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 69/2001 για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, το αυτό ισχύει και για το κεφάλαιο 12 των κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις, δεδομένου ότι ο κανονισμός καλύπτει πλήρως όλους τους κανόνες για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

Πρέπει να εξασφαλισθεί η ομοιόμορφη εφαρμογή των κανόνων ΕΟΧ για τις κρατικές ενισχύσεις σε ολόκληρο τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

Κατόπιν διαβουλεύσεων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Υπενθυμίζοντας ότι η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ προέβη σε διαβουλεύσεις με τα κράτη της ΕΖΕΣ στο πλαίσιο πολυμερούς σύσκεψης επί του θέματος, στις 20 Ιουνίου 2003,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

1. Οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις τροποποιούνται με τη διαγραφή των ακόλουθων κεφαλαίων:
 - κεφάλαιο 10 σχετικά με τις ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις,
 - κεφάλαιο 12 σχετικά με τον κανόνα ήσσονος σημασίας (de minimis) και την εφαρμογή του,
 - κεφάλαιο 18 σχετικά με τις ενισχύσεις για την απασχόληση,
 - κεφάλαιο 18 Α σχετικά με τις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση.
2. Τα κράτη της ΕΖΕΣ ενημερώνονται με επιστολή στην οποία περιλαμβάνεται αντίγραφο της παρούσας απόφασης.
3. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνεται, σύμφωνα με το στοιχείο δ) του πρωτοκόλλου 27 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, με την αποστολή αντιγράφου της παρούσας απόφασης.

⁽¹⁾ ΕΕ L 337 της 13.12.2002, σ. 3.

⁽²⁾ Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 68/2001 της Επιτροπής για την επαγγελματική εκπαίδευση ενσωματώθηκε ως σημείο 1 δ) του παραρτήματος XV, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 69/2001 για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis) ενσωματώθηκε ως σημείο 1ε) του παραρτήματος XV, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 70/2001 για τις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ενσωματώθηκε ως σημείο 1 στ), όλοι με την απόφαση αριθ. 88/2002 της μεικτής επιτροπής (ΕΕ L 266 της 3.10.2002, σ. 56 και συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 49 της 3.10.2002, σ. 42). Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2204/2002 της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις για την απασχόληση ενσωματώθηκε ως σημείο 1 ζ) του παραρτήματος XV με την απόφαση αριθ. 83/2003 της μεικτής επιτροπής (ΕΕ L 257 της 9.10.2003, σ. 39).

4. Η απόφαση δημοσιεύεται στο τμήμα ΕΟΧ και στο συμπλήρωμα ΕΟΧ της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
5. Το αυθεντικό κείμενο της απόφασης είναι στην αγγλική γλώσσα.

Βρυξέλλες, 5 Νοεμβρίου 2003.

Για την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

Πρόεδρος
Einar M. BULL

Μέλος του Σώματος
Hannes HAFSTEIN
